

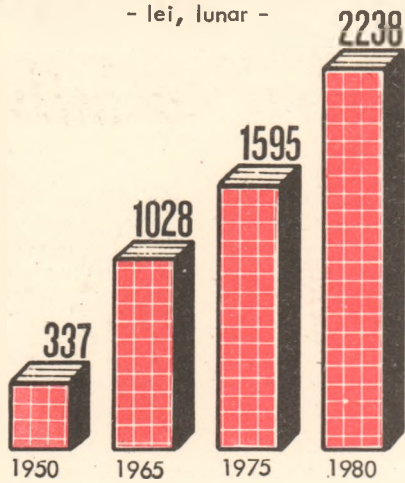
Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

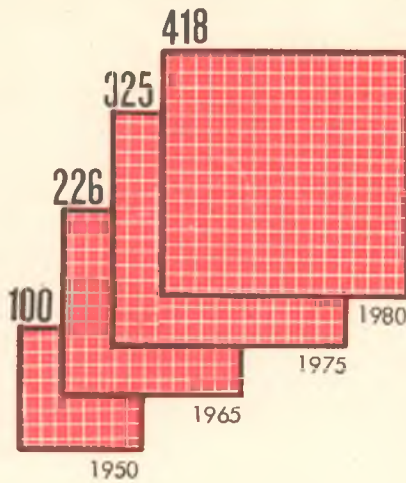

ROADELE UNEI POLITICI CONSECVENTE DE RIDICARE A BUNĂSTĂRII POPORULUI

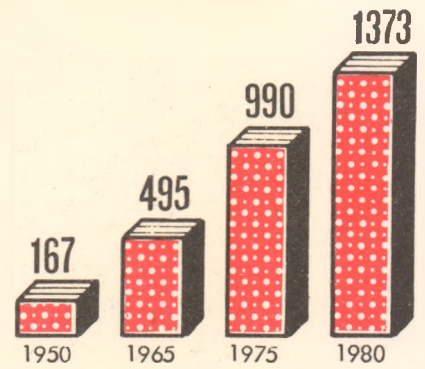
RETRIBUȚIA MEDIE NOMINALĂ NETĂ A PERSONALULUI MUNCITOR
- lei, lunar -

DINAMICA RETRIBUȚIEI REALE
- în procente -

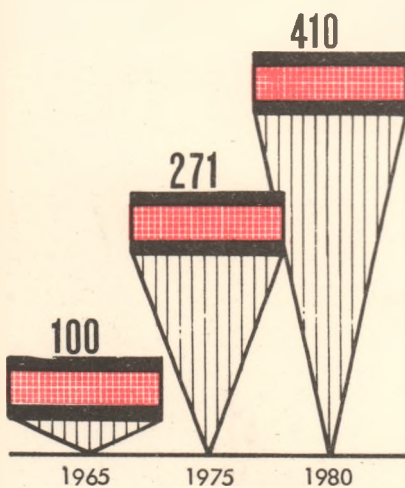

VENITURILE NOMINALE NETE ALE ȚĂRANILOR, OBTINUTE DIN MUNCĂ ÎN C.A.P. ȘI DIN GOSPODĂRIILE PERSONALE, PE O PERSOANĂ ACTIVĂ
- lei, lunar -

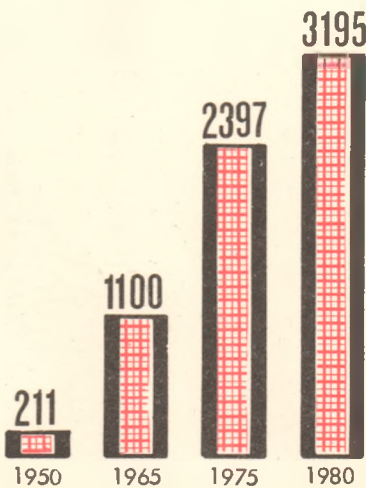

● În conformitate cu Programul - directivă de creștere a nivelului de trai, veniturile totale reale ale populației vor spori în anul 1985 cu 23 - 25 la sută față de anul 1980.

DINAMICA CHELTUIELILOR PENTRU AJUTORUL DE STAT PENTRU COPII
- în procente -

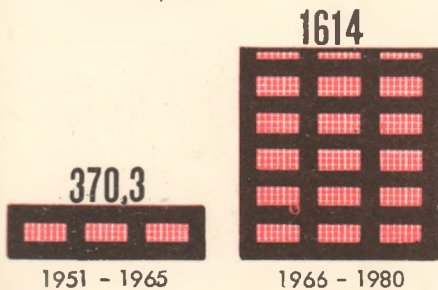

CHELTUIELI SOCIAL - CULTURALE PE UN LOCUIITOR
- lei -

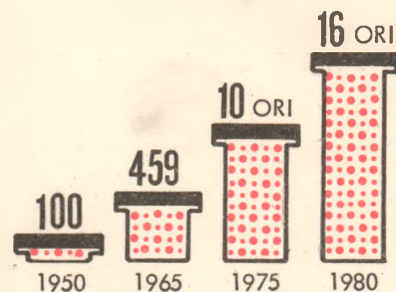
● Cheltuielile finanțate din bugetul de stat, precum și din veniturile întreprinderilor, organizațiilor cooperatiste și obștești pentru dezvoltarea învățământului, ocrotirii sănătății, asistenței sociale, culturii și sportului vor crește cu circa 37 la sută în 1985, ajungând să reprezinte 14.200 lei pe o familie.

CONSTRUCȚII DE LOCUINȚE DIN FONDURILE STATULUI
- mii apartamente -

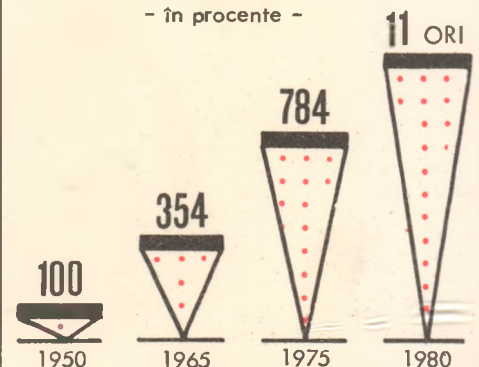
● În acest cincinal se vor construi 1.100.000 apartamente din fondurile de investiții ale statului, din care cel puțin 450.000 destinate vânzării către populație.

DINAMICA VÂNZĂRILOR DE MĂRFURI CU AMĂNUNTUL PRIN COMERȚUL SOCIALIST
- în procente -

● În cincinalul 1981 - 1985, volumul desfacerilor de mărfuri va spori într - un ritm mediu de 5,4 - 6,4 la sută anual.

DINAMICA VENITULUI NAȚIONAL PE LOCUIITOR
- în procente -

● Ritmul mediu de creștere a venitului național în perioada 1981 - 1985 va fi de 6,7 - 7,4 la sută anual.

Partidul comunist, principala forță politică în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru făurirea orînduirii socialiste

ANUL ACESTA sărbătorirea zilei de 1 Mai, care are vechi și bogate tradiții în țara noastră, coincide cu aniversarea a șase decenii de la făurirea Partidului Comunist Român, eveniment de însemnătate istorică în viața clasei muncitoare, a poporului nostru. Continuator pe un plan superior al tradițiilor de luptă ale poporului român pentru libertate, neatințare, unitate națională și progres social, al celor mai bune tradiții ale mișcării noastre muncitorești, Partidul Comunist Român s-a situat de la bun început în fruntea luptei clasei muncitoare, a maselor populare pentru transformarea revoluționară a societății românești.

Primul 1 Mai din România, sărbătorit în anul 1890 prin entuziasme întruniri și manifestații, s-a înscris în istoria mișcării noastre muncitorești ca un eveniment de referință în procesul său de consolidare politică și organizatorică. An de an, ziua de 1 Mai și-a amplificat înțelesul și semnificația. Dintr-o manifestație pentru revendicări economice imediate, odată cu dezvoltarea mișcării muncitorești, cu crearea partidului revoluționar al clasei noastre muncitoare, ziua de 1 Mai a prilejuit și exprimarea revendicărilor social-politice.

Sînt vii în conștiința poporului nostru marile manifestații muncitorești organizate în decursul anilor cu prilejul zilei de 1 Mai, care prin formele de organizare și mobilizare, prin conținutul revendicărilor, prin gradul de participare a maselor, prin spiritul revoluționar afirmat cu tot mai multă tărie, au reflectat însăși linia mereu ascendentă a evoluției mișcării noastre muncitorești, în care făurirea Partidului Comunist Român a însemnat deschiderea unei noi etape. „De la crearea sa — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu —, Partidul Comunist Român a ridicat sus steagul luptei revoluționare, a condus cu abnegație marile bătălii de clasă, s-a manifestat ca o forță politică cu adevărat revoluționară în stare să răstoarne, prin lupta clasei muncitoare, a maselor largi populare, vechea orînduire bazată pe asuprire și exploatare și să făurească o orînduire socială nouă, fără asupritori — orînduirea oamenilor muncii, orînduirea socialistă“.

Infruntînd condițiile grele ale ilegalității și prigoanei, partidul comunist a imprimat manifestațiilor legate de 1 Mai un înalt spirit revoluționar, transformîndu-le în puternice acțiuni de apărare a intereselor fundamentale ale clasei muncitoare, ale întregului popor român. Evocînd condițiile în care s-au desfășurat zilele de 1 Mai în perioada ilegalității, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Sărbătoream această zi a solidarității internaționale prin acțiuni politice de masă împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru apărarea intereselor clasei muncitoare, ale întregului nostru popor, pentru libertate și democrație, pentru viitorul socialist al României“.

O vibrantă mărturie a sporirii influenței și capacității politice a partidului comunist de a organiza și de a conduce lupta maselor populare, de a mobiliza clasa muncitoare în cadrul Frontului Unic dintre comuniști și socialiști a reprezentat-o impunătoarea manifestație antifascistă și antirăzboinică din București din ziua de 1 Mai 1939, în a cărei organizare și conducere un rol important a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ea a evidențiat cu putere hotărîrea clasei muncitoare, a maselor largi populare, de a se opune fascismului, de a apăra interesele naționale supreme ale României, numărîndu-se printre puținele manifestații din Europa care au avut loc în condițiile cînd, după München, fascismul era în ofensivă. Documentele Plenarei a VI-a a C.C. al P.C.R. din iunie 1939 au apreciat că „întrunirile și demonstrațiile de 1 Mai, pregătite de partid sub semnul mobilizării clasei muncitoare pentru apărarea țării împotriva fascismului extern și intern, în conlucrarea strînsă cu muncitorii social-democrați au constituit o victorie de prestigiu obținută de P.C.R. pe linia făuririi uni-

tății de acțiune a clasei muncitoare împotriva ofensivei patronale, fascismului și pericolului de război“.

În condițiile deosebit de complexe de după declanșarea celui de al doilea război mondial, România, rămasă singură în fața expansiunii hitleriste, a devenit victima Dictatului imperialist de la Viena. Și în acest moment deosebit de greu pentru poporul român, Partidul Comunist Român, acționînd ca exponent al intereselor vitale ale poporului, s-a situat în fruntea acțiunilor de protest împotriva Dictatului, printre care marea manifestare de la Cluj — expresie a hotărîrii oamenilor muncii români, maghiari, germani, a întregului popor de a apăra integritatea, suveranitatea și independența României.

În anii grei ai dictaturii militare fasciste și războiului hitlerist, cînd era în cumpănă însăși ființa națională a poporului român, Partidul Comunist Român, înțelegînd răspunderile ce-i reveneau în acel moment istoric, a realizat o largă unitate în jurul clasei muncitoare, a forțelor democratice, patriotice, antifasciste, a stabilit legături și o largă colaborare cu forțele armate în lupta pentru doborîrea dictaturii antonesciene, pentru ieșirea din războiul antisovietic și alăturarea României coaliției antihitleriste.

Realizarea în aprilie 1944 a Frontului Unic Muncitoresc precum și crearea Blocului Național Democrat în iunie 1944 au reprezentat momente de importanță deosebită în asigurarea luptei unite a clasei noastre muncitoare, în unirea celor mai diverse forțe politice în acțiunea pentru salvarea intereselor fundamentale ale țării. Relevînd însemnătatea acestui act, manifestul Frontului Unic Muncitoresc, lansat cu prilejul zilei de 1 Mai 1944, expunea, totodată, programul de acțiune: „În ziua de 1 Mai, ziua de luptă și de speranțe, muncitorimea organizată, unită, de la comuniști la social-democrați, cheamă întreaga clasă muncitoare, pe toți muncitorii organizați și neorganizați, întreg poporul român, toate partidele și organizațiile politice, indiferent de culoarea politică, credința religioasă și apartenența socială, la lupta hotărîtă pentru: Pace imediată! Răsturnarea guvernului Antonescu, formarea unui guvern național din reprezentanții tuturor forțelor antihitleriste; izgonirea armatelor hitleriste din țară, sabotarea și distrugerea mașinii de război germane!“.

Folosind cu succes atît condițiile interne, cît și condițiile internaționale favorabile, create în primul rînd ca urmare a victoriilor obținute de armata sovietică, care a dus pe umerii săi greul războiului împotriva hitlerismului, a succeselor dobîndite de celelalte forțe ale marii coaliții antifasciste, Partidul Comunist Român a organizat, declanșat și înfăptuit insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din august 1944, punînd capăt dictaturii militaro-fasciste, participării țării la un război odios. Alăturîndu-se cu întregul său potențial uman, militar și material, coaliției antihitleriste, România a adus o contribuție de seamă la victoria finală. Actul liberator din august 1944 — incununare a unui trecut glorios de luptă, purtată de-a lungul vremii, pentru libertate și progres — a marcat începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a dus la transformarea revoluționară, socialistă a României.

În noua epocă deschisă de revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă din august 1944, Partidul Comunist Român, ținînd seama de legitățile obiective, de gradul de dezvoltare socială, de tradițiile și interesele fundamentale ale poporului român, a desfășurat o amplă activitate teoretică și practică pentru rezolvarea, în concordanță cu interesele fundamentale ale poporului român, a problemelor social-economice, politice, ideologice și culturale puse de revoluția socialistă.

După cum se știe, în procesul luptei revoluționare, al conlucrării dintre partidele comunist și social-democrat, dintre reprezentanții acestora, au avut loc largi contacte și, în practică,

s-a trecut la constituirea și realizarea unor organizații politice unice ale clasei muncitoare, cu conducere unică. Istoricul Congres de la 21 februarie 1948 a consfințit această realitate, proclamând în mod solemn unificarea celor două partide într-un partid unic, pe baza concepției revoluționare materialist-dialectice despre lume și viață. Aceasta

a constituit o măreață victorie a proletariatului, a maselor muncitoare din România, care a avut repercusiuni profunde asupra întregii desfășurări ulterioare a evenimentelor, a luptei pentru înfăptuirea transformărilor revoluționare.

Anii care au trecut de atunci au fost pentru poporul român ani de muncă încordată, de eforturi eroice pentru lichidarea rămănerii în urmă ce ne-a fost lăsată moștenire de vechea ordine, de luptă pentru depășirea multor greutăți, dar și ani de mari victorii, realizări și succese impunătoare.

Devenind forța politică conducătoare în stat, Partidul Comunist Român și-a asumat misiunea istorică de a conduce clasa muncitoare, întregul popor, în opera de edificare a socialismului și de a încununa astfel aspirațiile seculare spre dreptate socială și libertate națională. Ținând seama de legile obiective ale noii orinduirii sociale, de trecutul istoric național, de gradul de dezvoltare socială, de tradițiile și interesele fundamentale ale poporului român, partidul comunist a definit etapele dezvoltării României, a elaborat o politică adecvată fiecăreia din aceste etape, a desfășurat o amplă activitate teoretică și practică pentru generalizarea și consolidarea relațiilor socialiste de producție, pentru crearea bazei tehnico-materiale a socialismului, înflorirea științei și culturii, reușind să soluționeze în mod corespunzător multiplele probleme ale făuririi noii orinduirii sociale.

În vasta operă de edificare a societății socialiste se detașează cu strălucire perioada istorică inaugurată de Congresul al IX-lea al P.C.R. din iulie 1965, care a ales în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu — simbolul cugetului și voinței poporului român în lumea contemporană. Prin hotărârile și orientările sale cetezătoare, cu adevărat științifice, prin spiritul novator imprimat întregii evoluții, Congresul al IX-lea a marcat trecerea la o etapă nouă de dezvoltare a societății noastre socialiste, de consolidare a cuceririlor socialiste și de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de uriaș avânt creator al maselor populare. Suflul nou deschis de acest Congres și amplificat de Congresele al X-lea, al XI-lea și al XII-lea ale partidului, a determinat progrese grandioase în dezvoltarea României pe calea socialismului. Perioada istorică marcată de aceste congrese se definește ca cea mai dinamică și mai fertilă din istoria poporului nostru. Ea se caracterizează prin mutații calitative, structurale profunde în planul dezvoltării forțelor de producție și a avuției naționale, al creșterii nivelului de trai material și spiritual al poporului, printr-un proces continuu de perfecționare a relațiilor sociale, a formelor de organizare și conducere a societății, prin dezvoltarea în modalități originale a democrației socialiste, printr-un puternic avânt al creației spirituale, prin creșterea remarcabilă a conștiinței socialiste, prin ridicarea necontenită a bunăstării oamenilor muncii și a calității vieții, prin afirmarea amplă, fără precedent, a României pe plan mondial. Toate aceste realizări sînt indisolubil legate de personalitatea și activitatea prodigioasă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român și președintele Republicii Socialiste România, care a adus și aduce o contribuție determinantă la elaborarea programelor construcției socialiste în patria noastră, a întregii politici interne și externe, la soluționarea problemelor complexe de care depinde înaintarea neabătută a țării și poporului pe calea bunăstării și civilizației socialiste. Definitiviu pentru modul în care secretarul general al partidului nostru abordează problemele complexe ale edificării societății socialiste multilateral dezvoltate este spiritul novator, capacitatea profundă de analiză multilaterală și de sintetizare a experienței revoluției și construcției socialiste din România, de prefigurare a drumului țării noastre spre comunism în contextul vastului proces revoluționar mondial, conceperea teoriei socialismului științific ca știință revoluționară vie și dinamică, care se înnoiește și se îmbogățește necontenit și a cărei viabilitate constă în permanența adaptare la dezvoltarea societății, la marile cuceriri ale cunoașterii științifice.

Generalizînd experiența dobîndită în anii edificării socialismului și pornind de la cerințele obiectivului stabilit în Program

— făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerea la comunism, Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, prin hotărârile adoptate cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării în cincinalul 1981—1985 și orientările în perspectivă pînă în 1990, asigură progresul armonios și unitar al forțelor de producție, al tuturor domeniilor vieții economice și sociale, ridicarea țării pe o nouă treaptă de dezvoltare, creșterea în continuare a nivelului de trai al poporului, trecerea României de la situația de țară în curs de dezvoltare la aceea de țară mediu dezvoltată.

Este un adevăr adînc sădit în conștiința poporului nostru că partidul reprezintă interesele sale vitale — naționale și sociale —, că afirmarea tot mai puternică a partidului drept centru vital al națiunii constituie chezașa prezentului demn, a viitorului luminos al României socialiste. Vlăstar puternic din trupul poporului, al clasei muncitoare, fărănimmii și intelectualității, partidul nu cunoaște alte țeluri mai înalte decît libertatea, prosperitatea și fericirea poporului. Partidul și poporul formează un tot indestructibil, politica sa, corespunzînd pe deplin intereselor și aspirațiilor vitale ale întregii noastre națiuni, este privită de popor ca propria sa politică. „Partidul — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — sînt oamenii, conștiința lui este conștiința oamenilor... Sîntem astăzi într-un totul îndreptățit să afirmăm: partidul este poporul, reprezentat prin cei mai buni fii ai săi”.

Forța Partidului Comunist Român rezidă tocmai în legătura sa strînsă cu clasa muncitoare, cu întregul popor, în identificarea sa permanentă cu năzuințele și interesele țării. Atît în anii luptei împotriva regimului bazat pe exploatare, cît și în anii revoluției și construcției socialiste partidul nostru a acționat întotdeauna pentru înfăptuirea legăturilor sale cu clasa muncitoare, cu ceilalți oameni ai muncii, pentru unirea eforturilor tuturor celor ce muncesc într-o direcție unică. Rezultatele obținute în lupta revoluționară, în înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională sînt tocmai rodul activității partidului în rîndurile clasei muncitoare și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii, al unirii eforturilor întregului popor pentru transpunerea în viață a hotărîrilor partidului. Numai „trîind și muncind împreună cu poporul, inspirîndu-se din înțelepciunea și experiența poporului, sorbind neînecat din forța sa nepuizabilă — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu —, partidul comunist rămîne veșnic tînăr, poate conduce cu succes opera de transformare revoluționară a societății, poate asigura înfăptuirea vișului de aur al omenirii — comunismul”.

În spiritul solidarității internaționale militante, care a caracterizat de la începuturile sale mișcarea noastră muncitorească, întreaga istorie a partidului, Partidul Comunist Român acționează neabătut pentru întărirea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, dezvoltă legăturile cu partidele socialiste și social-democrate, cu celelalte partide democratice, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele progresiste din întreaga lume, militează pentru crearea unui front larg al forțelor progresiste, antiimperialiste, avînd ferma convingere că stă în puterea acestor forțe, a popoarelor, ca, acționînd unite, să oprească accentuarea încordării internaționale, să asigure salvagardarea păcii și apărarea dreptului vital al popoarelor — dreptul la viață.

Luptînd cu hotărîre pentru înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism, partidul nostru își îndeplinește îndatorirea patriotică de înaltă răspundere față de poporul român și, în același timp, aduce o contribuție internaționalistă de mare însemnătate la întărirea forțelor democrației, socialismului și păcii în întreaga lume.

Remarcabilele realizări obținute de poporul nostru în cei 60 de ani de activitate revoluționară a Partidului Comunist Român demonstrează caracterul științific și justetea politicii partidului nostru, capacitatea sa de a aplica în mod creator socialismul științific la condițiile concrete ale României. Întreaga operă de construcție socialistă în țara noastră relevă forța organizatorică și politică a partidului comunist, care a știut să unească elanul revoluționar, energia și capacitatea creatoare ale clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, puse în mod conștient în slujba celui mai înalt progres social. Unitatea întregii clase muncitoare, a întregului popor în jurul partidului, al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este garanția cea mai sigură a realizării programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XII-lea, este chezașa făuririi cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate, a înaintării României pe drumul plin de strălucire al civilizației socialiste.

dr. Gheorghe SURPAT

Accentuarea laturilor intensive ale dezvoltării economiei românești

CARACTERIZATĂ în trecut ca „țară eminentă agrară”, România a reușit într-un timp istoric scurt să devină o țară industrial-agrară, cu o economie dinamică și diversificată, în plin proces de modernizare, omul situându-se în centrul întregii politici a partidului și statului nostru. Politica partidului comunist de edificare a economiei socialiste se bazează pe studierea atentă a legilor obiective ale dezvoltării sociale, pe aplicarea creatoare a principiilor și adevărilor generale ale socialismului științific la condițiile și particularitățile României.

Pentru țara noastră, care a moștenit de la regimul burghez-moșieresc o economie slab dezvoltată și cu serioase dezechilibre sectoriale și teritoriale se ridică, în primul rând, problema dezvoltării susținute a forțelor productive, a făuririi unei puternice și moderne baze tehnico-materiale. **Prioritatea acordată în toți anii construcției socialiste dezvoltării forțelor productive stă la temelgia marilor realizări obținute în dezvoltarea economico-socială a României socialiste.** Ținând seama de caracterul specific al economiei moștenite de la regimul burghez-moșieresc și de experiența țărilor avansate din punct de vedere economic, partidul nostru a pus pe primul plan **industrializarea țării.** Încă la Conferința Națională din toamna anului 1945, s-a trasat ca linie generală a dezvoltării economice a României industrializarea, bazată pe folosirea rațională a bogățiilor naturale ale țării și dezvoltată în raport de nevoile interne și de posibilitățile izvorâte din relațiile economice externe. **În perioada construcției socialiste industrializarea țării, înfăptuită consecvent de partid, a constituit opțiunea politică și economică fundamentală.**

Preocuparea Partidului Comunist Român pentru industrializare și eforturile făcute de poporul nostru în această direcție sînt reflectate de dinamica investițiilor alocate și a fondurilor fixe create. Astfel, în 1979 investițiile alocate industriei au fost de 38 de ori mai mari, decît în 1970, iar ponderea lor pe întreaga perioadă 1951—1979 s-a ridicat la 54,8% din totalul investițiilor. În aceeași perioadă, fondurile fixe din industrie au sporit de 18 ori, ajungînd să reprezinte în 1979 43,5% din fondurile fixe ale economiei naționale față de numai 19,8% în 1950. Cu ajutorul investițiilor alocate și în raport de condițiile istorice ale țării noastre, de necesitățile diferitelor etape ale construcției socialiste, partidul comunist s-a preocupat de dezvoltarea în ritmuri ridicate a industriei, de asigurarea unei structuri moderne și eficiente prin creșterea sensibilă a ponderii ramurilor și subramurilor purtătoare ale progresului tehnic, de care depinde dezvoltarea întregii economii, introducerea pe scară largă a progresului tehnic și îmbunătățirea calității produselor.

Dinamica investițiilor, fondurilor fixe și producției globale industriale

	1950 = 100				
	1960	1965	1970	1975	1979
— Investiții	430	811	13 ori	24 ori	38 ori
— Fonduri fixe	225	357	644	12 ori	18 ori
— Producția globală industrială	340	649	11 ori	21 ori	31 ori

Sursa: Anuarul statistic al R.S. România, 1980, D.C.S., p. 102, 142, 143, 385.

Ca urmare, industria a devenit ramură conducătoare și suport tehnic al unei economii deosebit de dinamice. Este suficient să menționăm că nivelul producției industriale realizată în 1938 a fost depășit în 1979 de 46 de ori, al energiei electrice și termice de 113 ori, al producției construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor de 180 de ori; al chimiei de 285 ori, pentru a ilustra progresul considerabil realizat în dezvoltarea industrială a țării. Astăzi, asemenea rezultate sînt considerate un lucru firesc, au intrat în viața noastră cotidiană. Aniversînd partidul este însă cazul să subliniem faptul că teza și opțiunea industrializării țării au presupus demascarea și învingerea unor teze retrograde, reacționare, a căror aplicare ar fi menținut România în stare de înapoiere și la cheremul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Viața, practica au infirmat asemenea teze. Industrializarea nu numai că n-a izolat România pe plan internațional, ci dimpotrivă, stă la temelgia participării ei din ce în ce mai largi la diviziunea internațională a muncii, țara noastră avînd și dezvoltînd relații economice cu un mare număr de țări. Volumul comerțului exterior a sporit de 34 de ori în perioada 1951—1979, ritmul mediu anual fiind de 12,9%. Industrializarea țării n-a dus la o „evoluție retrogradă” ci, dimpotrivă, avuția națională a sporit permanent, iar ritmul creșterii economice se înscrie printre cele mai ridicate din lume.

INDUSTRIALIZAREA țării nu s-a desfășurat linear. Ea a presupus învingerea unor greutăți care au ținut fie de situația moștenită de la regimul burghez-moșieresc, fie de insuficiența resurselor materiale și financiare, fie de accesul pe piața externă etc; a presupus, de asemenea, învingerea unor viziuni înguste despre rolul și profilul industriei românești, dezvăluirea limitelor unor teze care fuseseră fetișizate, transformate în adevăruri imuabile (absolutizarea creșterii cu precădere a producției de mijloace de producție, devansarea producției de către consumul de energie); clarificarea unor probleme privind corelațiile dintre subramurile industriei, dintre aceasta și celelalte ramuri ale economiei naționale; stabilirea formelor de conducere, a mecanismului de funcționare.

Caracterul științific al politicii partidului nostru rezidă, între altele, în capacitatea de a ține seama de fenomenele și procesele economice care au loc pe plan național și internațional și de învățămintele care decurg din analiza atentă a propriei noastre experiențe acumulate în decursul anilor. Politica industrială, ca dealtfel întreaga politică economică a partidului nostru, se adaptează permanent cerințelor noii etape pe care o parcurge țara noastră și noilor condiții interne și internaționale.

Criza de materii prime, combustibili și energie care, prin amploarea și caracterul său ireversibil afectează întreaga economie mondială, ridică probleme deosebite și pentru dezvoltarea industriei noastre, a economiei naționale în ansamblu. Ea reprezintă cauza principală a necesității reevaluării dezvoltării economiei noastre, a restructurării ei.

Restructurare în primul rînd în funcție de criteriul economiei de energie care — așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — va trebui să guverneze însăși concepția generală a dezvoltării în perspectivă a economiei noastre naționale. Pornind de la acest criteriu, Congresul al XII-lea al partidului a hotărît restructurarea industriei în sensul creșterii prioritare a ramurilor de prelucrare superioară a materiilor prime și materialelor, realizarea de produse de înaltă tehnicitate și mici consumatoare de energie. La ramurile mari consumatoare de energie se prevăd ritmuri de dezvoltare inferioare mediei pe total industrie. Criteriul economiei de energie vizează nu numai industria ci și agricultura, ramură în care există mari rezerve de înlocuire a consumului de energie din surse neregenerabile cu energie obținută din surse regenerabile, îndeosebi prin revoluționarea pe cale biologică a producției agricole, precum și construcțiile, transporturile, serviciile etc.

Pentru toate ramurile producției materiale se pune tot mai acut problema creșterii indicelui de conversiune a energiei în produse industriale, agricole, servicii, respectiv sporirea producției, a venitului național pe unitatea de energie consumată. Documentele Congresului al XII-lea al partidului prevăd o diminuare cu minimum 40% în deceniul 1981—1990 a indicelui mediu de consum energetic la 1 000 lei producție industrială, iar pînă la sfîrșitul secolului o reducere a acestui indice de cel puțin 2,6 ori față de nivelul anului 1980. Aceste prevederi arată amploarea restructurărilor care trebuie să se înfăptuiască în economie, precum și eforturile deosebite care se impun în direcția economisirii combustibililor și energiei.

În al doilea rînd, are loc o schimbare a priorităților în dezvoltarea ramurilor economiei naționale. În condițiile actuale prioritara a devenit dezvoltarea ramurilor producătoare de materii prime de bază, respectiv a industriilor extractive și agriculturii. Evident, aceasta nu înseamnă subaprecierea industriilor prelucrătoare. Dimpotrivă, pe baza dezvoltării prioritare a industriilor extractive și agriculturii, industriile prelucrătoare

capătă materiile prime necesare pentru depășirea substanțială a dimensiunilor actuale. Ritmul creșterii producției industriilor prelucrătoare trebuie să devanseze pe cel realizat de producția industriilor extractive și a agriculturii și aceasta ca urmare a creșterii gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor, realizarea unor mutații radicale în nivelul și structura

consumurilor, recuperarea și re folosirea materialelor rezultate din procesele de producție și de consum. În acest fel, se va ajunge ca la finele cincinalului 1981—1985 ramurile prelucrătoare de bază să dețină peste 90% din producția industrială a țării.

Dezvoltarea prioritară a industriilor extractive are o deosebită importanță pentru diminuarea dependenței economiei naționale de piața externă, pentru punerea la adăpost de ascensiunea accelerată a prețurilor materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei. În ce privește agricultura, dezvoltarea ei prioritară se impune și pentru faptul că, spre deosebire de industriile extractive, este ramura în care resursele materiale se regenerează permanent, constituind un izvor, practic nepuizabil, al creșterii economice. În plus, această ramură trebuie să asigure securitatea alimentară a poporului nostru, sarcină care capătă noi dimensiuni dacă avem în vedere creșterea cantitativă și calitativă a cererii ca urmare a sporirii populației și a veniturilor în condițiile presiunilor crescânde care se exercită asupra principalului mijloc de producție — respectiv a pământului, de către toate celelalte ramuri și activități neagricole.

În al treilea rând, se urmărește îmbunătățirea corelației dintre producția mijloacelor de producție și producția bunurilor de consum. „Este cunoscută — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — importanța pe care o are pentru dezvoltarea întregii economii creșterea cu precădere, în cadrul industrializării socialiste, a industriei producătoare de mijloace de producție. Dar, în același timp, experiența a dovedit că dezvoltarea este pentru progresul social multilateral, pentru ridicarea nivelului de trai al poporului, absolutizarea, fetișizarea producției de mijloace de producție, a industriei grele și neglijarea industriei bunurilor de consum.”¹⁾

Fetișizarea producției mijloacelor de producție la care s-a referit secretarul general al partidului, s-a manifestat în principal, prin stabilirea în anumite perioade a unui decalaj exagerat între ritmul dezvoltării producției mijloacelor de producție și ritmul dezvoltării bunurilor de consum. Tendința de apropiere a ritmurilor medii anuale de creștere a producției celor două sectoare ale economiei naționale, prezentă după Congresul al IX-lea al partidului, tendință ilustrată de reducerea coeficientului de devansare de la 1.63 în perioada 1961—1965 la 1.44 în perioada 1966—1970²⁾, se manifestă în continuare prin realizarea măsurilor stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R. pentru perioada 1981—1985 referitoare la dezvoltarea industriei ușoare cu un ritm mediu de circa 8% și a industriei alimentare cu un ritm mediu de peste 8%, creșterea producției industriei mici și artizanale de cel puțin două ori, sporirea producției agricole cu 24,5—27,5% față de cincinalul anterior, ca rezultat al înlăturării unei profunde revoluții agrare, toate acestea coroborate cu sporirea volumului prestațiilor de servicii cu peste 54% față de 1980.

MARILE PROGRESSE înregistrate în anii construcției socialiste în dezvoltarea și modernizarea forțelor productive pe baza politicii ferme de industrializare a țării au avut ca rezultat îmbunătățirea utilizării fondului național de timp de muncă. Pe de o parte, s-a creat un mare număr de locuri de muncă în ramurile și activitățile neagricole care a dat posibilitatea ocupării întregului spor natural al populației apte de muncă, precum și a populației eliberate din agricultură, cu efecte pozitive asupra dezvoltării economico-sociale a țării noastre. Astfel, în 1979 numărul persoanelor ocupate în ramurile și activitățile neagricole depășea cu 4 980,6 mii pe cel existent în 1950, din care peste 2,5 milioane persoane au fost atrase în industrie. Pe de altă parte, s-a realizat o creștere permanentă a productivității muncii, a eficienței muncii sociale, indicator care exprimă progresul calitativ al factorilor primari ai producției, și al economiei, în ansamblu. Astfel, productivitatea muncii sociale, calculată prin raportarea venitului național la populația ocupată în producția materială a sporit de la 4 512 lei pe o persoană ocupată în 1950 la 55 814,2 lei în 1980. Această creștere de peste 12 ori a productivității muncii sociale a jucat un rol deosebit de important în dezvoltarea

tarea economiei naționale, în creșterea economică, fapt relevat de dinamica productivității muncii sociale, foarte apropiată de dinamica înregistrată de venitul național.

Dinamica venitului național, productivității muncii, înzestrării tehnice a muncii și a fondurilor fixe la unitatea de venit național (în % față de anul precedent din tabel)

Anii	Venitul național	Productivitatea muncii	Înzestrarea tehnică a muncii	Fonduri fixe la unitatea de venit național
1950	—	—	—	—
1955	194,3	173,5	121,9	70,5
1960	139,7	139,7	156,6	111,8
1965	153,7	154,5	138,8	89,9
1970	145,2	144,3	164,2	113,7
1975	170,7	164,9	172,9	105,2
1980	142,5	138,7	167,6	120,5

Datele statistice scot în evidență creșterea relativ rapidă a înzestrării tehnice a muncii, fapt care reflectă eforturile depuse pentru introducerea progresului tehnic în economia noastră, pentru dezvoltarea și perfecționarea aparatului de producție. Dar, cu excepția anilor 1950—1955 și 1960—1965, înzestrarea tehnică a muncii a devansat creșterea productivității acesteia. Ca urmare, a sporit necesarul de fonduri fixe pe unitatea de venit național (cu excepția anilor menționați).

Această situație corespunde perioadei istorice în care munca manuală este înlocuită cu cea mecanizată, ca efect al industrializării țării. Atunci când se ajunge la un grad înalt de înzestrare tehnică a muncii în toate ramurile producției materiale, se creează condițiile pentru ca productivitatea muncii să devanseze înzestrarea ei tehnică. Trecerea de la o situație la alta marchează trecerea de la forma inferioară a reproducției lărgite de tip intensiv la forma superioară a acesteia, a cărei principală caracteristică este sporirea concomitentă a productivității muncii și a eficienței nete a fondurilor.

Ca urmare, în actualul cincinal, productivitatea muncii sociale, calculată pe baza producției nete, va spori în industrie cu 40,0%—43,0%, iar în construcții-montaj cu 30—35%, ritmul mediu anual fiind de 7,0—7,5% și respectiv 5,4—6,2%. Totodată, se prevede creșterea eficienței utilizării fondurilor fixe, astfel încât în 1985, în industrie, la 1000 de lei fonduri fixe — valoare neamortizată — să se realizeze o producție globală de 1000 lei și o producție netă de peste 600 de lei. Odată cu aceasta, eficiența utilizării materiilor prime, energiei și combustibilului va trebui să înregistreze o substanțială creștere. Sporirea gradului de prelucrare a materiilor prime, orientarea fabricației spre sortimentele care consumă mai puțină energie vor conduce, în cincinalul 1981—1985, la sporirea indicelui de valorificare a materiilor prime cu 32—34%, la reducerea indicelui de consum de energie primară cu 21—23%, iar a consumurilor normale de metal în construcția de mașini cu minimum 20—23%.

Ca rezultat al dezvoltării producției materiale în condițiile accentuării factorilor intensivi ai creșterii economice, venitul național va spori cu 38,0—43,0%, devansând creșterea populației. Ca urmare, va continua să crească venitul național pe locuitor, care în 1985 va ajunge la 34 600—35 900 lei (2 400—2 500 dolari), realizarea acestui obiectiv constituind o condiție esențială pentru dezvoltarea economico-socială a țării, pentru creșterea nivelului de trai al întregii populații și îmbunătățirea calității vieții, pentru trecerea României în rândul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare.

În deceniile luminoase ale edificării noii societăți în România se distinge cu deosebire perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, când în suprema funcție de conducere în partid a fost investit tovarășul Nicolae Ceaușescu, perioadă în care pe temeiul avantajelor și superiorității orânduirii socialiste, al elaborării unor programe realiste și al realizării unei conduceri științifice, s-a asigurat un înalt dinamism dezvoltării economiei naționale, dezvoltarea forțelor de producție, pe întreg teritoriul țării, într-o concepție unitară și de largă perspectivă, orientarea fermă spre eficiență și calitate superioară, crearea cadrului organizatoric pentru participarea tuturor cetățenilor țării la conducerea treburilor obștești.

„Pornind de la realizările obținute și de la puternicele transformări revoluționare din societatea noastră, arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvintarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 26 martie 1981, se poate spune că partidul nostru comunist și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea ce și-a asumat-o în fața clasei muncitoare, a întregului nostru popor — de a conduce țara, încreaga națiune, pe calca luminoasă a socialismului și comunismului, de a asigura poporului nostru o viață tot mai demnă și civilizată, liberă și independentă”.

prof. dr. Marin POPESCU
Academia „Ștefan Gheorghiu”

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste, vol. 2, București, Ed. politică, 1968, p. 532—533

²⁾ Mecanismul legilor economice în socialism, Ed. politică, 1980, p. 234

AMPLE MUTAȚII SOCIALE SUB IMPACTUL POLITICII ECONOMICE A PARTIDULUI

EDIFICAREA socialismului în România, operă de mare întindere și complexitate, a însemnat înfăptuirea unor adânci transformări nu numai în relațiile de proprietate, în baza tehnică materială, în dezvoltarea tuturor ramurilor economiei, în organizare și conducere etc., ci și în domeniul social. Pentru întâia oară în istoria țării noastre, după îndelungate lupte revoluționare împotriva asuprii și exploatării, cei ce muncesc au devenit, totodată, stăpâni ai mijloacelor de producție și beneficiari ai tuturor bunurilor ce se făuresc în societate. Partidul Comunist Român a acordat și acordă o atenție deosebită factorului uman, evoluției claselor și categoriilor sociale, locului și rolului lor în societate, nivelului de pregătire, condițiilor lor de muncă și de trai.

După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la recentul Congres al sindicatelor „Odată cu lichidarea definitivă a exploatării și instaurarea proprietății socialiste în întreaga economie, cu dezvoltarea uriașă a forțelor de producție, cu marile schimbări petrecute în structura socială a României, s-au schimbat în mod radical fizionomia și caracterul clasei muncitoare, devenind o clasă cu totul nouă, de proprietari deplin ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari a tot ceea ce se realizează în societatea noastră. Au cunoscut, de asemenea, o înnoire profundă, țărănimea, intelectualitatea, celelalte categorii sociale, s-a întărit alianța muncitorească-țărăneasă, temelia de neclintit a orânduirii noastre noi, s-a realizat unitatea, pe baza aceluiași interese și aspirații, a întregului nostru popor, sub conducerea Partidului Comunist Român”.

Schimbări esențiale în structura populației ocupate

SCHIMBĂRILE cantitative și calitative în ocuparea forței de muncă sînt indisolubil legate de înnoirile de mari dimensiuni ce s-au produs în economia noastră națională, mai ales prin înfăptuirea politicii de industrializare, în condițiile progresului științifico-tehnic. Trecerea României de la situația de țară cu o economie slab dezvoltată, cu caracter preponderent agrar, la aceea de țară cu o economie dinamică, cu o viață socială tot mai înfloritoare, a fost însoțită, în mod firesc, de modificări în structura pe ramuri a populației ocupate, în întregul mod de viață al poporului. În ansamblul mutațiilor sociale, în strînsă concordanță cu dezvoltarea economică a țării, ca un element definitoriu se înscrie deplasarea crescîndă a activității umane din agricultură spre industrie și alte ramuri neagricole. Industrializarea socialistă, contribuind la dotarea tehnică mereu mai înaltă a muncii în toate ramurile economiei, a constituit, totodată, nu numai factorul de atragere, ci și acela de disponibilizare a forței de muncă în alte ramuri, respectiv în agricultură (vezi tabelul nr. 1).

Datele din tabel evidențiază trecerea, în cursul cincinalului 1976—1980, la situația în care ponderea populației ocupate în industrie o depășește pe cea a populației ocupate în agricultură. Odată cu aceasta, au crescut numărul și calitatea clasei muncitoare, clasă conducătoare în societatea noastră socialistă. În anul 1980, în totalul personalului muncitor de 7 340 000 persoane, muncitorii reprezentau peste 80%. În aceeași ordine de idei, se remarcă dinamica cu mult mai accentuată a muncitorilor: față de 1950 în anul 1979 numărul muncitorilor crescuse de 4,7 ori, în timp ce personalul muncitor înregistrase o creștere de 3,38 ori, iar totalul populației ocupate de 1,23 ori.

Clasa muncitoare, se arată în Programul partidului, își îndeplinește cu cinste misiunea istorică în conducerea noii orînduiri. Rolul său esențial este determinat și de faptul că ea este legată de mijloacele de producție cele mai avansate, de aplicarea în viață a cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane. Clasa muncitoare are contribuția hotărîtoare la formarea venitului național, la înfăptuirea programului multilateral al societății noastre.

Țărănimea cooperatistă, deși s-a restrîns numeric — de la 4 568 200 persoane în 1962 la 2 307 300 persoane în anul 1979, a cunoscut însă, concomitent, schimbări calitative în pregătirea sa generală, în rolul pe care-l îndeplinește în societate și în modul ei de viață. Odată cu crearea marii proprietăți socialiste în agricultură, țărănimea a devenit o clasă nouă, proprietară și producătoare în același timp, care ocupă un loc im-

portant în dezvoltarea economică a țării. În actuala etapă, în concordanță cu rolul agriculturii ca ramură de bază, cu rol hotărîtor în întreaga dezvoltare economico-socială a țării, în fața căreia se ridică sarcini noi, crește în continuare rolul țărănimii; împreună cu tehnicienii, cu specialiștii de nivel superior și cu alți lucrători ocupați în agricultură, ea este chemată să contribuie din plin la realizarea unei agriculturi de înaltă productivitate, la înfăptuirea noii revoluții agrare. Astfel, țărănimea continuă să joace un rol de cea mai mare importanță atât în producția de bunuri materiale, în sporirea avuției naționale, cit și în conducerea și înfăptuirea întregii opere de construcție socialistă și comunistă.

Schimbările în configurația socială scot în relief și creșterea numerică și calitativă a intelectualității, legată prin idealuri de aspirațiile maselor, de viața și lupta pentru progres a întregului popor, în procesul de făurire a noii societăți. Intelectualitatea, care provine în cea mai mare parte din rîndurile clasei muncitoare și ale țărănimii cooperatiste, participă activ la producția materială, la întreaga viață spirituală și socială a poporului nostru, la progresul general al societății. Cu atât mai mult, se subliniază în Programul partidului, crește rolul și ponderea intelectualității în cadrul națiunii, în întreaga activitate economico-socială, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, ale transformării științei într-o puternică forță de producție, ale așezării la baza întregii noastre dezvoltări a cuceririlor cele mai înaintate ale științei și tehnicii. Totodată, are loc o nouă structurare a intelectualității în concordanță cu înseși cerințele economiei naționale, aflată în plin progres. În totalul personalului cu studii superioare, se remarcă mărirea ponderii cercetătorilor științifici și, concomitent, a muncii științifice.

Evident, în cadrul orientării dezvoltării economico-sociale a României în etapa actuală și în perspectivă, în condițiile accentuării laturilor calitative, curentul deplasării în structura forței de muncă va urma îndeaproape structurarea ramurilor și subramurilor economiei. Este, de aceea, de așteptat o creștere a numărului celor ocupați în ramuri de vîrf ale progresului tehnic, care asigură valorificarea superioară a resurselor naturale, precum și în ramurile menite să amplifice baza

Tabelul nr. 1
Populația ocupată, pe ramuri ale economiei naționale
(în procente față de total)

Ramuri ale economiei	1950	1960	1965	1970	1975	1979
Populația ocupată — total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
— Industrie	12,0	15,1	19,2	23,0	30,6	34,7
— Construcții	2,2	4,9	6,3	7,8	8,1	9,1
— Agricultură	74,1	65,4	56,5	49,1	37,8	30,7
— Silvicultură	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
— Transporturi	1,9	2,4	3,1	3,7	4,3	4,7
— Telecomunicații	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7	0,8
— Circulația mărfurilor	2,5	3,4	4,0	4,3	5,5	6,1
— Gospodăria comunală, de locuințe și alte prestări de servicii neproductive	0,7	1,5	2,1	3,0	3,4	3,9
— Învățămînt, cultură și artă	2,3	2,7	3,5	3,7	4,0	4,1
— Știință și servicii științifice	0,2	0,4	0,5	0,5	0,8	1,0
— Ocrotirea sănătății, asistență socială și cultură fizică	1,1	1,6	2,0	2,3	2,6	2,7
— Administrație	1,7	1,2	1,0	0,7	0,7	0,6
— Celelalte ramuri	0,8	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3

Sursă: Anuarul statistic al R. S. România, 1980, p. 112—113

proprie de materii prime, aceasta chiar în dauna unor ramuri energofage, a căror producție prezintă, pe plan mondial de altfel, tendințe de restrângere. Caracterul complex al dezvoltării economico-sociale în profil de ramură, ținând seama de larga diversitate a trebuințelor și a muncii socialmente-utile, atrage după sine și alte mutații în structura populației ocupate. Sub influența

progresului științifico-tehnic, se constată extinderea și diversificarea unor servicii și, ca urmare, creșterea numărului celor ocupați în asemenea activități. În această privință, redăm, în tabelul nr. 2, repartizarea populației ocupate pe cele trei sectoare :

Tabelul nr. 2

Structura populației ocupate, pe sectoare ale economiei

	1950	1960	1965	1970	1979	1980
Populația ocupată — total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
din care, în						
— sectorul primar*)	74,3	65,6	56,7	49,3	31,0	29,0
— sectorul secundar**)	14,2	20,0	25,5	30,8	43,8	71,0
— terțiar***)	11,5	14,4	17,8	19,9	25,2	

*) Agricultură și silvicultură
 **) Industria și construcțiile
 ***) restul ramurilor economiei

Ponderea crescândă a forței de muncă ocupate în sfera serviciilor este încă o expresie a dezvoltării noastre economice și sociale, a creșterii nivelului general de civilizație și devine posibilă, pe măsura ridicării productivității muncii în sfera producției materiale.

În peisajul general al mutațiilor sociale din țara noastră, trebuie să menționăm și afirmarea crescândă a femeilor în activitatea economică, culturală și social-politică ca urmare a politicii P.C.R. de promovare a egalității depline în drepturi, fără deosebire de sex, naționalitate etc. Este de remarcă sporirea ponderii muncii femeilor în ansamblul muncii sociale și a aportului lor la progresul general al țării ; în totalul personalului muncitor, femeile reprezentau 37% în anul 1980. Fără a neglija anumite particularități ale forței de muncă feminine, subliniem că, în prezent, se constată tendința de extindere a ei nu numai în ramuri considerate „tradițional feminine“ ci și în celelalte ramuri ale economiei.

O nouă calitate umană

MUTAȚIILE sociale din țara noastră nu pot fi pe deplin înțelese în afara cunoașterii aspectelor care vizează calitatea oamenilor înșiși, nivelul de instruire și educare, și, implicit, comportamentul lor. Capacitatea oamenilor de a da calitate roadelor muncii, de a judeca și emite idei valoroase care împing înainte producția socială depinde de pregătirea lor profesională și politică, de nivelul conștiinței, de dezvoltarea lor spirituală.

Se impune subliniat, aici, ca o trăsătură definitorie a politicii P.C.R., a concepției secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în domeniul formării cadrelor, **creșterea rolului școlii, ca factor principal în instruirea și educarea tinerii generații, în pregătirea tuturor categoriilor de lucrători.** Parcurgerea învățământului obligatoriu de 10 ani este menită să asigure o pregătire unitară științifică și de cultură generală întregului tineret, indiferent de treapta ulterioară pe care fiecare o urmează, în continuare, în calificarea profesională, fiind astfel vorba de o calitate generală mult mai ridicată a lucrătorilor, practic a întregii populații a țării.

Referindu-ne la clasa muncitoare, menționăm creșterea continuă a ponderii muncitorilor calificați în totalul muncitorilor, ridicarea nivelului de pregătire în diversitatea largă a profilurilor activității industriale, din construcții, transporturi etc., și sporirea însemnată a aportului lor la dezvoltarea, organizarea și conducerea producției. Merită remarcă, în mod deosebit, că, astăzi, **majoritatea tinerilor muncitori este reprezentată de absolvenți ai învățământului liceal**, ceea ce reflectă un progres radical față de trecut. În anul școlar 1978/1979, în totalul absol-

venților învățământului profesional și liceal, la un loc, ponderea cea mai mare o au absolvenții învățământului liceal — 69,1%, de unde rezultă tendința de creștere a aportului liceelor la pregătirea cadrelor, în primul rînd a muncitorilor.

În aceeași direcție, a ridicării calității oamenilor și a rolului lor, se impun menționate și următoarele aspecte : a) creșterea, în totalul muncitorilor, a ponderii muncitorilor ocupați în subramuri de vîrf ale industriei — mașini-unelte, electronică, electrotehnică, mecanică fină și optică, instalații și utilaje de automatizare etc., care, prin specificul lor, presupun un grad mai înalt de complexitate a muncii și, deci, un nivel de instruire profesională mai ridicat ; b) întărirea poziției clasei muncitoare, de clasă conducătoare a societății, se manifestă atât pe ansamblul economiei naționale, cit și în cadrul fiecărui județ fapt ce oglindește o latură esențială a schimbărilor structurii sociale în profil teritorial, și, implicit, realizarea unui dezechilibrat de ordin social-politic. Astfel, în anul 1979, ponderea muncitorilor în totalul personalului muncitor, în cadrul unor județe, era după cum urmează : 82% — în Alba, 81,1% în Bacău, 82,3% în Caraș-Severin, 81,6% în Galați, 82,1% în Gorj, 81,9% în Harghita, 82,1% în Hunedoara, 83,7% în Ialomița, 80,4% în Maramureș, 81,3% în Mureș, 80,3% în Olt, 82,3% în Prahova, 82,6% în Sibiu, 81,3% în Suceava, 81,4% în Teleorman, 77,8% în Vaslui, 73,0% în Municipiul București etc. ; c) în domeniul agriculturii, introducerea cuceririlor științei și tehnicii avansate a antrenat după sine, în măsură tot mai mare, necesitatea utilizării muncii calificate și, deci, a unei pregătiri profesionale adecvate a tuturor lucrătorilor ; se manifestă din plin tendința de calificare a țărănimii, întemeiată pe cunoștințe științifice, în locul pregătirii de altădată, bazată pe tradiție, experiență și deprindere.

Ridicarea nivelului de pregătire profesională și a conștiinței socialiste asigură participarea mai eficientă a oamenilor muncii la conducerea colectivă a activității economice în industrie, agricultură, construcții, transporturi, comerț etc. Schimbările sociale care s-au petrecut se materializează, astfel, și **într-un potențial superior de gândire colectivă — tehnică, științifică și organizatorică — de care dispun cei ce muncesc și care poate fi valorificat în interesul progresului general.**

Accentuarea rolului factorilor intensivi ai dezvoltării, în actuala etapă, necesită întărirea în toate locurile de muncă a spiritului de responsabilitate în îndeplinirea sarcinilor, a ordinii și disciplinei, a efortului de utilizare cit mai economică a resurselor, de promovare a noului pentru creșterea eficienței.

Omogenizarea socială

PE TERENUL nou, al socialismului, a apărut posibilitatea desfășurării unui proces de omogenizare socială care, în esență, presupune apropierea treptată a condițiilor de muncă și de trai ale claselor și categoriilor sociale, ale populației ocupate în diferitele ramuri de activitate, și în profil teritorial — în județele și localitățile țării.

Înfăptuirea unui asemenea proces a necesitat antrenarea unui complex de factori, dintre care menționăm : dezvoltarea producției industriale, agricole și a construcțiilor, a transporturilor, comerțului, învățământului și a altor ramuri în toate județele țării ; apropierea treptată a nivelului de școlarizare, de dezvoltare spirituală generală a celor ce muncesc ; apropierea veniturilor obținute (în condițiile unei diferențieri echitabile), a consumului pe locuitor al diferitelor bunuri precum și în condițiile de locuit și edilitar-gospodărești, în aprovizionarea cu mărfuri, accesul la servicii publice etc.

Partidul și statul nostru socialist promovează în permanență politica de creștere a veniturilor tuturor oamenilor muncii, în condițiile apropierei veniturilor mici de cele mari, ceea ce constituie un important factor în procesul omogenizării sociale. În perioada cincinalului 1976—1980, retribuiția medie nominală a sporit cu peste 40%, retribuiția reală a personalului muncitor — cu 29%, iar veniturile reale ale țărănimii pe o persoană activă — cu 29%. Raportul dintre retribuiția minimă și retribuiția maximă pe economie este de 1 la 5,5. Conform prevederilor, în cincinalul 1981—1985, retribuiția reală va crește cu 16—18%, iar veniturile reale ale țărănimii pe o persoană activă — cu 20—25%. Creșterea veniturilor oamenilor muncii și apropierea treptată în această privință rezultă și din scăderea deosebit de mare a ponderii personalului muncitor cu retribuiție netă de pînă la 1500 de lei și mărirea, în același timp, a pon-

prof. dr. Constantin ENACHE

(Continuare în pag. 16)

Ridicarea nivelului de trai al întregului popor — țelul suprem al politicii partidului

SE IMPLINESC în aceste zile 60 de ani de cînd, la 8 mai 1921, se înființa Partidul Comunist Român. Acel partid sub conducerea căruia, poporul român, prin luptă și muncă, pline de eroism, a dat viață unor nobile năzuințe și aspirații, înscrise cu litere de aur în conștiința sa. Între aceste idealuri se înscrie cel al unei vieți tot mai bune pentru întregul nostru popor, ca rod al activității abnegante desfășurate, idealul potrivit căruia fiecare să se bucure din plin de rezultatele muncii sale — ideal ridicat la rangul de țel suprem al întregii activități a partidului nostru. Ne-o demonstrează mai limpede decît orice anii construcției socialiste, ani în care România, sub conducerea partidului, a obținut mărețe succese pe drumul făuririi noii orînduiri, al civilizației socialiste.

În toți acești ani, creșterea bunăstării materiale și spirituale a poporului a constituit scopul final al întregii activități economice, sociale și culturale desfășurate în societate. Acestui țel i-au fost și îi sînt subordonate toate eforturile pentru dezvoltarea producției materiale, pentru înfăptuirea vastului program de construcție economică și socială care va ridica România pe o nouă treaptă de progres și civilizație. Omul, satisfacerea nevoilor sale de viață, bunăstarea lui materială și spirituală, înflorirea multilaterală a personalității umane, crearea unei noi calități a vieții, s-au aflat și se află în centrul întregii politici a partidului și statului nostru, al operei de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. „Orînduirea noastră, politica partidului de construcție socialistă, arăta în acest sens tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu cunosc țel mai înalt decît bunăstarea și fericirea poporului... tot ceea ce realizăm în România este destinat omului, creșterii nivelului general de civilizație al întregii noastre națiuni socialiste”.

Dezvoltarea economiei — baza sporirii bunăstării

REALIZARILE remarcabile obținute de poporul român în dezvoltarea economico-socială și culturală a țării, consecvența cu care partidul urmărește ca tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră să servească oamenilor, creșterii sistematice a bunăstării lor generale (vezi și graficele de pe coperta a II-a) reprezintă rodul unei politici științifice bazată pe cunoașterea și folosirea conștientă a legilor economice potrivite condițiilor concrete ale țării. În concepția partidului nostru, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual se poate înfăptui numai prin creșterea susținută a forțelor de producție, prin dezvoltarea producției industriale și agricole, prin sporirea eficienței întregii activități. Alocarea unei părți importante din venitul național pentru fondul de dezvoltare economică-socială, concomitent cu utilizarea eficientă a acestui fond, asigură realizarea unui ritm susținut al reproducției socialiste largite, creșterea puternică a veniturilor naționale. Totodată, unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, în calitatea lor de proprietari ai mijloacelor de producție, producători și beneficiari ai bunurilor materiale, pentru creșterea productivității muncii, gospodărirea cu înalt simț de răspundere a materiilor prime, materialelor și energiei, reducerea cheltuielilor materiale de producție, asigură sporirea contribuției factorilor calitativi la creșterea veniturilor naționale, și, pe această bază, amplificarea fondului de consum.

Între creșterea producției materiale și ridicarea nivelului de trai al populației există, deci, o legătură indisolubilă. De fapt, toate criteriile de eficiență, indiferent de nivelul economic și domeniul la care se referă, se subordonează, în plan final, eficienței absolute a producției sociale, eficiență exprimată sub forma raportului dintre fondul de consum total în calitate de scop și produsul social în calitate de mijloc. Așa cum sublinia adeseori secretarul general al partidului, cu cit se produce mai

mult și mai bun, de o calitate superioară, cu atît se pot satisface mai multe nevoi de consum și într-un grad mai înalt. O altă sursă de creștere a nivelului de trai nu există și nu poate exista în societatea noastră socialistă.

În această lumină, în anii construcției socialismului și cu deosebire în ultimul deceniu și jumătate — perioadă în care au fost elaborate multe din orientările menționate, perioadă a unor mutații economice de anvergură, a celor mai remarcabile creșteri de bunăstare materială și spirituală a poporului — s-au produs modificări substanțiale în volumul, dinamica și structura producției materiale. În prezent, se înregistrează o creștere de peste 35 ori a producției industriale față de 1950. Pe de altă parte, producția agricolă a crescut de 3,7 ori față de 1950. Venitul național, indicatorul sintetic al dezvoltării, a sporit în perioada menționată de circa 15 ori. Prin ridicarea de noi obiective economice, prin înscrierea în circuitul economic a tuturor zonelor și localităților țării, s-au creat noi și numeroase locuri de muncă — circa 3 milioane în ultimii cincisprezece ani.

Susținută de asemenea remarcabile realizări economice, politica consecventă a partidului și statului nostru de ridicare continuă a bunăstării întregului popor își găsește cea mai concludentă ilustrare în succesele obținute în ce privește creșterea veniturilor și a puterii de cumpărare a populației, a consumului de bunuri alimentare și servicii, îmbunătățirea condițiilor de locuit, de muncă și odihnă, a stării de sănătate și a nivelului cultural al populației.

Venituri în continuă creștere, un consum modern, diversificat

DE LA AN LA AN, veniturile personalului din întreprinderi și instituții au sporit ca urmare a creșterii numărului de încadrări și a majorării retribuției nominale pentru toate categoriile de oameni ai muncii. Astfel, în anul 1980, retribuția medie nominală era de 2238 lei față de 337 lei în 1950. Ca urmare a unor măsuri succesive de majorare a retribuțiilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii și a creșterii numărului personalului muncitor, sporul absolut al veniturilor din retribuire a depășit în cincinalul 1976—1980 pe cel realizat în întreaga perioadă 1951—1970.

Majorarea retribuțiilor tarifare, promovările în categorii, trepte, funcții și gradații, creșterea sporului de vechime și a altor drepturi, au dus la sporirea retribuției medii nominale în cincinalul precedent cu peste 40 la sută. Pe fondul creșterii mai puternice a veniturilor directe provenite din muncă, se urmărește realizarea în practică a raportului de 1 la 5,5 între retribuția minimă și cea maximă, prevăzută în Programul partidului, diferențierea veniturilor în concordanță cu munca depusă, o cointeresare materială mai puternică și, în același timp, înfăptuirea în viață a principiilor eticii și echității socialiste.

Sporirea continuă a retribuției medii nominale și realizarea unui indice al prețurilor mărfurilor și al tarifelor serviciilor în limitele planificate au asigurat, pentru perioada 1965—1980, creșterea retribuției reale a personalului muncitor într-un ritm mediu anual de peste 4,2%. Introducerea noului mecanism economico-financiar, aplicarea principiilor autoconducerii și autogestioni permit sporirea și mai accentuată a veniturilor oamenilor muncii prin participarea la beneficii, formă superioară de cointereseare reglementată prin lege. Prin legarea mai strânsă a mărimii veniturilor personalului muncitor de beneficiile realizate și în raport cu contribuția fiecăruia, se asigură un raport armonios între dezvoltarea generală a economiei naționale și creșterea venitului fiecărui participant la producția socială, între cantitatea și calitatea muncii fiecăruia și sporirea veniturilor sale directe, stimularea pe calea participării la beneficii.

O dinamică rapidă au cunoscut și veniturile țărănimii, principala sursă a acestora fiind creșterea producției agricole. În 1980, de exemplu, veniturile reale totale provenite din muncă în C.A.P și în gospodăriile personale au sporit de peste 4,2 ori față de 1950. O importanță deosebită pentru creșterea veniturilor bănești ale țărănimii o au măsurile luate de partid și de stat privind stimularea producătorilor agricoli prin îmbunătățirea prețurilor de cumpărare a animalelor și produselor animale. Numai în cincinalul precedent veniturile reale ale țărănimii — pe o persoană activă — au sporit cu 29 la sută, creștere care se situează peste limita superioară a prevederilor inițiale.

Pe lângă veniturile provenite din muncă, populația țării noastre a beneficiat și beneficiază de un volum mereu sporit de **venituri provenite din fondurile de consum social**. În perioada 1950—1980 fondurile alocate de la buget pentru finanțarea acțiunilor social-culturale au sporit de peste 20 ori. Calculate pe locuitor, ele au crescut de la 211 lei în 1950 la 3195 lei în anul 1980. Aceste venituri reprezintă circa 20 la sută din totalul veniturilor reale ale populației. Mai trebuie arătată că în cadrul măsurilor de creștere mai accentuată a nivelului de trai, un loc important îl ocupă majorarea pensiilor și a alocației de stat pentru copii. Numai în anul 1980, față de 1975, pensia medie nominală de asigurări sociale de stat a crescut cu peste 26 la sută, de sporuri mai mari beneficiind pensionarii cu pensii mai mici. De asemenea, în aceeași perioadă, au sporit cu peste 20 la sută pensiile țărănilor cooperatori și s-a instituit sistemul de pensionare pentru țărăni din zonele necooperativizate. Alocația de stat pentru copii s-a majorat în cursul cincinalului 1976—1980 în medie cu 25,5 la sută.

Mărirea sistematică a veniturilor provenite din retribuția muncii, cât și a veniturilor obținute de populație din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru acțiuni social-culturale a determinat o creștere continuă a veniturilor reale totale. Puterea de cumpărare a veniturilor totale ale populației a sporit de peste 6 ori în 1980 față de 1950. În condițiile creșterii veniturilor a sporit continuu consumul populației de bunuri și servicii. În deceniul 1971—1980, de exemplu, dinamica respectivă este oglindită de ritmul mediu anual de creștere cu 8 la sută a desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist și cu 7,7 la sută a volumului serviciilor prestate populației prin unitățile socialiste.

Mărirea sistematică a veniturilor provenite din retribuția muncii, cât și a veniturilor obținute de populație din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru acțiuni social-culturale a determinat o creștere continuă a veniturilor reale totale. Puterea de cumpărare a veniturilor totale ale populației a sporit de peste 6 ori în 1980 față de 1950. În condițiile creșterii veniturilor a sporit continuu consumul populației de bunuri și servicii. În deceniul 1971—1980, de exemplu, dinamica respectivă este oglindită de ritmul mediu anual de creștere cu 8 la sută a desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist și cu 7,7 la sută a volumului serviciilor prestate populației prin unitățile socialiste.

Instrucția — factor esențial în procesul îmbunătățirii vieții

O COMPONENTĂ de mare însemnătate a creșterii nivelului de trai o constituie dezvoltarea învățămîntului, culturii și ocrotirii sănătății. Partidul are în vedere folosirea tuturor mijloacelor de care dispune societatea pentru ridicarea continuă a nivelului general de **cultură și învățămînt** al maselor largi populare. Răspîndirea științei și culturii, generalizarea învățămîntului de 10 ani și extinderea învățămîntului liceal de specialitate, a celui superior, concomitent cu legarea tot mai strînsă a cunoștințelor predate de nevoile reale ale societății noastre creează condițiile obiective ale formării omului nou, multilateral dezvoltat.

Cîteva date sînt elocvente în acest sens. În anul școlar 1980—1981, peste 25 la sută din populația țării este cuprinsă într-o formă de pregătire din instituțiile de învățămînt. În 1980, din 10000 de locuitori, 2012 erau elevi (față de circa 1030 în

anul 1938), iar 90 erau studenți (față de numai 17 în 1938). Tot odată, avînd în vedere faptul că progresul tehnico-științific contemporan, cerințele conducerii și organizării științifice producției și a muncii impun asimilarea continuă de cunoștințe, îmbunătățirea lor după terminarea cursurilor obligatorii de învățămînt, partidul nostru a inițiat crearea unui sistem național de perfecționare a pregătirii profesionale a tuturor oamenilor muncii.

Deopotrivă se impun subliniate eforturile întreprinse pentru dezvoltarea continuă a bazei materiale a **culturii și artei**. În perioada 1950—1980 s-a mărit de 3 ori rețeaua teatrelor și instituțiilor muzicale, de peste 5 ori numărul cinematografulor, de peste 10 ori numărul cărților din bibliotecile țării. În felul acesta, dintr-o țară cu un analfabetism ridicat, România a ajuns astăzi în rîndul primelor 15 țări din lume din punct de vedere al numărului de cărți tipărite raportat la un milion de locuitori și în primele 10 țări în ceea ce privește indicii de școlarizare pentru populația în vîrstă de 6—19 ani.

O atenție deosebită acordă partidul nostru **ocrotirii sănătății**. În intervalul 1950—1980, cheltuielile pentru ocrotirea sănătății s-au mărit de peste 21 de ori, reprezentînd peste 1/5 din cheltuielile social-culturale ale statului. Concomitent au înregistrat importante sporuri și investițiile statului pentru construirea de noi spitale, policlinici, dispensare etc., pentru lărgirea și modernizarea celor existente. În prezent, numărul de locuitori ce revin la un medic este de 558 față de 1895 în 1938. O expresie a îmbunătățirii stării de sănătate a populației o constituie scăderea numărului zilelor de incapacitate temporară de muncă. S-a dezvoltat continuu baza tehnico-materială a activității de turism, de odihnă și tratament balnear prin darea în folosință a noi unități de cazare, ridicarea gradului de confort, valorificarea în mai mare măsură a condițiilor naturale existente. Ca un efect sintetic al împlinirii de amplasare în planul bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, durata medie a vieții locuitorilor țării a ajuns la circa 70 de ani, nivel foarte apropiat de cel înregistrat în statele dezvoltate ale lumii.

Un loc principal în cadrul politicii de ridicare a bunăstării populației ocupă îmbunătățirea activității în **domeniul edilitar și al construcțiilor de locuințe**. Concomitent cu repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării, partidul a întreprins ample acțiuni de sistematizare a tuturor județelor și localităților în vederea dezvoltării lor economice, ridicării generale a gradului de cultură și civilizație. Intensificarea continuă a procesului de urbanizare, cu efecte pozitive asupra nivelului de trai, este reliefată de faptul că în 1980 jumătate din populația țării locuia în mediul urban față de 33,7 la sută în 1965. Concomitent, condițiile de viață în satul românesc au căpătat noi dimensiuni de confort și civilizație. În prezent, peste 15 milioane de cetățeni de la orașe și sate locuiesc în case construite în ultimii 30 de ani.

Creșterea timpului liber și folosirea lui rațională reprezintă o parte importantă a programului de ridicare a nivelului de trai, de îmbunătățire a condițiilor de muncă, de odihnă ale oamenilor muncii. Obiectiv prioritar al actualei etape de dezvoltare a țării, sporirea productivității muncii a devenit factorul decisiv pentru trecerea la săptămîna de lucru redusă, asigurîndu-se mărirea timpului liber al populației active. Începînd cu 1 ianuarie 1978 s-a trecut la reducerea treptată a săptămîinii de lucru. Anul acesta se va generaliza săptămîna de 46 de ore în toate întreprinderile și instituțiile. Este însă evident că săptămîna de lucru redusă impune realizarea unei productivități superioare a muncii, întărirea ordinii, disciplinei, îndeplinirea planului la indicatorii producția marfă, netă și fizică în cantitatea, sortimentul și calitatea corespunzătoare nevoii sociale, încadrarea în limitele fondului total de timp de muncă ca normativ de eficiență etc.

CONGRESUL AL XII-LEA AL PARTIDULUI a elaborat un vast program de dezvoltare economico-socială a țării, a cărui îndeplinire permite trecerea patriei noastre de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la stadiul de țară mediu dezvoltată din punct de vedere economic. „**Realizarea acestui obiectiv fundamental arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, impune o nouă calitate în întreaga activitate economico-socială, pe baza afirmării puternice în toate domeniile a cuceririlor revoluției tehnico-științifice, valorificării la un nivel superior a resurselor materiale și umane ale țării, sporirii substanțiale a productivității muncii, creșterii puternice a eficienței economice, a bogăției naționale.**” Pornind de la faptul că sporirea producției materiale și creșterea nivelului de trai constituie un tot unitar, numai realizarea lor concomitentă poate asigura dezvoltarea accelerată a economiei naționale și ridicarea pe o treaptă superioară a gradului de civilizație materială și spirituală a întregului popor.

dr. G. CONSTANTIN

Succese remarcabile în întrecerea socialistă

Cu planul și angajamentele îndeplinite

COLECTIVUL întreprinderii „Electroaparataj“ din Capitală înscrie în cronică întrecerii socialiste din primele 4 luni ale acestui an realizări importante:

- peste 12 milioane lei obținute suplimentar la producția fizică și marfă, ceea ce înseamnă realizarea în proporție de 50,4% a angajamentului asumat peste prevederi la acești indicatori;

- 4,1 milioane lei peste plan la producția netă, echivalentul a 51,3% din angajamentul anual;

- depășirea cu 18,1% a sarcinilor stabilite la export și de peste 3 ori a angajamentului.

Exprimată fizic producția realizată și livrată suplimentar numai beneficiarilor externi înseamnă: 20 mii buc. microîntreruptoare, 10 mii buc. întreruptoare automate de la 100 la 800 A etc.

Realizările, succint enumerate, se datorează faptului că începutul anului a găsit întreprinderea temeinic pregătită, cu condiții propice pentru o bună desfășurare a fabricației. Dat fiind că trăsătura dominantă a planului pe 1981 o constituie sporirea simțitoare a laturilor calitative, concretizate în sporirea productivității muncii și a producției nete cu 16%, reducerea cheltuielilor cu 22 lei la mia de lei producție marfă și sporirea exportului cu 32% față de realizările din anul precedent, în întreprindere au fost inițiate o serie de acțiuni de importanță deosebită în scopul îndeplinirii exemplare a noilor obiective.

Mai întâi se cuvine a aminti preocuparea pentru **acoperirea cu contracte pe întregul an a producției** destinate consumului intern, dar mai ales exportului, fondul de marfă planificat fiind în măsură să asigure integral sarcinile stabilite în domeniul aparatajului electric de joasă tensiune. De asemenea, în scopul pregătirii temeinice a realizării producției, **planul fizic a fost defalcat pe secții, ateliere și formații de lucru** cu 6 luni înaintea perioadei de plan, dând astfel posibilitatea fiecărui participant la activitatea productivă să contribuie la stabilirea măsurilor corespunzătoare realizării produselor,

atât din punct de vedere cantitativ, cit și calitativ, pregătirii din timp a pieselor și subansamblelor necesare montajului produselor finite. Ca urmare, încă de la începutul anului principalii indicatori ai eficienței (productivitatea muncii și cheltuielile de producție) aveau asigurată realizarea în proporție de 100%, rămânând în continuare în atenția noastră urmărirea riguroasă a îndeplinirii măsurilor adoptate anterior în adunările generale ale oamenilor muncii pe ateliere, secții și întreprinderi.

În acest cadru au fost lansate în fabricație comenzile pentru export care aveau îndeplinite toate condițiile tehnice, materiale și comerciale pentru care partenerii externi acceptau livrări în avans față de termenele prevăzute în contracte. Astfel, a fost urgentată punerea în fabricație a întreruptorului automat de 10 A, cu o pondere însemnată în planul nostru de export, asigurând devansarea livrărilor cu o lună ca și a primului lot din produsul întreruptor automat pentru protecția conductorilor și a rețelelor destinat, de asemenea, exportului.

Străduințele pentru îndeplinirea sarcinilor și angajamentelor asumate s-au împletit strins cu **activitatea de inovare și modernizare a producției și tehnologiilor** utilizate, cu efortul creator al compartimentelor tehnice de concepție și proiectare care s-au soldat cu depășirea cu 8,1% a sarcinilor din acest domeniu.

O importanță deosebită s-a acordat **creșterii productivității muncii**, utilizării cu randament superior a tuturor categoriilor de personal muncitor. Pentru aceasta s-a acționat în special pe calea mecanizării și automatizării proceselor de producție. Este cazul atelierului prelucrări mase plastice, care a fost înzestrat prin autodotare cu dispozitivul de debavurare a reperului

Petra NEGRU

șef serv. planificare „Electroaparataj“
București

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI ȘI A ANIVERSĂRII PARTIDULUI

● Printr-o bună organizare a muncii și a producției, **colectivul întreprinderii „Oțelinox“** din Tirgovște a depășit în perioada ianuarie – 25 aprilie a.c. producția fizică și cea marfă cu 9,5 la sută. În condițiile reducerii cu aproape 15 la sută a cheltuielilor materiale, au fost livrate beneficiarilor, peste prevederile la zi, importante cantități de produse – tablă inoxidabilă, laminate, obținându-se o depășire a beneficiilor cu 80 la sută.

● Oamenii muncii care își desfășoară activitatea în cadrul **Schelei de foraj-extracție Brăila** au realizat suplimentar, de la începutul anului și pînă la 25 aprilie a.c., printre altele, 8,3 milioane mc gaze extrase, 8,5 milioane mc gaze utilizabile, aproape 10 milioane mc gaze comerciale și au forat peste prevederile de plan 2 100 mp. În această perioadă în cadrul schelei de foraj-extracție s-au aplicat circa 340 măsuri geologo-tehnologice cu o eficiență evaluată la peste 6 000 tone țitei extras în plus.

● **Minerii carierei Jiłt-sud**, unite intrată în circuitul productiv al bazinului carbonifer al Gorjului la sfârșitul anului trecut, au extras și livrat termocentralelor în perioada ianuarie – 25 aprilie a.c. peste 70 000 tone lignit peste prevederile de plan. Succesul se datorește acțiunilor inițiate pentru îmbunătățirea tehnologiilor, îndeosebi la circuitele de benzi transportoare pentru cărbune și steril, creșterii cu peste 40 de procente a productivității fizice pe postul de lucru.

● Acordind o atenție deosebită inovării și diversificării producției, valorificării superioare a întregii mase lemnoase, realizării de produse cu însușiri calitative și funcționale ridicate, **colectivul întreprinderii de prelucrare a lemnului din Vaslui** consemnează la capitolul depășirilor, în perioada ce a trecut de la începutul anului, o producție industrială în valoare de 10 milioane lei, o producție-marfă suplimentară de aproape 3 milioane lei, precum și o producție netă peste prevederi de 3 milioane lei. Concomitent întreprinderea vasluiană și-a onorat exemplar contractele încheiate cu partenerii de peste hotare, furnizând în plus la export mărfuri a căror valoare se cifrează la aproape un milion lei.

● O mare și modernă turnătorie de oțel și fontă a intrat în exploatare, în a doua jumătate a lunii aprilie, la **întreprinderea de utilaj pentru ridicat și transportat din Lugoj**; ea a fost creată pentru a coopera în producție cu mari întreprinderi constructoare de mașini din Reșița, Timișoara și Caransebeș, cărora le va livra, printre altele, o serie de piese și subansamble, complexe turnate, care intră în componența utilajelor energetice. Dotată cu cupatoare și utilaje din cele mai perfecționate, noua turnătorie are create toate condițiile pentru aplicarea unor tehnologii avansate, specifice acestui gen de fabricație, ceea ce asigură o producție anuală de 5 000 tone piese turnate din oțel și 3 770 tone piese turnate din fontă.

clichet de la întreruptorul automat monopolar, al preselor hidraulice care au fost perfecționate cu fotocelule în vederea executării operației de calibrare a pastilelor de argint din componența unor piese. În același timp, s-a trecut la extinderea poliservirii în cadrul atelierelor prese bachelită, magneți și sculărie etc. Toate aceste acțiuni au condus la o economie relativă de circa 40 de persoane.

Pe de altă parte, s-a urmărit reducerea cheltuielilor materiale, creșterea continuă a eficienței întregii activități productive. Pînghia principală prin care s-a acționat a fost reducerea consumurilor materiale, îndeosebi a celui de metal. Acestui scop i-au fost subordonate măsurile privitoare la utilizarea unor înlocuitori ai metalului (bachelita în primul rînd), re proiectarea de matrițe, care a însemnat eliminarea unor prelucrări și pierderi ulterioare de materiale valoroase, modificarea formei constructive și a gabariturii altor piese, operații soldate, totodată, cu creșterea coeficientului de utilizare a metalului. În acest mod s-a ajuns la economisirea suplimentară a 14 t de laminată (în special cupru și alamă) și a peste 9 tec echivalente cu 30% și, respectiv, cu 45% din angajamentul anual. Finalitatea economiilor rezultate în urma acțiunilor materializate în 4 luni încheiate se exprimă în creșterea peste prevederi a producției nete cu 1,3%, a beneficiilor cu 29% și în sporirea retribuției medii cu circa 3%.

În întreprindere se adoptă în continuare măsuri pentru realizarea și livrarea ritmică a producției. Acelor cerințe le sînt consacrate acțiunile privind asigurarea aprovizionării tehnico-materiale în cantitățile și sortimentele prevăzute, în respectarea strictă a normelor de consum; totodată, sporesc preocupările de identificare și folosire în mai mare măsură a materialelor refolosibile (oțel și alamă) în vederea reducerii consumului de materiale cu încă 15 000 kg, respectiv 850 kg.

O sarcină de primă importanță o constituie urmărirea riguroasă a aplicării în producție a măsurilor de creștere a productivității muncii, dat fiind că întregul spor de producție pe acest an urmează să fie obținut pe această bază. Un accent deosebit se va pune și pe realizarea prin autodotare a unor utilaje, acțiune care are un dublu efect economic: reducerea unor importuri estimate la circa 12 mil. lei și creșterea productivității muncii prin reducerea necesarului de manoperă cu 150 mii ore/an.

Garanția succeselor viitoare sînt realizările de pînă acum, faptul că în toate acțiunile întreprinse în activitatea productivă de zi cu zi avem în vedere, așa cum ne îndeamnă secretarul general al partidului, creșterea responsabilității fiecărui om al muncii față de calitatea și eficiența activității economice, a exigențelor impuse de tripla ipostază în care ne aflăm: proprietari, producători și beneficiari ai mijloacelor de producție, ai rezultatelor muncii noastre.

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI ȘI A ANIVERSĂRII PARTIDULUI

● Colectivul întreprinderii de celule electrice prefabricate Băilești a produs peste plan în perioada ianuarie - aprilie 1981, 44 posturi electrice de transformare de exterior și 100 celule de stații, sortimente solicitate de către beneficiari de peste hotare. Pe această bază, unitatea a depășit pe intervalul amintit planul producției fizice la aparatul electric de înaltă tensiune cu aproape 7 milioane lei.

● Constructorii de locuințe din județele Timiș, Arad, Caraș-Severin au predat zilele acestea „la cheie” beneficiarilor 2 000 de apartamente noi, cu aproape 120 mai multe decît era prevăzut pentru primele 4 luni din acest an. În același timp, au fost date în folosință un internat școlar cu 400 de locuri, aparținînd Grupului școlar al întreprinderii mecanice Timișoara, noi spații comerciale, amenajate la parterul unor blocuri de locuințe din Timișoara, Arad, Lugoj, Reșița, precum și alte construcții sociale.

● Întreprinderea „Electrotimiș” din Timișoara a îndeplinit principalele obiective înscrise în angajamentul asumat în întrecerea socialistă pentru primele 4 luni din 1981. Sporul de producție realizat de la începutul anului și pînă în prezent, însumînd o valoare de aproape 5 milioane lei, s-a concretizat în agregate și mașini cu înalte performanțe tehnico-funcționale, destinate echipării unor noi capacități industriale din București, Bistrița, Zalău, Craiova, Filiași, Timișoara și din alte orașe ale țării.

Realizări de prestigiu ale creației tehnice românești

Un nou tip de combină minieră

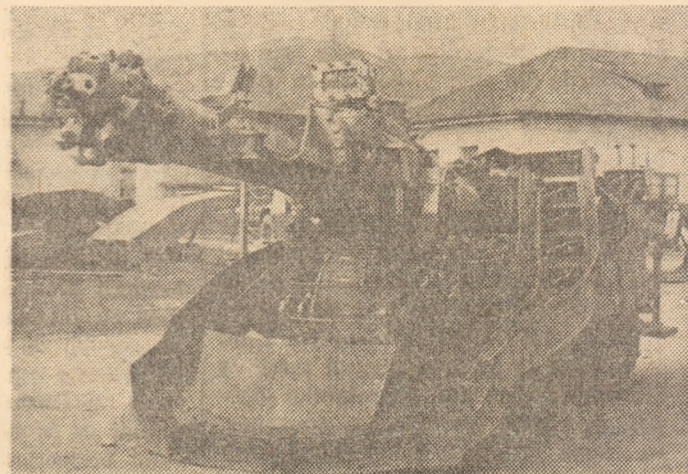
COMBINA de înaintare în subteran tip CI-1M constituie o realizare de prestigiu a întreprinderii de utilaj minier din Filipești de Pădure. Acest modern utilaj servește la executarea lucrărilor miniere de pregătire, cu înclinare pînă la 10°. Combina execută tăierea rocilor cu dăritatea de pînă la 400 kgf/cm² în cărbune sau mixt (cărbune cu conținut de rocă, în front mai mic de 30 la sută în secțiunea transversală). Pentru tăierea cărbunelui, noua combină este prevăzută cu un braț și cu un cap sferic înzestrat cu cuțite de tip I 90 MB.

Față de vechiul tip de combină (combină CI-1) noul utilaj prezintă caracteristici mult îmbunătățite: posibilitatea de a tăia și vatra lucrării miniere excavabile fiind perfect circu-

lare) — operație care în cazul combină CI-1 se execută manual, echiparea organului de acționare a transportorului inelar cu un sistem modern de siguranță reglabil, dotarea transportorului inelar cu lanț calibrat cu diametrul 18x64 mm clasa C, STAS 8 777.

Constructiv, noul tip de combină se compune dintr-un organ de lucru, un sistem de deplasare propriu pe șenile, un transportor inelar pentru preluarea materialului excavat, o instalație de desprăfuire și un transbordor cu bandă cu lățimea de 500 mm. Acționarea mecanismelor se face cu motoare electrice antigriutoase la tensiunea de 350 V, iar pentru dirijarea organului de lucru se utilizează o instalație hidraulică.

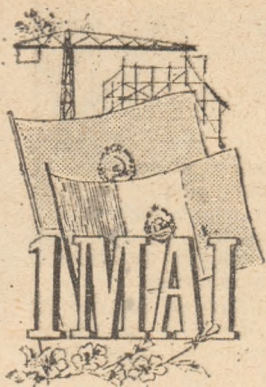
Dintre parametrii funcționali

și caracteristicile tehnice reținem: productivitatea de 1 tonă/min; raza de tăiere de 1 300 mm — 1 500 mm, viteza de deplasare de 1,36 metri/min, presiunea în sistemul hidraulic de

100 bar și puterea instalată de 100 kW. Combina are lungimea (fără transbordor) de 6 570 mm, lățimea de 2 430 mm și greutatea netă de 13,5 tone.

E. K.

REDUCEREA COSTURILOR DE PRODUCȚIE — FACTOR DE BAZĂ AL CREȘTERII EFICIENȚEI

REDUCEREA ACCENTUATĂ, consecventă, a cheltuielilor de producție și, în primul rând, a celor materiale reprezintă pentru fiecare unitate economică un obiectiv de maximă însemnătate, o valoroasă sursă de creștere a beneficiului și, în general, de obținere a unei eficiențe înalte în întreaga activitate productivă. Așa cum arată secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la nivelul economiei naționale sînt necesare măsuri hotărîte pentru sporirea eficienței economice prin reducerea continuă a costurilor de producție și în special a consumurilor materiale, aceasta fiind singura cale reală pentru creșterea venitului național, pentru sporirea bogăției naționale și ridicarea rentabilității generale a activității economice, pentru asigurarea mijloacelor necesare dezvoltării societății, ridicării bunăstării materiale și spirituale a poporului.

În lumina acestor sarcini de o deosebită însemnătate, în unitățile economice din sectorul cinci al Capitalei s-a realizat — în cadrul larg stimulator al întrecerii socialiste desfășurate în cinstea celei de-a 60-a aniversări a întemeierii Partidului Comunist Român și a zilei de 1 Mai — o amplă mobilizare de forțe în vederea îndeplinirii ritmice și integrale a sarcinilor de plan și angajamentelor asumate, cu prioritate a celor vizînd reducerea cheltuielilor de producție, în special a consumurilor materiale și energetice. În acest scop, eforturile organizatorice și creative au fost concentrate cu prioritate în direcția accelerării introducerii pe scară largă a progresului tehnic, creșterii gradului de asigurare și calificare a forței de muncă, recuperării și reutilizării materialelor refolosibile, perfecționării activităților de exploatare, de întreținere și reparare a fondurilor fixe etc.

Amplă mobilizare a potențialului productiv pentru creșterea producției și economisirea resurselor materiale

ÎNDEPLINIREA în cele mai bune condiții a sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal presupune utilizarea la parametri ridicați a valorosului potențial productiv al întreprinderilor din sector, în vederea obținerii unui volum sporit de pro-

ducție marfă, fizică și netă cu costuri cât mai reduse. La baza acțiunilor întreprinse a stat experiența din cincinalul precedent, care a fost încheiat cu rezultate remarcabile: producția industrială a fost realizată la 15 octombrie 1980, fapt ce a permis obținerea pînă la finele anului a unui spor de producție de 4 miliarde lei (în totalitate pe seama creșterii productivității muncii): la producția marfă planul a fost depășit cu 350 milioane lei. Semnificativ este și faptul că în 1980 planul la producția netă a fost depășit cu 288 milioane lei, la productivitatea muncii cu 1,9 la sută, cu un plus de 2.556 lei/lucrător, iar la beneficii nete — indicator sintetic de eficiență — cu un plus de 128 milioane lei. Realizări însemnate au fost obținute și pe linia micșorării costurilor de fabricație: pe total sector, cheltuielile totale de producție la 1000 lei producție marfă au fost reduse cu 3,50 lei față de plan, iar cele materiale cu 3,80 lei. Toate aceste rezultate s-au obținut în condițiile sporirii continue a calității și competitivității produselor, fapt materializat, între altele, și în depășirea planului la export cu 5,4 la sută.

Avînd la bază experiența valoroasă acumulată și rezultatele bune din cincinalul și anul trecut, realizarea sarcinilor de plan se situează în acest an la nivelul de eficiență superioară. Astfel, pe total sector, în trimestrul I din 1981 planul producției marfă a fost depășit cu 109 milioane lei, cel al producției nete cu 73 milioane lei, iar productivitatea pe lucrător, calculată la producția netă, a sporit cu 1.620 lei; toate acestea în condițiile realizării unui nivel al cheltuielilor totale de producție la 1000 lei producție marfă situat cu 6,2 lei sub sarcina de plan și al unui nivel al cheltuielilor materiale la 1000 lei producție marfă situat cu 4,3 lei sub prevederile planului. (graficul). În acest cadru se cere subliniat faptul că în toate cele 27 de întreprinderi industriale ale sectorului, nivelurile planificate ale cheltuielilor totale de producție la 1000 lei producție marfă au fost îndeplinite și de multe ori realizările s-au situat sensibil sub aceste prevederi. La întreprinderea „Autobuzul”, de pildă, cheltuielile realizate în trimestrul I a.c. la 1000 lei producție marfă s-au situat sub plan cu 12 lei, la „Vulcan” și „Tehnică nouă” cu circa 2 lei, la „Electromagnetica” cu 1 leu ș.a.

Pentru obținerea rezultatelor men-

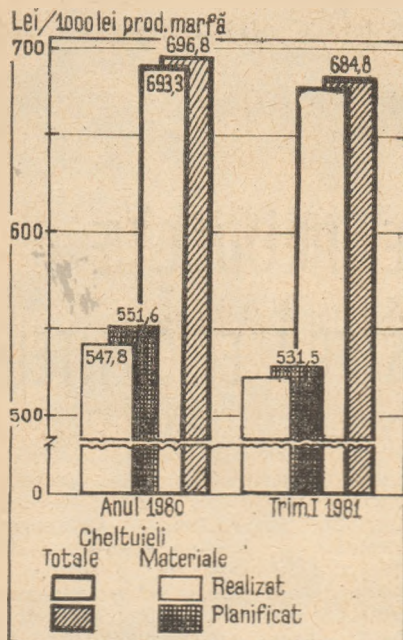
ționate, în centrul atenției în fiecare unitate economică au fost puse cu prioritate laturile calitative ale activității productive, sporirea la nivelul superior a eficienței fabricației; s-a acționat cu consecvență la toate locurile de muncă pentru valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, a energiei și combustibilului, reintroducerea în circuitul economic a materialelor recuperabile și refolosibile, pentru reducerea importurilor, prin elaborarea și aplicarea unor programe complexe de măsuri cu termene și responsabilități precise care vizau înnoirea rapidă a produselor și tehnologiilor, calificarea forței de muncă, utilizarea și întreținerea exemplară a capacităților de producție și perfecționarea organizării producției și a muncii.

Eforturi sporite pentru valorificarea superioară a factorilor de creștere a eficienței

ÎN VEDEREA atragerii mai largi și operative a rezervelor disponibile în circuitul producției, în fiecare întreprindere s-a realizat o amplă antrenare a tuturor oamenilor muncii pentru aplicarea unui complex de măsuri menit să contribuie la modernizarea structurii producției, diminuarea în continuare a consumurilor normate de materii prime și materiale, a pierderilor tehnologice, folosirea de înlocuitori pentru produsele de import sau deficitare, folosirea complexă și completă a resurselor proprii disponibile ș.a. Din multitudinea preocupărilor, se cer evidențiate cu prioritate eforturile depuse pentru:

1. accelerarea înnoirii și modernizării produselor și tehnologiilor. În 1980 au fost asimilate în fabricație și modernizate peste 1.100 de produse și modele și circa 200 de tehnologii; au fost elaborate noi soluții tehnice pe baza cărora au fost valorificate mari cantități de resurse refolosibile, obținîndu-se pe această cale sporuri de producție de 30 milioane lei și economii la cheltuielile materiale de 10 milioane lei.

În acest an au fost mult amplificate preocupările pentru înlocuirea și modernizarea produselor și tehnologiilor mari consumatoare de metale și energie, pentru scurtarea duratei ciclului cercetare-proiectare-asimilare în producție (cazul centralelor electronice

Evoluția costurilor producției marfă — medie pe sector —

la „Electromagnetica“, a unor tipuri de cazane de la „Vulcan“, a ventilatoarelor pentru turnuri de răcire la întreprinderea de ventilatoare, a diferitelor utilaje la U.C.R.U., I.C.R.E.T. ș.a.).

O realizare demnă de semnalat în acest cadru o constituie elaborarea și aplicarea de soluții tehnice care permit modernizarea și îmbunătățirea condițiilor de muncă și a calității producției în sectoarele calde (turnătorii, forje, tratamente) de la „Vulcan“, „Autobuzul“, „Electromagnetica“, „Metalica“, „Ventilatoare“ și „Inox“. În toate aceste unități s-au analizat și definitivat pînă la finele trim. I a.c. programele de măsuri referitoare la mecanizarea și automatizarea proceselor de fabricație, înlocuirea tehnologiilor mari consumatoare de materii prime, astfel încît să se asigure diminuarea substanțială a rebuturilor și ridicarea coeficientului de utilizare a metalului.

Dar, trebuie precizat că în acțiunea de asimilare a produselor noi și tehnologiilor modernizate persistă unele greutăți a căror rezolvare ar fi de natură să scurteze și mai mult ciclul de pregătire și punere în fabricație a noutăților tehnice. Astfel, la întreprinderea „Electromagnetica“, asimilarea centralelor electronice noi, cu o reducere a consumului de metal de peste 75 la sută, gabarit redus și fiabilitate mărită, ar putea fi substanțial accelerată dacă s-ar asigura prompt componentele electronice necesare construcției acestor centrale, precum și utilajele tehnologice specifice ca testere și doritoare de componente și de plăci imprimare echipate și neechipate. În acest sens se impune urgentarea completării bazei materiale de componente electronice indigene de către Centrala industrială de electronică și tehnică de calcul, precum și asimilarea grabnică a utilajelor specifice menționate, de către Institutul de proiectări pentru automatizări, telecomunicații și tehnică de calcul Cluj-Napoca. Totodată, pentru accelerarea

aplicării noilor tehnologii este necesară o coordonare mai fermă a colaborării dintre institutele de specialitate și întreprinderile care concurează la realizarea noilor produse, prin aplicarea unor indicatori de corelare mai strictă a activității acestora cu cerințele realizării obiectivelor din planul tehnic de către întreprinderi. De asemenea, s-ar putea avea în vedere că încă de la elaborarea proiectelor de produse noi să se țină seama mult mai riguros de baza tehnico-materială existentă sau posibilă de asigurat, precum și de posibilitatea proiectării în timp util a echipamentelor tehnologice necesare executării în serie a noilor produse în întreprinderile ce urmează să le asimileze.

2. creșterea gradului de asigurare și de calificare a forței de muncă. În toate întreprinderile din sector au fost organizate în acest scop în anul 1981 cursuri de calificare și perfecționare a calificării, sub diverse forme, a forței de muncă. La întreprinderea „Electromagnetica“, de pildă, sînt cuprinși la diferite cursuri de calificare un număr de 1884 de oameni ai muncii din care 1730 de muncitori, iar la „Inox“ 284 de muncitori. În același timp, **policalificarea**, în vederea folosirii mai bune a utilajelor și instalațiilor și a reducerii corespunzătoare a costurilor a constituit o preocupare permanentă a consiliilor oamenilor muncii din întreprinderile industriale, concretizată la nivelul sectorului în existența a peste 5000 de muncitori care execută mai multe meserii și a peste 1500 de lucrători înscrși la cursuri de policalificare.

Dat fiind că o sursă prețioasă de utilizare rațională a forței de muncă existente o constituie **treccrea în producție a muncitorilor indirect productivi** și că la sfîrșitul anului trecut, la nivelul sectorului, ponderea lor era de 10,1 la sută din totalul muncitorilor — ceea ce afecta volumul producției obținute, nivelul cheltuielilor relativ constante care se repartizează pe costuri și a celor cu munca vie, îmbunătățirea utilizării lor a constituit în acest an o preocupare importantă în toate întreprinderile noastre. Această acțiune continuă, aflîndu-se în plină desfășurare, la nivelul sectorului preluîndu-se ca, pînă la sfîrșitul semestrului I a.c., un număr de peste 1500 muncitori indirect productivi să fie trecuți în producție.

3. perfecționarea exploatării, întinerii și reparării fondurilor fixe. În această direcție, în anul 1981 se acționează cu forțe sporite în vederea gospodăririi mai severe a energiei și combustibilului, îndeosebi în schimbările II și III prin evitarea mersului în gol al unor utilaje și instalații, prin folosirea de motoare de putere corespunzător dimensionată față de necesitățile procesului de fabricație, la care se adaugă preocupările referitoare la scoaterea din producție a unor fonduri fixe și tehnologii mari consumatoare de energie.

La întreprinderile „Autobuzul“, „Electromagnetica“, „Inox“ și altele s-au reorganizat atelierele de reparații pe grupe de utilaje, pe secții și ateliere, realizîndu-se cu forțe proprii o serie de piese de schimb, ceea ce a con-

duc la scurtarea timpului de staționare a utilajelor cu 2500 ore la „Autobuzul“, cu 2000 ore la „Electromagnetica“ și cu 1500 ore la „Inox“. De asemenea, au fost executate în trimestrul I a.c. piese de schimb în valoare de 410 mii lei la „Autobuzul“, de 661 mii lei la „Electromagnetica“ și 651 mii lei la „Inox“. La nivelul anului 1981 numai în aceste trei unități se prevede a se realiza o producție de piese de schimb în valoare de circa 11 milioane lei prin autoutilitare.

4. găsirea de noi soluții tehnice de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile, instaurarea unei discipline tehnologice severe menite să asigure condiții pentru recondiționarea și reutilizarea pieselor de schimb și a subansamblelor uzate. Dat fiind că în acest domeniu, în anul trecut, alături de rezultate bune, se înregistrează și însemnate resurse neutilizate, în special la U.C.R., la întreprinderea de blănuri „Republica“, la „Inox“, „Țesătoriile reunite“ și „Tricotajul roșu“, în 1981 specialiștii din aceste unități au fost mobilizați mai eficient în elaborarea unor soluții tehnologice concrete de prelucrare și valorificare a resurselor materiale reciclabile. De asemenea, la întreprinderea „Autobuzul“, în trim. I 1981, prin utilizarea materialelor refolosibile s-au economisit 76 tone metal, prin executarea a 91 repere de la autobuze și autoutilitare din materiale refolosibile (tablă TDA de 1 mm și tablă de aluminiu), rezultate după debitare. În continuare, aici se va extinde debitarea centralizată a tablelor și a țevilor, ceea ce va permite creșterea coeficientului de utilizare a metalului de la 0,87 la 0,89. Totodată, pentru materialele refolosibile care nu își găsesc utilizare în întreprinderea „Autobuzul“ a fost întocmit un album conținînd 23 de poziții de materiale, indicînd forma, dimensiunile, calitatea și cantitatea materialelor, care au fost difuzate la alte întreprinderi. Aceste materiale reprezintă la nivelul trim. I 1981 70,8 tone, din care s-au livrat la terți 7,8 tone, restul rămînînd în stoc pînă la găsirea unor soluții tehnice de utilizare.

În fine, se cere subliniat faptul că, alături de efortul propriu de creștere a coeficientului de utilizare a metalului, apare necesar ca unitățile furnizoare din cadrul Ministerului Metalurgiei să țină cont mai mult de necesitățile întreprinderilor beneficiare în asigurarea cu formate de metal la tipodimensiunile solicitate.

REZULTATELE OBTINUTE în primele luni ale acestui an în reducerea cheltuielilor totale, în special a celor materiale, măsurile elaborate și aplicate în întreprinderile noastre în scopul creșterii eficienței constituie premise solide pentru ca unitățile din sectorul nostru, prin îndeplinirea integrală și depășirea prevederilor planului și a angajamentelor asumate să poată aduce în acest an o contribuție substanțial sporită la dezvoltarea social-economică a țării.

Ion B. POPESCU

prim-secretar al Comitetului de partid al sectorului 5 al Municipiului București

Infăptuirea revoluției agrare — un complex proces tehnic, organizatoric, economic și social

POTENȚAREA RESURSELOR AGRICOLE DE CĂTRE INDUSTRIA ALIMENTARĂ

CEL DE-AL II-LEA CONGRES al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărăniimi, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor a trasat un program cuprinzător de infăptuire a noii revoluții în agricultura românească — privind folosirea rațională a pământului, a întregului potențial tehnico-material și uman, extinderea mecanizării, chimizării și irigațiilor, intensificarea cercetării științifice, promovarea susținută a tehnologiilor moderne, creșterea gradului de calificare a forței de muncă, îmbunătățirea organizării muncii și a producției, perfecționarea întregului sistem de conducere a agriculturii, dezvoltarea democrației socialiste.

Făurirea unei agriculturii capabile să producă mari și variate cantități de produse, în condiții de înaltă eficiență economică, presupune asigurarea unei îmbinări raționale a dezvoltării tuturor ramurilor economice naționale, un rol deosebit avându-l industria alimentară, care are sarcina de a transforma produsul agricol în aliment și, în același timp, de a mări eficiența agriculturii prin conservarea produselor agroalimentare, valorificarea superioară a resurselor de materii prime.

Conservarea echivalează cu multiplicarea suprafețelor cultivate

CONSERVAREA produselor alimentare cu minimum de pierderi reprezintă o sarcină prioritară a industriei alimentare, deoarece această activitate nu înseamnă numai asigurarea unor bunuri de primă necesitate, ci și conservarea energiei solare valorificate de agricultură prin fotosinteză, sub forma celui mai valoros produs: alimentul.

Revista „Ceres”, editată de F.A.O., reprezintă sugestiv printr-o schemă (fig. nr. 1) micșorarea producției fotosintezelor realizate de plante până la consumul uman. Dar această schemă nu este completă. Ea nu ține seama de marea labilitate a produselor agroalimentare sub acțiunea a numeroși factori de natură diversă fizică, chimică, biochimică și microbiologică, care determină degradarea produselor și scoaterea lor din circuitul alimentar. Statisticile F.A.O. menționează că 25 la sută din producția de alimente este pierdută ca urmare a acțiunii microorganismelor, insectelor și rozătoarelor, în special în zonele cu climă caldă. Deci, folosirea unor metode adecvate de conservare a produselor alimentare prezintă o deosebită importanță socială și economică.

În prezent sîntem în posesia unei game destul de mari de metode de conservare, care au evoluat și s-au perfecționat de-a lungul istoriei și care pot asigura o bună conservare a produselor; dar alegerea celui mai adecvat procedeu de conservare reprezintă o problemă complexă, care trebuie să țină seama de o serie de factori:

- compatibilitatea produsului cu metoda de conservare;
- dotarea tehnică existentă;
- influența procesului de conservare asupra produsului;
- consumurile de energie, utilități și forță de muncă pentru conservarea materiilor prime.

În condițiile actuale ale crizei de energie și a unei tot mai iminente crize alimentare pe plan mondial, reconsiderarea din punct de vedere economic a proceselor de conservare, devine o necesitate prioritară.

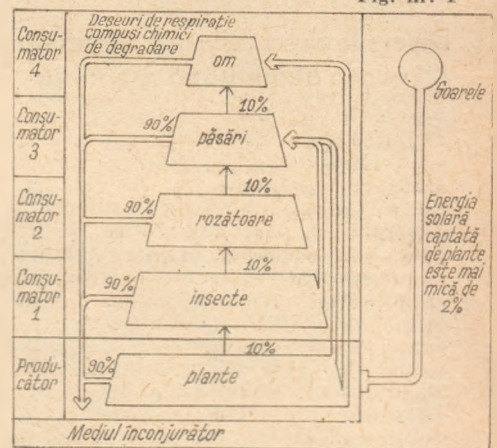
Valorificarea integrală a potențialului nutritiv

ROLUL industriei alimentare este mult mai complex decît acela de a asigura conservarea produselor agroalimentare. Printr-o prelucrare industrială adecvată, produsele agricole capătă valoare noi, se diversifică, își măresc valoarea și gradul de întrebuințare, răspund mai bine solicitărilor consumatorilor.

Pentru a ilustra mai bine marea capacitate de valorificare a produselor agricole de către industria alimentară, redăm în figura 2, posibilitatea valorificării complexe a cerealelor, considerate de F.A.O. ca principalul produs strategic alimentar. (Menționăm că o parte din tehnologiile prezentate au fost realizate și de către Universitatea din Galați).

Asemenea cerealelor pot fi valorificate toate produsele agricole, asigurându-se o exploatare maximă a potențialului lor nutritiv. Dar acest obiectiv nu poate fi atins decît prin abordarea nutrițională a proceselor tehnologice. Bilanțurile nutritive de proces demonstrează că prin prelucrare, pierderile de valoare nutritivă sînt de același ordin de mărime cu produsul util, iar uneori îl depășesc, reliefează necesitatea elaborării unor tehnologii noi, fundamentate din punct de vedere nutrițional și a valorificării complete a produselor secundare, în scopul introducerii lor, sub forma unor alimente valoroase, în circuitul economic — tehnologii integrale, care să valorifice complet materiile prime asigurînd concomitent o optimizare a proceselor de prelucrare.

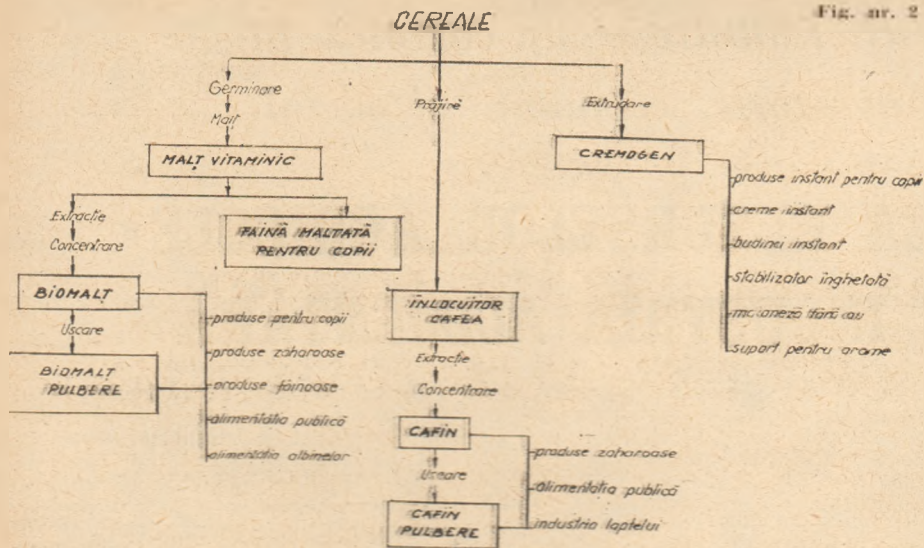
Realitatea este că, în multe cazuri în industria alimentară, este dificil de diferențiat produsul principal de cel secundar. Astfel, luînd cazul industriei uleiului, soia are un conținut de 20 la sută ulei și 40 la sută proteine valoroase. A considera uleiul produs principal și proteinele produs secundar este o absurditate din punct de vedere alît nutrițional, cît și economic; aceasta cu alît mai mult, cu cît pe plan mondial se înregistrează o criză de proteine, iar soia se detașează ca

avînd cea mai mare capacitate de sinteză a proteinelor la hectar (fig. 3).

Randamentele modice de transformare a proteinelor vegetale în proteine animale (5—7 kg proteină vegetală pentru 1 kg proteină animală) impune introducerea în circuitul alimentar a unei cantități sporite de proteine vegetale, deoarece asigurarea necesarului de proteine reprezintă un element esențial al politicii nutriționale. Dar aceasta nu înseamnă că trebuie să mergem numai pe linia unei soluții folosite în alte țări, chiar dacă acestea au un avans apreciabil în acest domeniu. Incontestabil, soia ar avea un rol central într-un program proteic, dar nu putem neglija și alte surse de proteine vegetale care acumulează o cantitate mare de proteine la hectar, exercitînd un efect concomitent de fertilizare a solului. Cercetările efectuate în cadrul Universității din Galați și la Institutul pentru chimia alimentelor din București au demonstrat că mazărea reprezintă, pentru alimentația umană, o sursă valoroasă de proteine care se obțin mult mai ușor decît din soia. Trebuie, de asemenea, să ținem seama de faptul că

Fig. nr. 2

pentru țara noastră, materia primă oleaginoasă de bază este floarea-soarelui, care, pe lângă ulei, conține și o cantitate importantă de proteine valoroase, ce ar putea fi utilizate în alimentația umană, în urma unor prelucrări adecvate.

Diversificarea ofertei condiționează alimentația rațională

VALORIFICAREA rațională și eficiență a proteinelor vegetale trebuie gândită nu ca un simplu proces de adăugare a acestora în diferite alimente, ci ca o strategie alimentară complexă, în care asigurarea calităților organoleptice necesare trebuie să însoțească valoarea nutritivă a produsului. Preferințele alimentare ale consumatorului sunt determinate puternic de obiceiurile familiale, de grup, zonale etc., care au rădăcini în habitul alimentar. Studii psihosociale complexe de comportament alimentar au stabilit că în marea majoritate, în această privință consumatorii sunt conservatori și acceptă greu sau resping produsele alimentare noi, care nu sînt asemănătoare cu cele tradiționale. Ținînd seama de aceasta, în țările în care industria de proteine vegetale a căpătat o largă extindere, s-a dezvoltat în paralel o industrie de adjuvanți de gust și aromă, culoare etc., care permit convertirea proteinelor insipide în produse alimentare cu calități similare celor obișnuite. Alimentele rezultate din proteinele vegetale, posedînd valoare nutritivă și calități senzoriale asemănătoare celor clasice, devin competitive prin faptul că nu conțin factorii de risc — cum este colesterolul —, prezenți în produsele de origine animală.

În felul acesta, industria alimentară poate realiza o performanță economică deosebită: pornind de la materii prime proteice vegetale se creează produse simulate, asemănătoare cu carnea, laptele, brînză, mărind sensibil randamentul de utilizare a proteinelor.

Această tehnologie de transformare și prelucrare reprezintă o spectaculoasă cale de potențare a resurselor agricole de către industrie. Pentru a realiza însă acest lucru, este necesar ca, paralel cu cercetările privind noi surse de proteine, să dezvoltăm un

program de cercetări pentru obținerea adjuvanților de aromă, culoare, gust, deoarece altfel riscăm să rămînem tributari importului de produse și licențe.

Abordarea nutrițională a producției de bunuri alimentare dă posibilitatea să se realizeze asociații între diferite materii prime care se compensează reciproc din punctul de vedere al componentelor nutritive și să se obțină o serie de produse a căror valoare nutritivă este superioară celei pe care o are fiecare componentă în parte. Astfel, utilizînd cunoștințele actuale privind alimentația rațională a copiilor, în ceea ce privește necesarul de sub-

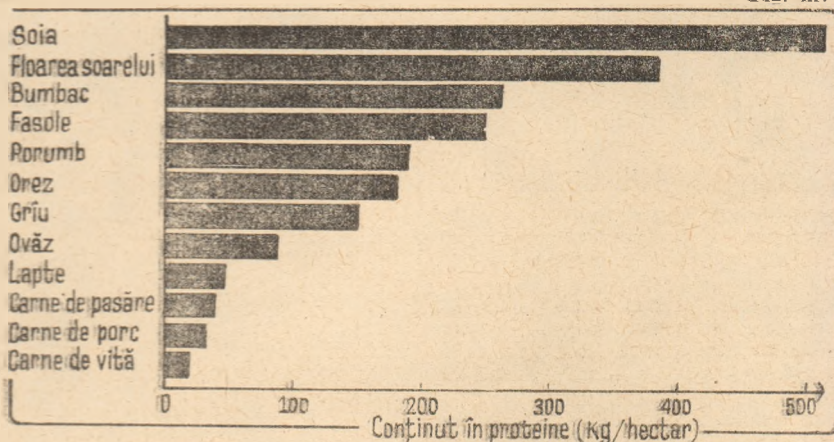
prezintă o sursă de proteine de bună calitate, la un preț scăzut.

„Mai bine mai puțin, dar mai bine”!

POTENȚAREA agriculturii de către industria alimentară este legată și de selecționarea acelor soiuri care realizează o cantitate mai mare de substanțe nutritive la hectar. Această necesitate derivă din faptul că în majoritatea industriilor agroalimentare, randamentul proceselor depinde direct de conținutul de substanță utilă al materiilor prime. Astfel, am putea lua ca exemplu procesul de transformare a tomatelor în pastă de tomate. Pentru o tonă de pastă cu 30 la sută substanță uscată sînt necesare 6000 kg tomate cu 5 la sută substanță uscată și numai 5000 kg tomate cu 6 la sută substanță uscată. Această mică diferență de substanță uscată, de un procent, înseamnă însă o diferență de o tonă de materie primă, pentru care se ocupă un plus de suprafață de cultură, se înregistrează cheltuieli suplimentare pentru plantare, întreținere, recoltare, transport și prelucrare industrială. În același timp, aceasta înseamnă un consum suplimentar de energie de 15 la sută, risipă de apă tehnologică și o reducere a productivității muncii.

La prima vedere s-ar părea că o astfel de problemă privește numai industria respectivă, dar în realitate ea afectează întreaga economie națională: în ultimul timp a crescut sensibil producția la hectar pentru multe plante de cultură, dar în schimb a

Fig. nr. 3

stanțe nutritive, se pot realiza mixturi alimentare optimizate, care să cumpună atât criteriilor nutriționale, cât și unor criterii economice. O astfel de mixtură, realizată în cadrul Universității din Galați, sub forma unei pulberi instant (solubilă), este alcătuită din 75 la sută porumb, 19 la sută mazăre uscată și 6 la sută lapte praf. Stabilită prin programare lineară pe calculator și testată biologic de către Institutul de igienă și sănătate publică din București, ea a demonstrat că posedă calități nutritive asemănătoare — în ce privește fracțiunea proteică — cu cele ale laptelui praf. Avînd calități senzoriale plăcute, un astfel de produs se înscrie pe linia tipurilor de alimente pentru copii existente în alte țări (în S.U.A. ele sînt constituite din porumb, soia și lapte praf) și care re-

scăzut conținutul de zahăr al sfeclei de zahăr, de amidon al cartofilor, de substanță uscată a tomatelor etc., ceea ce înseamnă, de fapt, risipă de energie pentru manipularea și prelucrarea unei cantități mari de materii prime, sărace însă în substanțe utile.

De aceea, ar fi necesar ca pentru produsele agricole destinate industrializării, criteriul de apreciere să fie în primul rînd nu producția la hectar, ci cantitatea de substanță utilă la hectar. Potenția producțiilor mari aduce pe rampele de materii prime ale fabricilor industriei alimentare, produse agricole cu conținut redus de substanță

dr. ing. Brad SEGAL
Universitatea Galați

(Continuare în pag. 24)

Mecanismul economico-financiar în acțiune

BUGETUL LUNAR AL UNITĂȚII AGRICOLE — INSTRUMENT OPERATIV AL AUTOGESTIUNII

ÎN CONDIȚIILE noului mecanism economic, bugetul de venituri și cheltuieli al unei unități agricole contribuie la punerea de acord a planului cu posibilitățile de realizare, pentru a acoperi cheltuielile din venituri proprii și a obține beneficiul necesar îndeplinirii procesului de reproducție planificat. Utilizarea lui ca instrument nu numai de realizare a autofinanțării, ci și de gestiune rațională a resurselor destinate procesului de producție devine o necesitate la nivelul tuturor verigilor organizatorice.

Ținând seama pe de o parte de intervenția stohastică a unor condiții de producție și pe de altă parte de sezonabilitatea procesului de producție (deci a cheltuielilor, ca și a rezultatelor), considerăm că în agricultură, **bugetele anuale de venituri și cheltuieli ar trebui concretizate pentru perioade scurte, chiar lunar.**

Pentru a vedea ce formă îmbracă aceste condiții specifice și consecințele pe care ele le determină asupra rezultatelor economice, prezentăm aspecte concrete ale autogestiei la nivelul unei ferme de vaci de lapte, ilustrând necesitatea ca **bugetul de venituri și cheltuieli să devină un instrument concret de conducere și reglare operativă a activității economice din unitățile agricole.**

CREȘTEREA eficienței economice în fermele de vaci este, după cum se știe, foarte mult influențată în practică de **respectarea cheltuielilor planificate**, lunar și chiar zilnic și de **reducerea acestora**, în special în perioada de vară. Aceasta face necesară o fundamentare riguros științifică a consumurilor specifice planificate, stabilirea normelor de muncă în concordanță cu nivelul de mecanizare a lucrărilor, îmbunătățirea organizării producției, diminuarea cheltuielilor administrative etc.

La elaborarea bugetului lunar de venituri și cheltuieli al fermei se pot folosi **standarde (normative) — fizice sau valorice — de cheltuieli și costuri** antecalulate, după modelul celor practice în industrie.

Se pot astfel întocmi **bugete parțiale**, ca: **bugetul furajelor**, **bugetul consumurilor de carburanți** pentru tractoare și mașini, **bugetul forței de muncă** s.a.

Antecalculațiile pe bază de norme ale tuturor cheltuielilor de producție se fundamentează, la nivelul fermelor, pe fișele tehnologice și normativele de cheltuieli în vigoare. **Stabilirea lunară a costului de producție al laptelui** constituie un important indicator al reglării activității, premisă a întăririi autogestiei economice. Pentru ea procesul de reglare să fie eficient, este necesar ca atât cheltuielile efectuate, cât și producția obținută să fie măsurate corect. Or, pînă în prezent calculul costurilor de producție în unitățile agricole se face pe baza unor concepții metodologice adoptate încă de la crearea primelor unități agricole socialiste; ca urmare a sistemului practicat, costul real al laptelui nu poate fi cunoscut decît la finele anului, cînd se întocmese bilanțul contabil și balanța de venituri și cheltuieli. În acest fel, fermele nu pot folosi costurile ca instrumente de îmbunătățire a organizării și conducerii operative a producției.

ÎN NOUA CONCEPȚIE pe care o propunem, **elaborarea normativelor de cheltuieli lunare în funcție de producția planificată, ca și calcularea lunară a costurilor efective și a producțiilor realizate** permit semnarea eventualelor abateri față de plan pe tot parcursul procesului de producție. În creșterea vacilor de lapte, cauzele principale ale unor astfel de abateri se află, în primul rînd, în variația **consumurilor de furaje** (care dețin o pondere de 50—60 la sută în totalul cheltuielilor de producție). De aceea recomandăm utilizarea unui **buget de venituri și cheltuieli flexibil**. Întocmirea lui necesită defalcarea cheltuielilor în **variabile și fixe**, bugetul inițial urmînd să fie recalculat în funcție de volumul realizat al producției de lapte — întrucît modificarea acestui volum influențează nivelul cheltuielilor, ca urmare, în special, a variației consumurilor de furaje.

Elementele bugetului lunar de venituri și cheltuieli ar putea fi:

- A. **producția de lapte (hl)**
din care :
 - a1. livrări în afara unității
 - a2. consum pentru prelucrare
 - a3. censum pentru vițeii
- B. **venituri totale (mii lei)**
- C. **cheltuieli fixe (mii lei)**
din care :
 - c1. amortismente
 - c2. medicamente
 - c3. cheltuieli comune
 - c4. cheltuieli generale
 - c5. cheltuieli de aprovizionare
 - c6. alte cheltuieli fixe.
- D. **cheltuieli variabile (mii lei)**
din care :
 - d1. retribuții
 - d2. furaje
 - d3. servicii prestate de terți
 - d4. lucrări cu tractoarele proprii
 - d5. alte cheltuieli variabile.
- E. **total cheltuieli fixe + variabile (mii lei)**
- F. **cheltuieli la 1 000 lei venituri (lei)**

- G. **cost pe hl de lapte (lei)**
- H. **beneficii sau pierderi (mii lei).**

PENTRU exemplificarea corelațiilor ce se realizează am elaborat bugetul lunar de venituri și cheltuieli pentru complexul de creștere a vacilor de lapte Ograda, (județul Iași), organizat pe cinci ferme, avînd fiecare efective medii anuale de circa 500 de vaci.

Metodologia utilizată constă în calcularea necesarului lunar de furaje, medicamente, forță de muncă etc. pe baza fișelor tehnologice (întocmite în conformitate cu prevederile Legii nr. 22/1974) și gruparea cheltuielilor de producție în fixe și variabile. În calcul a fost luată numai producția de lapte și s-au folosit ca indicatori de eficiență planificați pe luni : cheltuielile la 1 000 de lei venituri și costul pe hectolitru de lapte. Tabelul prezintă variația procentuală a elementelor bugetelor lunare (față de luna ianuarie, considerată ca 100%), calculate pentru anul 1980, deci înainte de majorarea prețurilor de producție, care a creat premise pentru echilibrarea veniturilor cu cheltuielile.

Datele din tabel reflectă edificator modul în care se corelează producția cu cheltuielile. Influența condițiilor naturale asupra procesului de producție, în fermele de creștere a vacilor de lapte se exercită, după cum se poate observa, asupra nivelului lunar al costurilor de producție, ca urmare a fluctuației cheltuielilor variabile și în primul rînd a celor cu furaje. Pe această bază, în funcție de condițiile concrete, se pot lua măsuri organizatorice corespunzătoare, la perioade scurte de timp, preîntîmpinîndu-se astfel eventualele efecte negative ale riscului și incertitudinii.

Urmărirea lunară a producției și a veniturilor realizate permite conducătorilor de ferme să ia măsurile necesare pentru a preîntîmpina stresurile provocate la vaci de o furajare inadecvată, să urmărească valorificarea ritmică a producției. Mai mult chiar, se poate urmări zilnic producția, pe fiecare vacă, ceea ce este esențial pentru o administrare rațională, diferențiată a furajelor.

Deosebit de importantă este **corelarea producției lunare cu cheltuielile de producție aferente**, în contextul variației producției în timpul anului și al diferențierii consumurilor de furaje. Este firesc ca în lunile de vară, o sporire a producției să nu ducă la sporirea cheltuielilor. Așa, de pildă, la complexul Ograda s-a prevăzut pentru luna iulie creșterea producției de lapte cu 71,7% față de luna ianuarie, în condițiile reducerii cheltuielilor totale cu

Variația pe luni (I—XII) a elementelor bugetului de venituri și cheltuieli al complexului de vaci Ograda (%)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A	100,0	108,0	106,0	142,0	142,5	153,4	171,7	167,8	167,3	142,4	135,1	129,4
a1	60,9	56,1	56,6	62,5	55,6	57,0	60,9	64,0	62,2	61,3	58,4	57,2
a2	25,2	31,0	31,5	26,6	36,6	34,2	32,6	29,2	30,9	29,5	31,0	32,4
a3	13,9	12,9	11,9	10,9	7,8	8,8	6,5	6,8	6,9	9,2	10,6	10,4
B	100,0	105,0	106,1	136,1	111,8	120,4	132,8	134,3	132,4	120,0	126,2	121,2
C	100,0	101,2	100,7	97,4	99,3	99,3	95,4	95,0	92,3	91,7	90,0	91,0
c1	17,9	18,3	19,1	15,0	15,3	17,3	17,4	16,2	15,2	16,1	14,6	18,3
c2	12,0	11,8	10,5	9,3	9,3	8,7	9,7	9,2	9,9	12,0	12,2	10,6
c3	24,4	23,5	25,0	28,6	26,0	28,7	27,1	27,5	26,2	23,1	23,6	26,1
c4	26,3	26,1	26,3	26,3	26,7	25,3	25,0	26,7	23,4	25,9	23,7	24,6
c5	13,2	13,7	12,5	14,3	14,0	13,3	13,9	14,1	14,2	14,0	14,2	13,4
c6	6,0	6,6	6,6	6,1	6,7	6,7	6,9	6,3	7,1	6,3	6,7	7,0
D	100,0	99,9	101,2	92,2	96,4	96,6	98,8	99,3	95,7	102,4	109,7	105,9
d1	20,9	18,9	19,4	25,8	26,2	26,1	25,5	25,9	25,9	20,7	19,8	19,9
d2	63,3	63,8	62,8	55,4	54,9	55,7	55,1	54,6	55,7	62,0	61,7	63,6
d3	8,7	8,5	9,1	8,3	8,6	7,5	7,8	7,7	7,4	7,9	8,9	7,4
d4	3,6	3,7	3,6	3,9	4,5	3,9	4,3	4,5	4,5	4,1	4,3	4,0
d5	3,9	5,1	5,1	6,8	6,6	6,8	7,3	7,1	6,5	5,3	5,3	5,1
E	100,0	99,2	100,2	92,1	95,9	96,1	97,5	97,6	94,5	106,4	107,1	103,4
(C/E)	13,7	14,0	13,7	14,5	14,2	14,1	13,4	13,2	13,5	12,2	12,5	12,4
(D/E)	86,3	86,0	86,3	85,5	85,5	85,9	86,6	86,8	86,5	87,8	87,5	87,6
F	100,0	94,4	94,4	77,4	85,9	79,8	73,4	72,7	71,3	83,1	99,2	85,3
G	100,0	91,5	70,6	57,0	65,2	60,6	54,6	56,0	54,2	76,8	79,9	78,8

2,5%. În schimb, o producție cu 35,1% mai mare în luna noiembrie față de ianuarie se realizează cu cheltuieli de producție sporite cu 7,1%. Corelațiile între dinamica producțiilor lunare față de luna cu cel mai scăzut nivel și dinamica cheltuielilor de producție oferă conducerii complexului de vaci indicații pentru a lua măsuri de **reducere a costurilor de producție în mod deosebit în lunile de vară, pentru a menține nivelul mediu anual prevăzut pe hectolitrul de lapte**; în lunile de iarnă, reducerea costurilor este mai greu de realizat.

UN ECART mai mare între creșterea producției medii pe vacă și reducerea cheltuielilor ar putea să asigure o rentabilitate satisfăcătoare

a complexului. De pildă, în luna iulie, costul pe hectolitrul de lapte asigură o rată a rentabilității de 9,3%, iar creșterea producției de lapte față de luna ianuarie, raportată la nivelul cheltuielilor de producție, se exprimă printr-un coeficient de 1,76. O activitate rentabilă se mai asigură și în lunile aprilie, august și septembrie; în toate lunile de iarnă se înregistrează însă pierderi. Se poate estima că — în ipoteza menținerii nivelului actual al cheltuielilor de producție pe vacă an — reducerea costurilor pe hectolitr și realizarea unei rentabilități de circa 10% s-ar putea obține numai prin mărirea producției medii anuale de lapte pe o vacă furajată cu 30%, ceea ce în actualele condiții de organizare a producției, este greu de realizat. De aceea, **rentabiliza-**

rea se poate obține numai prin acțiuni concertate de creștere a producției medii pe vacă și de raționalizare a cheltuielilor de producție. Recenta reasezare a prețurilor de producție va asigura un prag pozitiv de rentabilitate.

Problema poate fi privită și din alt punct de vedere, nu mai puțin important. În privința cheltuielilor de producție, inclusiv a celor variabile, există o anumită ritmicitate pe lunile anului. Chiar și cheltuielile cu furajele au diferențieri lunare ne semnificative, în raport cu variațiile foarte mari ale producției de lapte. Aceasta înseamnă că planul prevede o furajare corespunzătoare potențialului biologic al vacilor, în fiecare lună, dar din cauza defecțiunilor ce apar în sistemul operativ de aprovizionare și furajare, producțiile lunare oscilează în limite foarte largi. De pildă, pentru luna ianuarie este prevăzută o producție de lapte cu circa 23% mai mică decât cea din decembrie, la cheltuieli de producție aproximativ egale.

Abordarea problemei bugetului lunar de venituri și cheltuieli în fermele de vaci trebuie legată și de variația zonală și sezonieră a prețului de producție pe hectolitrul de lapte.

Eficiența unui asemenea instrument de conducere și organizare operativă pe baze economice a activității fermelor de vaci va depinde, de bună seamă, de eforturile depuse și rezultatele obținute de către fiecare unitate pentru folosirea cât mai rațională a resurselor pe toată durata ciclurilor de producție.

V. V. TOPOR
Letiția ZAHIU

*Academia de studii economice
București*

Ample mutații sociale sub impactul politicii economice a partidului

(Urmare din pag. 6)

derii celor cu retribuție netă de peste 1500 de lei.

În anii socialismului, au avut loc schimbări esențiale în consumul populației, sporind sensibil volumul acestuia pe locuitor, concomitent cu modificări în structură, în sensul diversificării bunurilor și serviciilor consumate, al creșterii, în cadrul consumului alimentar, a ponderii produselor cu substanțe nutritive ridicate. Creșterea veniturilor bănești ale populației se reflectă, totodată, și în creșterea posibilităților acesteia de a cumpăra produse de folosință îndelungată, care au un aport crescând în satisfacerea necesităților de trai ale oamenilor, aflate în dinamică neîntreruptă.

Pe lângă veniturile din retribuția muncii, populația beneficiază și de însemnate venituri din fondurile sociale de consum, sub formă bănească (pensii, alocații de stat pentru copii, burse, ajutoare etc.) și sub formă de bunuri și servicii pe care le primesc prin sistemul de învățămînt și cultură, ocrotirea sănătății, case de odihnă, instituții pentru copii etc. Veniturile din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru acțiuni social-culturale, pe locuitor, au crescut de la 211 lei în 1950, la 1100 lei în 1965, la 2397 lei în 1975 și la 3195 lei în anul 1980.

În perspectivă, odată cu dezvoltarea puternică a forțelor de producție și perfecționarea relațiilor de producție, cu mecanizarea, automatizarea și cibernetizarea proceselor de producție, cu creșterea generală a nivelului de cunoștințe și de calificare a oamenilor muncii, cu ridicarea economică a tuturor județelor și zonelor țării, procesul de omogenizare socială se va intensifica. Vom asista la dispariția treptată a deosebirilor esențiale dintre munca fizică și munca intelectuală, precum și la apropierea și ștergerea deosebirilor esențiale dintre munca agricolă și cea industrială. De asemenea, vom asista la dispariția treptată a deosebirilor existente încă în condițiile de viață ale oamenilor muncii de la orașe și sate, la apropierea lor treptată, ca urmare a procesului de urbanizare a vieții satelor. În procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, apropierea între muncitorime și țărănime, între toate categoriile sociale, accelerarea procesului formării societății unitare a tuturor oamenilor muncii vor determina, deci, întărirea unității și coeziunii întregului popor, omogenizarea crescîndă a societății noastre.

Realizările remarcabile dobîndite de țara noastră în anii construcției socialiste, precum și direcțiile dezvoltării în viitor, prestigiul fără precedent de care se bucură astăzi România în lume constituie dovezi grăitoare ale justetei politicii P.C.R., ale înaltei sale responsabilități pentru viitorul poporului nostru. Conștiința că ceea ce se înfăptuiește este subordonat ridicării bunăstării sale materiale și spirituale, toți oamenii muncii acționează într-o deplină comunitate de interese pentru transpunerea în viață a Programului partidului, pentru progresul general al patriei și ridicarea pe cele mai înalte culmi ale civilizației.

ANCHETA „R.F.”

Carnetul consumatorului

**OPȚIUNI
PENTRU
MICA
INDUSTRIE (II)**

**O investigație
privind cererea
populației
pentru articolele
de uz casnic**

O ALTĂ caracteristică ce-și pune amprenta asupra modului de manifestare a cererii populației este nivelul de complexitate a produselor de uz casnic.

În scopul unei reprezentări mai exacte asupra caracteristicii „nivel de complexitate”, dăm câteva exemple de :

(a) **produse simple** : tablă pentru copt ardei și vinete, pîlnie, făraș, cîrlige de rufe, sfoară de rufe, suport pentru mașină de călcat, umerăș, bătător de covoare ;

(b) **produse mai complexe** : rîșniță universală, rîșniță manuală pentru nuci, deschizător universal, ciocan de lipit cu accesorii, cărucior-poșetă pentru transportat sugari, pentru bagaje, set de clești ;

(c) **produse de mare complexitate** : mixer electric, robot universal, hotă pentru absorbția mirosului și aburului, cîntar de bucătărie, autosifon, măsuță pe roțile cu dispozitiv de păstrare la cald.

După această caracteristică, produsele cuprinse în anchetă (150) se distribuie pe scara de complexitate cu cele trei niveluri, ca în tabelul nr. 3.

Intrucît doar aproximativ 20% din produsele incluse în anchetă sînt apreciate ca fiind complexe și doar 4% ca fiind de mai mare complexitate, se poate afirma că marea majoritate (aproximativ trei sferturi) din totalul produselor considerate simple pot și trebuie să fie realizate de către industria mică. În legea cu privire la dezvoltarea industriei mici se arată că activitatea în acest domeniu trebuie să se desfășoare în principal prin utilizarea spațiilor și a tehnologiilor existente, precum și prin folosirea în cît mai mare măsură a resurselor secundare și a combustibililor inferiori. Or, nivelul scăzut de complexitate a mării majorități a produselor de uz casnic permite realizarea acestora în condițiile prevăzute de lege. Într-adevăr, între cele 7 grupe se înregistrează diferențieri de com-

plexitate a produselor. Astfel, toate produsele din grupele I-a (produse pentru depozitare) și a IV-a (produse pentru transportat alimente și sticle) au fost incluse în categoria produselor cu nivel simplu de complexitate. Produsele de mai mare complexitate se întîlnesc la grupele a II-a (produse pentru pregătirea alimentelor) și a III-a (produse pentru servirea alimentelor). Comparînd datele din tabelul nr. 3 cu datele din tabelul nr. 1*) putem evidenția influența gradului de complexitate al produselor (inclusiv preț) asupra formării cererii

Tabelul nr. 3

Grupa de produse	Nivelul de complexitate a produselor (% din total)		
	simple	mai complexe	de mai mare complexitate
Total	75,5	20,3	4,2
I	100,0	—	—
II	70,6	24,0	5,4
III	62,1	9,5	28,4
IV	85,6	14,4	—
V	72,3	27,7	—
VI	100,0	—	—
VIII	58,4	41,6	—

Ierarhizarea produselor după nivelul de complexitate este utilă la întocmirea și defalcarea planurilor de producție între producători. Astfel, dacă produsele simple și unele produse mai complexe pot fi realizate de către industria mică, anumite produse de mai mare complexitate ca : mixer electric, robot universal etc. vor trebui realizate, în parte sau în totalitate, de către industria republicană.

Proporția mare a cererii populației pentru unele produse de mai mare complexitate (ex. mixer electric, robot universal etc.) este motivată de multiplele operații pe care acestea le pot executa, cu consecință directă atît pentru reducerea timpului afectat unor activități casnice, cît și pentru reducerea efortului uman. În același timp însă, anumite aparate casnice de mare complexitate necesită consumuri energetice mari pentru realizarea și exploatarea lor, în comparație cu utilizarea unor produse simple, achiziționate la prețuri larg accesibile.

Mari rezerve în dezvoltarea cererii...

ÎN URMA prelucrării datelor anchetei de teren a rezultat că absența unor produse din dotarea gospodăriilor are la bază una sau alta din motivațiile prezentate în tabelul nr. 4.

Conform variantelor de răspuns, centralizate în tabel, cauzele lipsei din gospodărie a articolelor de uz gospodăresc se explică fie prin acțiunea unor frîne motivaționale („nu consideră necesare produsele” sau „nu le-a trebuit pînă acum”), fie unei informări (publicității) insuficiente („nu știam că există”) sau, în sfîrșit, „nu le-a găsit” pe piață, ceea ce denotă deficiențe în asigurarea unei structuri corespunzătoare a ofertei de articole de uz casnic și gospodăresc. Rezultă că există, pe total, o cerere fermă pentru articole casnice în circa 30% din gospodăriile nepesoare (col. 3 + col. 5), la care se adaugă potențial o parte din cei ce vor constata ulterior utilitatea articolelor casnice respective, sau cei ce vor fi convinși de calitatea corespunzătoare a ofertei.

Deosebit de important pentru unitățile producătoare este să analizeze detaliat pe grupe și produse cauzele necumpărării, în special cazurile ce exprimă cererea formulată și nesatisfăcută la un moment dat, precum și unele condiții obiective ale abținerii la formularea cererii (de ex., anumite produse ca : mixer electric, robot universal etc. sînt considerate, de către populația investigată, ca fiind prea costisitoare). Aproximativ o treime din motivațiile neposederii produselor din grupele a VI-a, a VII-a, a IV-a și a III-a sînt incluse la rubrica „nu le consider necesare”. Cu toate că unele produse sînt complementare și într-o anumită măsură pot fi utilizate la mai multe tipuri de activități, nici răspunsurile de acest tip nu trebuie considerate ca decizii definitive (cu excepția unor produse ca jucăriile și mobilierul pentru copii, din grupa a VII-a, care nu sînt necesare pentru familiile fără copii). Datele cercetării arată că anumite produse din grupele a II-a, a III-a și a IV-a înregistrează cel mai scăzut nivel de cunoaștere a existenței lor pe piață. Aspectul negativ al acestei situații este amplificat de faptul că cele trei grupe cuprind produse care în mare parte, sînt de folosință curentă în activitățile gospodărești. Aproximativ jumătate din motivațiile neposederii produselor din grupa a V-a,

*) În prima parte a articolului (Revista economică nr. 16/1981)

Tabelul nr. 4

Cauzele pentru care populația nu posedă produsele (în %):

Grupe de produse	nu le consideră necesare.	nu știe că există	nu le-au trebuit	nu le-a găsit	alte motive (%)
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Total	29,9	15,2	36,8	14,5	3,6
I	24,7	14,7	39,4	16,3	4,9
II	28,8	19,4	31,2	18,0	3,2
III	32,2	17,1	39,4	9,0	2,3
IV	33,1	15,8	34,0	13,2	3,9
V	29,0	6,5	48,3	11,8	4,4
VI	36,1	5,6	45,0	9,3	4,0
VII	34,0	3,9	52,2	5,4	4,5

*) calitate inferioară, preț costisitor etc.

VI-a și a VII-a sînt incluse la rubrica „nu le-a trebuit pînă acum.” Întrucît eșantionul cercetării a cuprins cu precădere o populație tînă, considerăm că procentul de mai sus reprezintă, într-o anumită măsură, cererea potențială pentru viitorul apropiat. La creșterea cererii poate contribui și demonstrarea, prin reclamă și publicitate, a utilității practice a anumitor produse de uz casnic.

Există o corelație puternică între gradul de dotare a gospodăriilor cu unele produse de uz casnic, pe de o parte și prezența produselor în magazine și/sau nivelul de informare al populației, pe de altă parte. Răspunsurile referitoare la nivelul scăzut de informare provin de regulă din partea celor care au o dotare slabă a gospodăriilor cu produse de uz casnic. În situația unei dotări pînă la 20%, (vezi tabelul nr. 1 în R.E. nr. 16) persoanele investigate arată că nu știu despre existența pe piață a unui număr însemnat de produse.

Dificultatea analizei statistice a acestor informații constă în natura foarte diferită a răspunsurilor înregistrate. Astfel, dacă gradul de dotare al gospodăriilor este o caracteristică certă asupra existenței ca atare a produselor în gospodării, nivelul de informare sau lipsa temporară a unor produse din magazine constituie variabile de natură mixtă (obiectiv+subiectivă). Spre exemplu, un produs nu este găsit pe piață pentru că a fost cumpărat numai la unul sau la anumite magazine, pentru că nu se găsește într-o perioadă dată pe piață, sau pentru că nu se mai fabrică. O analiză a cauzelor majore ale acestei situații este, în parte, posibilă pe baza propunerilor formulate de către populația investigată.

...ca și de reciclare a materialelor secundare

INTRUCÎT materialele refolosibile pot fi utilizate în mare parte la realizarea produselor de uz casnic, prezentăm în continuare datele culese printr-o anchetă paralelă pe bază de chestionar, referitoare la tipurile și cantitățile de materiale refolosibile. Răspunsurile afirmative primite de la 65 din cele 140 de întreprinderi cuprinse în ancheta de teren au evidențiat că materialele refolosibile sînt de o mare diversitate, atît în privința sortimentelor, cît și a cantităților estimate pentru anul 1981 și pe întreg cîincinalul 1981—1985. În urma analizei întreprinse s-a înregistrat existența următoarelor tipuri principale de materiale refolosibile: metale, lemn, textile, materiale chimice, materiale de construcție, piele și mase plastice. Centralizarea în unități de măsură fizice a cantităților de materiale refolosibile reflectă ordinea de mărime a acestor resurse: 95 979 tone, din care: 62 205 tone metale, 195 tone neferoase, 253 tone lemn, 11 637 tone textile, 826 tone materiale chimice, 2 537 tone cauciuc, 13 913 tone materiale de construcție, 4 081 tone piele, 5 tone mase plastice, 320 tone carton, 7 tone plută. Posibilele schimbări de volum și structură a producției unor întreprinderi, precum și utilizarea unor tehnologii noi de prelucrare, pot produce pe viitor modificări atît în privința sortimentelor, cît și a capacităților de materiale refolosibile. Acest fapt nu este însă de natură să diminueze sensibil volumul resurselor puse la dispoziția industriei mici în direcția valorificării superioare a materialelor refolosibile, a satisfacerii tot mai bune a cererii populației.

Deoarece în anul 1980 n-au fost valorificate toate cantitățile de materiale refolosibile, se impune cu stringență găsirea căilor

de valorificare a acestora în totalitate. Rezolvarea acestei probleme este într-adevăr dificilă, deoarece conform opiniei specialiștilor de la întreprinderile cuprinse în anchetă, rezultă că pentru anumite materiale refolosibile nu s-au realizat pînă în prezent tehnologii de valorificare, în timp ce pentru altele se întrevăd căi de valorificare în decursul cîincinalului 1981—1985. Pe de altă parte, tehnologia de prelucrare a unor materiale refolosibile — datorită caracteristicilor calitative specifice ale acestora — generează de multe ori consumuri de muncă umană, materiale și energie mai mari decît tehnologia necesară prelucrării materialelor prime. De unde necesitatea de a alege acele alternative care sînt mai rentabile economic într-o perioadă dată.

Concluzii și propuneri

ÎN URMA prelucrării informațiilor anchetei de teren am selectat unele propuneri și cerințe pe care le considerăm utile pentru orientarea micii industrie, pentru toți lucrătorii din domeniul producției, aprovizionării și desfacerii produselor de uz casnic:

- Propuneri referitoare la utilizarea materialelor refolosibile și a materialelor prime locale în cadrul industriei mici:
 - Pentru fundamentarea planului de dezvoltare a industriei mici este necesară întocmirea de prognoze cu privire la cantitățile, tipurile și căile de valorificare a materialelor refolosibile existente la întreprinderi și materiile prime locale existente în municipiul București.
 - Constituirea unui colectiv de cercetare și proiectare pentru elaborarea tehnologiilor de prelucrare a materialelor refolosibile existente la întreprinderi și în gospodăriile populației.
 - Întocmirea unui catalog de materiale refolosibile cu precizarea caracteristicilor fizico-chimice ale acestora.
 - Elaborarea unui program de colectare de la populație a tuturilor tipurilor de obiecte de uz casnic care cuprind o gamă variată de materiale refolosibile.
- Propuneri referitoare la organizarea activității industriei mici:
 - Organizarea experimentală a unei rețele de mici ateliere ale industriei mici în noile cartiere.
 - Elaborarea de studii în vederea proiectării și producerii unui mobilier ergonomic pentru dotarea unităților industriei mici.
 - Instituționalizarea organizării de expoziții și concursuri pentru stimularea creativității, cu acordarea de stimulente morale și materiale.
- Propuneri privind realizarea și desfacerea produselor de uz casnic precum și îmbunătățirea calității unor servicii:
 - Utilizarea mai largă a materiilor prime locale (exemplu lut, lemn etc.) și a materialelor superioare (exemplu oțel și inox) la fabricarea produselor de uz casnic și gospodăresc.
 - Diversificarea gamei și a tipodimensiunilor produselor de uz casnic și gospodăresc.
 - Realizarea în cantitate mai mare a unor categorii de produse foarte solicitate de populație.
 - Îmbunătățirea calității, realizarea unui design nou și creșterea duratei de utilizare a produselor de uz casnic și gospodăresc.
 - Dezvoltarea rețelei de desfacere a produselor de uz casnic și aprovizionarea uniformă a tuturilor cartierelor Bucureștiului, prin deschiderea experimentală a unor magazine proprii ale industriei mici în spațiile existente ale centrelor de interes și în zone cu o structură a rețelei deficitare.
 - Inițierea unui program special de educare și învățare de către personalul comercial a principilor și a modului de utilizare a produselor de uz casnic și gospodăresc.
 - Aprovizionarea cu piese de schimb a magazinelor și a unităților de reparat obiecte de uz casnic și gospodăresc.
 - Îmbunătățirea sistemului de comercializare a produselor de uz casnic prin desfacerea atît a seturilor complete, cît și a unor piese separate.
 - Asigurarea unui sistem operativ al serviciilor de reparat pentru toate obiectele de uz casnic și gospodăresc.
 - Îmbunătățirea sistemului de publicitate pentru noile produse de uz casnic și demonstrații pentru expunerea principilor de funcționare a acestora.
 - Crearea condițiilor ca populația să-și poată face singură anumite reparații, prin producerea și desfacerea pe piață a truselor pentru reparat obiecte de uz casnic și gospodăresc, precum și a truselor pentru reparația locuinței și a instalațiilor aferente.
 - Îmbunătățirea calității serviciilor pentru repararea locuinței și a instalațiilor aferente.
 - Înfintarea unui profil de servicii pentru amenajare interioară a locuinței.
 - Studiarea oportunității propunerii ca persoanele care lucrează la domiciliu pentru industria mică și au ca ocupație statornică munca la domiciliu — lucrează de un anumit timp și intenționează să lucreze pentru o perioadă mai lungă — să beneficieze prin lege, la fel ca alte categorii, de un spațiu suplimentar (spațiu eventual amenajat după o concepție unitară).

Trăilă CERNESCU
Rodica GHEȚĂU

APROVIZIONAREA COMPLEXĂ GARANTATĂ ÎN UNITĂȚILE ECONOMICE

LA CEL DE AL II-LEA CONGRES al consiliilor oamenilor muncii, ce va avea loc în ultima decadă a acestei luni, vor fi reprezentate și colectivele unităților din sectorul aprovizionării tehnico-materiale. Participarea acestora atât la congres, cât și la activitatea Consiliului Național al Oamenilor Muncii le creează posibilitatea de a-și perfecționa continuu relațiile cu celelalte ramuri ale economiei naționale și departamente, pentru a răspunde într-o măsură tot mai largă exigențelor dezvoltării economice a țării, imperativului creșterii eficienței și calității. În acest context capătă o valoare aparte depistarea, studierea în cercurile de specialiști, validarea de către organele de resort și generalizarea experiențelor concrete privind forme și metode performante de realizare a procesului de aprovizionare, capabile să rezolve concomitent și coordonat interesele la nivel micro și macroeconomic.

În preocupările în acest sens ale redacției revistei noastre se înscrie și publicarea articolului de față.

UN DOMENIU de mare însemnătate al complexului de măsuri luate de conducerea partidului și statului nostru pentru creșterea eficienței în întreaga activitate economică îl constituie perfecționarea continuă a sistemului de aprovizionare tehnico-materială, a formelor și metodelor prin care acesta se infăptuiește, pentru ca — în condițiile dezvoltării echilibrate a forțelor de producție în teritoriu, ale creșterii rapide a volumului mijloacelor de producție și produselor ce intră în circuitul economic, ale multiplicării centrelor de producție și de consum — aprovizionarea să se realizeze în concordanță strictă cu nevoile, în mod operativ, cu cheltuieli cât mai reduse, limitând la strictul necesar fazele intermediare, transporturile repetate și formarea de stocuri la unitățile economice producătoare și sau beneficiare, deci imobilizarea de resurse materiale și de mijloace circulante.

În acest sens, în cincinalul încheiat au fost făcute progrese importante, prin infăptuirea indicațiilor date la Congresul al XI-lea al P.C.R. de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca aprovizionarea tehnico-materială „să corespundă condițiilor optime de realizare a producției, asigurând atât desăvârșirea ritmică a producției, eliminarea perioadelor de inactivitate, cât și evitarea formării de stocuri supranormative”.

Funcționarea actualei rețele de baze și depozite, specializate în aprovizionarea unităților socialiste cu materiale de uz general în cantități nevagabile, a demonstrat avantajele principiului de teritorializare a aprovizionării, punând totodată în evidență posibilitatea de a adânci și diversifica fructificarea acestor avantaje.

Astfel, o serie de experimentări reușite certifică eficiența apropierii de consumatori a surselor de aprovizionare prin organizarea capacităților de depozitare și derulare a materialelor în diferite orașe sau direct pe platforme industriale din județe — așa

Dezvoltând într-o formă originală un domeniu important al serviciilor pentru producție, B.J.A.T.M. Prahova a preluat, la una din întreprinderile industriale din județ, întreaga sarcină a aprovizionării și gestionării materialelor, contribuind totodată la judicioasa folosire a resurselor materiale, la ritmicitatea procesului de producție.

cum au făcut-o B.J.A.T.M. Iași — la Pașcani, B.J.A.T.M. Neamț — la Roman, B.A.J.T.M. Teleorman — la Zimnicea, B.J.A.T.M. Prahova — la Întreprinderea de mecanică fină Sinaia ș.a.

O altă cale pentru apropierea de consumatori a surselor de aprovizionare o poate constitui preluarea de către bazele județene a gestiunilor pentru un număr restrâns de materiale și produse din unele întreprinderi productive. Din analizele făcute la Baza județeană Prahova a rezultat că s-ar putea face preluarea pentru o gamă de materiale necesare producției de serie a unităților respective, cum ar fi profilele pentru sapele de foraj ce se fabrică la „1 Mai” Ploiești, profilele pentru tije de pompare care se produc la Întreprinderea mecanică din Cimpina ș.a. Pot fi, de asemenea, preluate gestiuni întregi, din alte game de materiale de uz general, care pot fi ușor redistribuite în economie.

ÎN ULTIMII ANI, B.J.A.T.M. Prahova a experimentat cu bune rezultate o nouă formă: aprovizionarea complexă, garantată*). Experimentarea are loc la Întreprinderea de mecanică fină Sinaia (specializată în fabricarea aparatului de injecție pentru motoare Diesel, a echipamentelor

de ridicare hidraulică pentru principalele tipuri de tractoare, a pompelor și injectoarelor pentru motoarele locomotivelor L.D.E. și L.D.H., precum și a pieselor de schimb pentru întreținerea produselor întreprinderii, aflate în exploatare în țară și peste hotare).

Sistemul de aprovizionare complexă garantată are ca obiectiv principal îmbunătățirea aprovizionării unităților economice în conformitate cu necesitățile reale, în sortimentele și cantitățile prevăzute în comenzile acestora și la termenele stabilite prin contracte, în condițiile consolidării relațiilor bazate pe gestiunea economică, ale creșterii răspunderii reciproce a organelor de aprovizionare-desfacere, a unităților furnizoare și a celor consumatoare. Pe baza protocolului stabilit, B.J.A.T.M. asigură unității consumatoare resursele materiale care i-au fost repartizate, prestând în favoarea acestora toate serviciile aferente. Operațiile se derulează prin depozite aflate în incinta I.M.F. și gestionate de către bază.

Ideea de la care s-a pornit este aceea că prin includerea activității sale în sfera productivă a întreprinderii, baza județeană poate cunoaște mai bine necesarul de aprovizionat, în volumul și structura sortimentală reală, iar participarea directă a personalului specializat al bazei, atât la activitatea de aprovizionare propriu-zisă, cât și la controlul normelor de consum și de stoc și la gospodărirea materialelor poate contribui mai bine la realizarea planului de producție al întreprinderii.

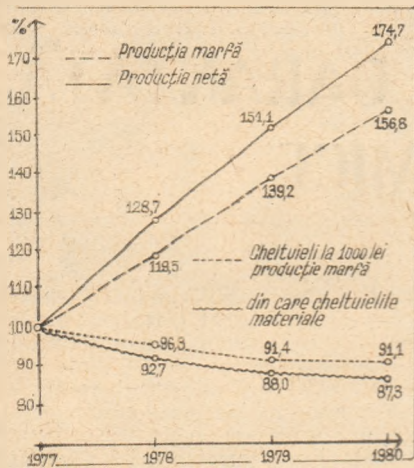
Baza dispune de potențialul necesar pentru asigurarea — din stocuri curente sau special constituite — a unor materiale mai greu de procurat, a celor cu ciclul de fabricație mai lung, a laminatelor a căror introducere în fabricație necesită perioade de pregătire (ceea ce face ca anumite dimensiuni de profile să se producă în etape, livrarea făcându-se, de regulă, la intervale de 3—6 luni). De asemenea, la bază există un important volum de stocuri de intervenție — bine asortat sortotipodimensional — de materiale de uz general, din care poate rezolva operativ eventualele dereglări în alimentarea procesului de producție.

Se elimină livrările prin tranzit. Fluxul de transport între bază și consumator capătă o nouă configurație, reducându-se, în fapt, la un transport intern între gestiunile bazei și secțiile de producție, ambele situate în aceeași

* Vezi și articolul „O formă perfectibilă de aprovizionare tehnico-materială a întreprinderilor”, publicat de autor în nr. 40 (7 oct.) 1977 al revistei noastre. (N. red.)

O colaborare

din care am avut de câștigat

DE CIND activitatea de aprovizionare a unității noastre a fost preluată de către B.J.A.T.M. Prahova, au fost eliminate o serie de neajunsuri și dificultăți și s-au afirmat însemnate avantaje economice :

- îmbunătățirea substanțială a ritmicității aprovizionării tehnico-materiale s-a reflectat nemijlocit în ritmicitatea producției întreprinderii ;
- au fost înlăturate greutățile pe care le întâmpinăm în aprovizionarea cu anumite materiale din bazele specializate ;
- prin menținerea numai a cantităților de materiale necesare pe perioade bine determinate s-au putut reduce normativele din stoc ;
- nu s-au mai înregistrat stagnări în fabricație, determinate de imposibilitatea de a asigura cantități subminimale dintr-o întreagă gamă de oțeluri (în condițiile în care greutatea medie pe bucată a reperelor din componența aparatului de injecție este de 50 g) ;
- s-au diminuat considerabil transporturile intermediare cu mijloace auto — rezultând economii bănești, de carburanți și lubrifianți — și s-a extins aprovizionarea cu materiale prin transport feroviar.

Deși o cuantificare directă e greu de făcut, apreciem că îmbunătățirea formei de aprovizionare tehnico-materială, prin conducerea strânsă cu baza județeană, a contribuit din plin la creșterea eficienței economice a activității. I.M.F. Sinaia, demonstrată de evoluția unor indicatori principali în cei patru ani de experimentare, așa cum rezultă din grafic.

Laurențiu DOINARU

directorul Întreprinderii de mecanică fină Sinaia

incintă. Livrarea materialelor se poate face ritmic, în loturi foarte mici, în limita nevoilor zilnice de consum ale secțiilor ; ca document de decontare servește „Fișa-limită de consum“, folosită alături de întreprindere pentru evidența și calculul cheltuielilor materiale, cit și de către bază, pentru întocmirea avizelor de expediție și efectuarea livrărilor. Prin introducerea sistemului de plăți planificate se creează posibilitatea accelerării vitezei de decontare a documentelor.

Se obține astfel o reducere însemnată a cheltuielilor și a timpului necesitate de rezolvarea problemelor operative. Totodată, degajate de problemele gestiunii materialelor (inclusiv depozitarea și conservarea acestora), de litigiile apărute în derularea celor peste 100 de contracte cu furnizorii, cadrele de specialitate ale I.M.F. pot consacra mai mult timp rezolvării problemelor de conducere, organizare, tehnice etc. legate direct de procesul de producție.

ÎN SARCINA bazei de aprovizionare cad nu numai preocupările, deosebit de complexe, cu caracter gestionar-gospodăresc, cum ar fi :

- recepția materialelor primite ;
- aplicarea metodelor moderne de manipulare (facilitată de progresele realizate de B.J.A.T.M. Prahova în extinderea tehnologiilor mecanizate : în anul 1980, comparativ cu 1976 a crescut de 4,8 ori volumul mărfurilor expediate pachetizat, de 3,4 cel paletizat, de 3,5 ori containerizat) și de stivuire (mărindu-se considerabil încărcarea pe metrul pătrat de suprafață de depozitare) ;
- conservarea proprietăților fizico-chimice ale materialelor (de pildă, toate materialele feroase sînt protejate anticorosiv, la intervale de 2—3 luni, prin pulverizare cu I.C.2, produs al Combinatului petrochimic Teleajen) ;
- dotarea tehnică și gospodărească a locurilor de depozitare ;
- evidența tehnico-operativă și financiar-contabilă a stocurilor ;

— instruirea, intrumarea și controlul personalului aferent —

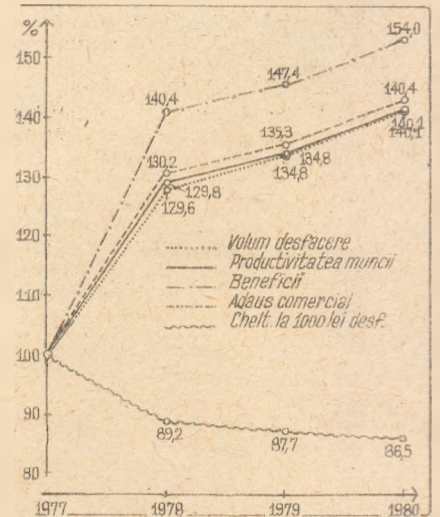
ci totodată, pe baza unei colaborări ce fructifică specializarea ambilor parteneri, baza intervine activ în însăși concepția de raționalizare a consumurilor materiale la I.M.F. Astfel, debitarea laminatelor se face de către magazie, la lungimile prevăzute în comandă, cupoanele rezultate rămînînd în gestiune, pentru a primi o utilizare eficientă ; în funcție de resursele existente se propun inlocuitori, adevați sub raportul proprietăților cerute, dar mai economici ; materialele re folosibile rezultate din procesul de producție sînt preluate de către bază, care se îngrijește de desfacerea lor la alte unități (de pildă, ale industriei mici), unde pot fi valorificate superior prin prelucrări ulterioare. Pe de altă parte, cunoscînd necesitățile de aprovizionare ale întreprinderilor din județ, baza a putut acționa eficient pentru repunerea în circuitul economic a unor materiale specifice în cantități peste normativ și a altor stocuri fără mișcare, preluate de la I.M.F. (Trebuie menționat că datorită noului sistem, întreprinderea nu mai este pusă în situația de a plăti dobinzi penalizatoare pentru depășirea stocurilor normate.)

Incontestabil, toate acestea au avut efecte pozitive în activitatea economică a I.M.F., justificînd dorința întreprinderii de a menține această colaborare.

În ce privește B.J.A.T.M. Prahova, preluarea unor atribuții care i-au lărgit sfera serviciilor prestate, implicînd și o sporire a eforturilor și a răspunderii, s-a dovedit de asemenea avantajosă pe planul indicatorilor de eficiență economică, a căror evoluție în cei patru ani de experimentare este prezentată în graficul alăturat

PE PARCURSUL experimentării a reușit necesitatea rezolvării pe plan normativ a unor probleme ce condiționează valorificarea deplină a avantajelor noului sistem de aprovizionare : modul de calculare și

suportarea pierderilor de producție determinate de neaprovizionarea cu unele materiale : nivelul daunelor pe care să le plătească furnizorii ce nu și-au achitat obligațiile de livrare ; soluționarea, în situația specifică, a eventualelor refuzuri justificate prin calitatea necorespunzătoare a unor cantități de materiale ; reglarea influențelor determi-

rate de modificările intervenite în planurile de producție și, implicit, în cele de aprovizionare ; implicațiile ce decurg din planul de colaborare și cooperare etc.

Faptul că sistemul a trezit interes și începe să fie preluat și de alte unități din economie (de pildă, B.J.A.T.M. Vilcea) face cu atât mai oportune analiza fenomenelor pe care experimentarea le-a pus în evidență și elaborarea unor norme obligatorii care să reglementeze raporturile între parteneri. În acest fel, aprovizionarea complexă garantată va avea deschis un vast teren de extindere

Mihai GHEORGHE

directorul Bazei județene de aprovizionare tehnico-materială Prahova

PUNCTE DE VEDERE

ÎN LEGĂTURĂ CU CONCEPTUL „MOD DE VIATĂ“

ÎN ULTIMUL timp, literatura de specialitate desemnează condiția omului în societate prin mai multe noțiuni: „nivel de trai material și cultural“; „bunăstare“; „mod de viață“; „stil de viață“, „calitatea vieții“, etc. Asupra conținutului și sferei de cuprindere a acestor noțiuni nu există unanimitate și în jurul lor se poartă încă discuții. Indiferent însă de opiniile diverșilor specialiști, esențial este faptul că diversificarea noțiunilor privind condiția omului în societate a însemnat, în același timp, o diversificare a ariei tematice a studiilor. Ne referim, spre exemplu, la cercetarea problemelor mediului înconjurător ca și la studiile privind indicatorii sociali.

Așa cum s-a arătat, toate noțiunile menționate mai sus se referă la condiția omului în societate, fapt ce face ca între ele să existe anumite asemănări. Totodată, între noțiunile amintite există și deosebiri rezultate atât din sfera lor de cuprindere, cât și din conținutul lor intrinsec. Pentru a evita alunecarea într-o discuție sterilă, speculativ-semantică, socotim necesară tratarea conținutului categoriilor amintite în funcție de criterii obiective. În principal, acestea se referă la: **trebuințele populației; condițiile și factorii de care dispune populația în procesul satisfacerii trebuințelor; calitatea, respectiv capacitatea condițiilor și factorilor utilizați de om pentru a crea o viață agreabilă, plăcută; comportamentul oamenilor.**

¹ Karl Marx, Capitalul, vol. I, Ed. politică, București, 1960, p. 256 (ib. rusă)

² Karl Marx, Friedrich Engels, Opere, vol. 3. Edit. politică, București, 1955, p. 21

După cum se știe, omul are, pe de o parte, o natură biologică și pe de altă parte o natură socială. Ca ființă socială omului îi sînt proprii o multitudine de trebuințe, pe care oamenii de știință le grupează după criterii foarte diferite. În legătură cu subiectul în discuție, reținem una din grupările făcute de Marx, cu privire la trebuințe: fizice, spirituale și sociale¹).

Trebuințele de ordin fizic au în vedere nevoia de hrană, îmbrăcăminte, adăpost, aer, apă, odihnă etc. și satisfacerea lor asigură însăși existența omului ca ființă biologică. **Trebuințele spirituale** privesc, în principal, nevoia omului de comunicare, de cunoaștere și de frumos. **Trebuințele sociale**, decurg din esența omului ca ființă socială, care intră în diverse tipuri de relații cu semenii săi: familie, muncă, comunitate etc. Între altele, avem în vedere astfel de trebuințe ca nevoia de tovarășie și prietenie, nevoia de stimă și respect sau nevoia de participare la organizarea vieții sociale.

Vorbind de trebuințele omului, se cuvine subliniat că acestea sînt indisolubil legate de faptul că prin natura lui, omul este o ființă creatoare, o ființă care muncește și care simte organic nevoia de egalitate, că omul se dezvoltă ca o puternică ființă politică și morală.

Caracterizarea modului în care sînt satisfăcute trebuințele omului impune în mod firesc utilizarea unor categorii diferite. Aceasta cu atât mai mult cu cât cantitatea și calitatea bunurilor și serviciilor de care dispune societatea precum și cadrul social (tradițional sau legiferant) în care se realizează diferite tipuri de relații sociale nu corespund întotdeauna cu trebuințele omului.

Astfel, noțiunea cu cea mai restrînsă sferă de cuprindere este **nivelul de trai material și cultural**. Prin această categorie se desemnează **gradul de satisfacere a trebuințelor materiale și culturale ale populației**. În principal, avem în vedere consumul de bunuri alimentare, nealimentare și de servicii, asigurarea cerințelor de spațiu de locuit, gradul de instruire și cultură, starea sănătății etc.

Bunăstarea este o noțiune cu o sferă mai largă cu cuprindere. Pe lângă aspectele care definesc nivelul de trai material și cultural propriu zis, bunăstarea se referă în egală măsură la condițiile de muncă și la durata săptămîinii de lucru, la organizarea și sistematizarea teritoriului și la mediul ambiant în care trăiește omul, precum și la cadrul social de participare a oamenilor muncii la conducerea activității economice și sociale.

Categoria mod de viață desemnează formele de activitate, respectiv comportamentul oamenilor în procesul satisfacerii trebuințelor lor în interacțiune cu condițiile sociale și naturale de existență ale societății. Ne referim la activitățile oamenilor în sfera producției și în afara acesteia, în timpul de muncă și în timpul liber, la comportamentul omului în colectivul de muncă, în familie și în societate. Un loc esențial în comportamentul oamenilor privește comportamentul lor economic ca producători de bunuri materiale și de servicii, precum și com-

portamentul lor în calitate de consumatori de bunuri materiale și de servicii. Modul de viață este categoria care reflectă unitatea dintre obiectiv și subiectiv, dintre condițiile pe care societatea le pune la dispoziția omului și activitatea vitală a acestuia. **Normele morale, valorile ideologice și culturale proprii societății, elanelor sociale și indivizilor ca și ierarhia acestora au un rol esențial în formarea și dezvoltarea modului de viață.**

Potrivit structurii sociale a societății și a nivelului de agregare la care este privită activitatea și comportamentul oamenilor în societate distingem: **modul de viață al fiecărui individ luat separat, modul de viață al elanelor și categoriilor sociale și modul de viață al societății în ansamblul său.**

Cu mulți ani în urmă întemeietorii socialismului științific au fundamentat categoria mod de viață, dependența acestei categorii de condițiile social-economice dominante. În acest sens, în lucrarea „Ideologia germană“ Marx și Engels au arătat că modul de producție nu trebuie privit numai ca „reproducție a esenței fizice a indivizilor. El este într-o măsură și mai mare un mod determinat de activitate a acestor indivizi, un mod anumit de manifestare a vieții lor, un anumit mod de viață al lor.“)

În prezent în literatura de specialitate din țările socialiste se poartă încă discuții în legătură cu conținutul categoriei mod de viață. Discuțiile privesc mai ales faptul dacă condițiile de existență ale omului fac sau nu fac parte integrantă din conținutul categoriei mod de viață. Evident, problema privește și relația dintre nivelul de trai și modul de viață. Pe lângă opiniile potrivit cărora modul de viață exprimă comportamentul omului în interacțiune cu condițiile sale de existență, există și opinii potrivit cărora modul de viață ar include și condițiile de existență ale omului, inclusiv elementele care definesc nivelul de trai al populației. Este de la sine înțeles că nu se poate vorbi de comportamentul omului în afara condițiilor sale de existență, respectiv în afara condițiilor naturale, tehnice, economice, sociale, ca și în afara valorilor spirituale. Spre exemplu, unul este comportamentul omului în producție, cînd este proprietar și altul cînd este salariat. O influență însemnată asupra comportamentului producătorului are și faptul că lucrează manual sau mecanizat, dacă execută de-a lungul întregii vieți o singură operație simplă sau participă alternativ în decursul zilei de muncă la realizarea mai multor operații. Aceste relații sînt evidente dar nu ne îndreptătesc să considerăm condițiile de existență amintite ale oamenilor ca parte a modului de viață. O asemenea concepție ar reduce practic toate categoriile economico-sociale fundamentale la categoria mod de viață. Lucrurile par mai complicate însă cînd analizăm relația dintre nivelul de trai și modul de viață, respectiv comportamentul omului în societate.

„A.P. Butenko susține că nivelul de trai este o condiție și un rezultat al

C. GRIGORESCU

(Continuare în pag. 24)

CU ARGUMENTE lemeimice — istorice, și geografice, în suau privind istoria trac-geto-dacilor, a limbii române, vechiul drept românesc, obiceiurile și datinile străbune, socialiștii români au respins categoric încercările unor istorici, întemeiate pe denaturarea flagrantă a faptelor, a istoriei, de a contesta vechimea, permanența și unitatea poporului nostru pe aria întregului teritoriu românesc al vechii Dacia. „Apoi afirmarea unor istorici ...că (nația lor, n.n.) au aflat țara goală și deci, ocupând-o s-au făcut stăpîni pe ea, să fie oare mai puțin greșită decît cea a d-lui Atanasiod că Traian a găsit Dacia acală?” sublinia pe bună dreptate Ioan Nădejde într-un articol publicat în „Lumea nouă” din 26 aprilie 1896.

În susținerea independenței naționale, socialiștii au pornit și de la ideea că țările române nu au putut fi supuse prin forță, că ele și-au păstrat autonomia statală, ceea ce a facilitat propășirea lor, întărirea conștiinței unității naționale și deslășurarea luptei în scopul făuririi statului național deplin suveran. „Niciodată Moldova și Muntenia nu au făcut parte integrantă din împărăția turcească, cum au făcut Bulgaria și Serbia, arăta V. G. Marțun. Am fost tributarii turcilor, dar am fost întotdeauna scutiți de desăvîrșita lor stăpînire”. Faptul că „ne-am păstrat întotdeauna o umbră de neatinere, conchide el, ne-a făcut să putem pași mai lesne și mai repede, pe calea dezvoltării și a civilizației”. Corelația strînsă dintre unitatea și independența națională este subliniată cu o deosebită claritate de

Independența și dezvoltarea țării — elemente fundamentale în gîndirea muncitorească din România (II)

revista socialistă „Emancîparea”, în care se arăta: „În actuala organizare a Europei cînd națiunile cele mici sînt jertfite populelor oricît de năzdrăvane ale marilor state, este de neapărată trebuință pentru existența românismului ca să fie grupat, strîns legat politicește, spre a-și putea apăra libertatea și viața...”

Poziția fermă a socialiștilor români în problema unității și independenței naționale se baza înainte de toate pe a temeinic analiză a realităților timpului. Ea se întemeia pe înțelegerea legităților dezvoltării istorice, a rolului constituirii statelor naționale unitare independente pentru progresul economic-social și politic al fiecărui popor și conlucrarea firească între popoare. Principiul național, sublinia Al. Bădărău, în revista „Dacia viitoare” din 16 februarie 1883, „este și va fi mult timp expresiunea justiției în dreptul internațional și gradățiunea prin care lumea se va înalta poate odată la fraternitatea universală sau la ideea de umanitate, cum ea s-a înălțat la ideea de patrie trecînd prin limitele strîmte ale familiei, ale clanului și ale cetății”. „Spre acest principiu, continuă el, sînt îndreptate speranțele noastre ca și ale tuturor

popoarelor ce suferă de agresiunea străină”. Și conchide: „dacă dreptul are vreo putere pe acest pămînt, Transilvania și celelalte părți ale vechii Dacii unde românii sînt în majoritate trebuie să fuzioneze și se vor fuziona mai curînd sau mai tîrziu în statul român”, căci „înainte e viitorul, înainte progresul, înainte fericirea patriei mamă”⁽²⁾.

Pe baza înțelegerii profunde a rolului constituirii statelor naționale unitare și independente, deci și a celui român, C. C. Bacalbașa sublinia în 1883 că lupta pentru unitate și independența națională „este dreaptă și trebuincioasă: dreaptă fiindcă românii din provinciile supuse sînt astăzi în stare de robie și sfărîmarea oricărei robii este poruncită de dreptate; trebuincioasă, fiindcă o Românie mare și puternică va permite românilor să se miște în libertate la ei acasă și să-și așterne după cum le-ar fi pe pofta inimii”⁽³⁾. Este pus astfel în lumină faptul că independența națională presupune elaborarea direcțiilor de dezvoltare potrivit intereselor proprii ale națiunii și că acțiunile întreprinse în acest sens trebuie să se întemeieze pe dreptate.

În gîndirea și acțiunile socialiștilor este relevată statornic strînsă legătură dintre libertatea socială și unitatea și independența națională. În revista „Dacia viitoare” din 16 februarie 1883, I. Nădejde, de exemplu, sublinia: „Dacia trebuie să fie întemeiată pe dreptate, căci numai în numele dreptății putem să ne sculăm împotriva asuprii străine, prin urmare dreptatea trebuie să fie și regulatoarea relațiilor între membrii patriei celei mari” și își exprima convingerea că poporul român „va ști a zărobi nedreptățile ce-i vine de la străin și pe cea de la român”. Iar C. Mille, în ziarul „Munca” din 21 iunie 1892, scria: „Văim a Românie mare și puternică, a Românie însă liberă și alcătuită din cetăți liberi economicăște și politicește”. În același sens, în cuvîntarea rostită în Parlament în decembrie 1896, V. G. Marțun sublinia: „Trebuie să facem noi înșine din țara noastră o stîncă solidă care să stea mîndră și semeată înaintea amenințărilor valuri. Pentru a ajunge

FISE

VICTOR JINGA

MONEDA
ȘI PROBLEMELE EI
COMUNIST ROMÂNIE

● Lucrarea „Moneda și problemele ei contemporane”, a cărei apropiată apariție o semnalam în urmă cu cîteva luni în cadrul rubricii „Șantier Editorial”, a văzut de curînd lumina tiparului la EDITURA „DACIA” din Cluj-Napoca. Cele două volume purtînd semnătura profesorului Victor Jinga au fost elabo-

rate într-o manieră precumpănitor monografică. Lucrarea nu are însă un caracter unilateral. Dimpotrivă, autorul a urmărit să ofere o viziune cuprinzătoare asupra fenomenului monetar, imbinînd perspectiva istorică cu analiza tehnică de detaliu a sistemului monetar actual. Secțiunile tematică în care a fost organizat materialul lucrării — etaloane, funcții, masă monetară, prețuri, stabilitate, inflație; reglementări, instituții monetare; sisteme, schimburi, lichidități, dolarul, bilanțul și moneda; politica monetară; preliminarii ale unei noi ordini monetare etc. — evidențiază diversitatea problemelor abordate de autor, efortul său de a desluși efectele imediate și de perspectivă ale interdependențelor dintre evoluția monetară și mediul economic și politic.

Măsuri împotriva degradării mediului

● În articolul „K metodam vyjadrovani ekonomickych dusted-

ku znehodnacovani zivotniho prostredia” (Cu privire la metodele de evaluare a consecințelor economice ale degradării mediului) publicat în numărul 3 pe anul în curs al revistei „POLITICA ECONOMIE”, Iana Klacikova se oprește asupra necesității elaborării unei metodologii cît mai riguroase care să permită măsurarea efectelor economice ale degradării mediului ambiant. Analiza este desfășurată în mod concret asupra relațiilor dintre poluarea aerului, pe de o parte, iar pe de altă parte efectele acestui proces nociv asupra sănătății populației și asupra productivității diferitelor soiuri de plante agricole. Din punct de vedere al demersului metodologic, I.K., distinge două etape importante: a) determinarea efectelor poluării aerului pe grupe boli și tipuri de culturi și b) exprimarea valorică a acestor consecințe — măsurate cu precădere în creșterea indicilor de morbiditate și mortalitate ai

populației, în scăderea producțiilor agricole — deopotrivă cu măsurarea costurilor pe care le implică prevenirea și diminuarea poluării. Totodată, autoarea consideră că rezolvarea în condițiile economiei socialiste a problemelor generale legate de poluare ar necesita stabilirea și includerea în sistemul de planificare a unor indicatori de calitate a mediului; determinarea eficienței cheltuielilor destinate acțiunilor privind antipoluarea; stabilirea unui sistem de sancțiuni severe aplicabil agenților economici care generează poluarea mediului.

Exportul și întreprinderile mici

● Pornind de la rolul în creșterea al întreprinderilor de talie mică și mijlocie (cu un personal între 10 și 500 de lucrători) în asigurarea unui nivel sporit de mobilitate economică în ansam-

aci, pentru a crea această sâncă, trebuia să deșteptăm la viața politică pe fiul, pe urmașii acelor viteji care în atâtea rânduri și în scurgerea atâtor veacuri ne-au apărat țara și neamul de încălcările ungurești și polone, de năvălirile tătare și turcești".¹⁾ Cu pregnanță sesiza și ziarul „Munca” din 20 decembrie 1892, interrelațiile dintre largă democrație și independență, când arăta că regele are prea multe drepturi. În optica socialiștilor români, lupta pentru unitate și independență națională se împletea astfel cu cea pentru crearea condițiilor necesare în vederea exercitării suveranității în interesul poporului, al afirmării sale libere, egale.

În viziunea socialiștilor, dezvoltarea independentă a românilor este de neconceput fără asigurarea, în primul rând în viața economică, a unei poziții corespunzătoare a elementelor naționale în raport cu capitalul și pozițiile străine — ca o garanție a naționalității și viabilității statului român. Astfel, în ziarul „Lucrătorul român” din 12 noiembrie 1872 se sublinia că „în momentul de față nimic nu este mai necesar decât unirea întregului element român în contra rezelor tendințe străine, tendințele care tind la cotropirea patriei noastre, a căminului nostru, pentru care străbunii noștri au jertfit tot, chiar singele și viața lor, prin lupte și alte acte și fapte mari și oneste ca să ne poată conserva o frumoasă și curată patrie, cu un nume demn de originea sa”. Țara, se arată în continuare, este prada unor intrigă, discordii și pasiuni oarbe care fac jocul unor inamici străini și ca urmare „ne vedem în cea mai mare parte cotropiți, avind ei în miinile lor astăzi comerțul și industria, exploatarea și altele și miine poate vor avea și restul dacă nu ne vom deschide ochii prea bine”. Și se conchide: „Să dăm dar noi, lucrătorii industriei, exemple mai înții, să ne unim în inimi cu toată voința și apoi vom fi siguri că vom reuși a avea o adevărată industrie națională și nu ne îndomim că și celelalte părți interesate ne vor imita”.

Pornind de la ideea că numai prin consolidarea economică poate fi întărită ființa națională, evoluția independentă a

națiunii române, socialiștii s-au preocupat susținut pentru dezvoltarea economică a țării. Încă în 1841, T. Diamant propunea înființarea unor „colonii agricole-industriale”²⁾ și, atunci, sublinia Diamant, „produsele țării n-ar mai fi exportate în stare brută în străinătate și apoi importate manufacturate”, produsele manufacturate ar fi mai ieftine, s-ar îmbunătăți situația claselor de jos și, fără îndoială, ar fi înlăturată dependența de străinătate. Ideea cu privire la rolul ce revine industriei naționale în asigurarea independenței este afirmată cu deosebită vigoare cu prilejul constituirii, în 1872, a Asociației generale a lucrătorilor din România, când se sublinia necesitatea de a face din industrie „o putere a statului român, o onoare a națiunii noastre” pentru că „Industria națională este esența puternică și producătoare în averea unei țări... ea face încă și respectul țării în afară”.

Socialiștii au susținut cu consecvență eforturile pentru dezvoltarea economică, pentru dezvoltarea industrială, în care vedeau condiția vitală a propășirii țării, baza solidă a independenței ei. În lucrarea „Post scriptum sau cuvinte uitate”, C. Dobrogeanu-Gherea dă o replică vigoasă ideilor proagrariene, atât în varianta moșierească cât și în cea poporanistă, și subliniază că pentru țara noastră dezvoltarea industrială „e chiar o condiție de existență în viitor a țării, o condiție de a fi ori a nu fi”. În lucrarea „Neoiobăgia”, pledind cu pasiune pentru înlăturarea obstacolelor care stăteau în calea progresului țării și, înainte de toate, pentru „desființarea totală, completă, neîntirziată a acestui regim nefast, regimul neoiobog”, arată că numai o economie modernă poate constitui baza „pentru existența noastră materială și deci culturală, morală, națională”. Privind dezvoltarea industrială ca pirghia principală a depășirii inapoierei economice a țării, a progresului ei continuu, a asigurării independenței ei economice și politice, socialiștii n-au neglijat desigur celelalte ramuri ale economiei, agricultura în primul rând. Referindu-se la dez-

voltarea acesteia, în ziarul „Adevărul” din 21 februarie 1893, I. Nădejde arăta că aceasta se confruntă cu grave probleme. Alături de concurența străină, arăta el, „primejdia este că pe de o parte nu se lucrează cum se cuvine și grul e de calitate proastă și al doilea că pământul cultivat amenința cu secătuirea”. Ca urmare, se arată în mai multe studii, se impun îmbunătățirea lucrării pământului și utilizarea pe scară largă a îngrășămintelor. Eforturile socialiștilor au fost orientate spre consolidarea bazelor economice ale independenței.

În același timp, dind dovadă de cel mai înalt patriotism, ei au subliniat cu tărie necesitatea apărării acesteia. Ei și-au exprimat cu fermitate hotărârea de a apăra țara de orice agresiune, de a nu da înapoi de la nici o jertfă. „Când viața României ca stat neatârnat, ar fi amenințată, scrie I. Nădejde în gazeta „Munca” din 5 iunie 1894, socialiștii români și-ar face datoria, dindu-și viața pentru patria lor”. În Raportul la Congresul al IV-lea al P.S.D.R. din octombrie 1915, intitulat „Social-democrația și războiul”, O. Călin, dind expresie hotărârii socialiștilor de a apăra țara în cazul unei agresiuni, afirma: „Vom apăra țara pentru a nu pierde libertățile noastre când războiul devine o realitate”. Cu cutezanță revoluționară și profund patriotism C. Dobrogeanu-Gherea sublinia, în 1916, că proletariatul „are și interesul și datoria să-și apere țara în vreme de primejdie”. Această atitudine fermă se întemeia pe concluzia științifică, marxistă potrivit căreia știrbirea sau pierderea suveranității și independenței afectează grav dezvoltarea economico-socială a popoarelor, evoluția generală pe trepte superioare.

dr. Dumitru MUREȘAN
dr. Mircea ROZOREA

¹⁾ Vechimea, permanența și unitatea poporului român în scrierile socialiștilor, p. 219—220

²⁾ Idem., p. 139—140, 144, 145

³⁾ Idem., p. 126—127

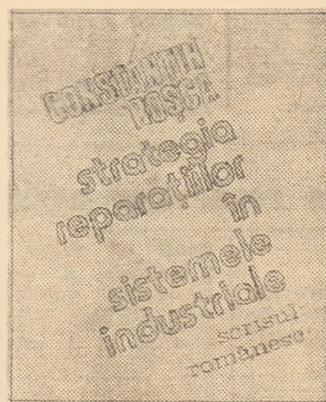
⁴⁾ Idem., p. 218

⁵⁾ Documente privind începuturile mișcării muncitorești și socialiste din România, p. 178

blul său — calitate deosebit de prețioasă în climatul foarte schimbător al concurenței internaționale — Jean Pierre Dubarry și Zoé Cardot urmăresc să determine în articolul „Les PMI et l'exportation” publicat de revista „Chroniques d'actualité de la S.E.D.E.I.S.” în numărul său din 1 aprilie a.c., care este ponderea acestor întreprinderi în exportul francez. Rezultatele unor studii amănunțite desfășurate pe mai mulți ani, susțin autorii, sînt în măsură să infirme acea opinie relativ răspîndită potrivit căreia exportul ar constitui apanajul unor mari unități specializate. Astfel, se estimează că circa 19.000 de întreprinderi mici și mijlocii desfășoară o activitate regulată pe piețele străine. Pentru 9.000 dintre acestea, exporturile reprezintă 20% din cifra globală de afaceri iar pentru 10.000 nivelul exportului depășește 5% din vânzări, pe ansamblul economiei unitățile respective asigurînd 34%

din exporturile totale. Potrivit opiniei autorilor un interes aparte prezintă cunoașterea domeniilor pe care este structurat exportul întreprinderilor mici și mijlocii. Analizele întreprinse pun în evidență faptul că orientarea spre export a acestor întreprinderi este mai pronunțată în cazul produselor industriale și a bunurilor de consum și mai redusă în ce privește materialele de transport și echipamentele manajere. Pentru viitor, afirmă J.P.D. și Z.C., se întrevește o creștere a ponderii întreprinderilor mici și mijlocii în exportul francez, evoluție ce are la bază suplețea sistemului de organizare al acestor unități posibilitățile întreprinderilor respective de a se adapta rapid la schimbările pieței și ale progresului tehnologic.

● Adaptarea dezvoltării economico-sociale la restricțiile energetice actuale și de perspectivă impune, ca o orientare de largă respirație, descoperirea

și punerea în valoare a tuturor căilor apte să asigure cantități sporite de resurse energetice. În acest complex de măsuri, un loc însemnat ocupă și asigurarea funcționării, a parametrilor proiectați, a instalațiilor energetice prin organizarea judicioasă și executarea la un nivel calitativ ridicat a activității de reparații — probleme asupra că-

FIȘE

reia se oprește pe larg Constantin Roșca în volumul „Strategia reparațiilor în sistemele industriale” publicată recent la Editura craioveană „SCRISUL ROMÂNESC”. Autorul consacră o parte a cărții dezbaterii unor probleme de factură teoretică privind utilizarea fondurilor fixe în economia socialistă cu referiri speciale la semnificația economică și strategiile optime de organizare a diferitelor genuri de reparații. În celelalte părți ale lucrării C. Roșca dezvoltă o analiză de detaliu asupra soluțiilor de organizare a reparațiilor în sistemul energetic, avansînd, totodată, unele idei privind posibilitatea modelării organizării reparațiilor din această importantă subramură a industriei naționale.

Conceptul „mod de viață”

(Urmare din pag. 21)

modului de viață și nu o parte constitutivă a modului de viață³⁾. O poziție aparte exprimă Maria Boiceva-Mihaleva, care consideră numai nivelul consumului de bunuri materiale și de servicii drept condiții ale modului de viață⁴⁾. Fără îndoială, teza potrivit căreia consumul populației este o condiție și o premisă a modului de viață, este justă. Realizarea consumului alimentar potrivit normelor fiziologice, spre exemplu, asigură o dezvoltare armonioasă fizică și intelectuală a omului, contribuie la dezvoltarea activităților creatoare, atât în producție cât și în afara producției. Pe de altă parte, dezvoltarea activităților creatoare și satisfacerea tot mai deplină a nevoilor cognitive și estetice ale oamenilor contribuie la raționalizarea consumului, la așezarea acestuia pe baze strict științifice, respectiv la un anumit volum și la o anumită structură a consumului alimentar.

Corelații asemănătoare pot rezulta și în privința nivelului și structurii consumului de bunuri nealimentare și de servicii. Dar ceea ce caracterizează modul de viață nu este consumul populației ca atare, ci comportamentul omului față de bunurile materiale, comportament care determină un anumit nivel și o anumită structură a consumului. Ne referim, spre exemplu, la faptul că în societățile bazate pe exploatare și inegalitate și cu deosebire

în capitalism, consumul de bunuri materiale este un simbol al bogăției, un semn care evidențiază succesul în viață. Deci și cultul față de bunurile materiale, înstrăinarea omului față de lumea materială și transformarea consumului din mijloc de dezvoltare în scop al vieții. Aceasta și explică risipa de bunuri materiale, risipă denunțată chiar și de specialiști care nu împărtășesc ideile socialismului științific. Un exemplu elocvent în această privință sînt lucrările lui Philippe d'Iribarne din care menționăm una semnificativă prin însăși titlul ei: „Le gaspillage et le desir”, apărută în anul 1975.

Socialismul însă, prin esența lui, desființează consumul de prestigiu. În noua orînduire locul și rolul omului în societate sînt apreciate nu în funcție de nivelul consumului ci în funcție de munca depusă, de atitudinea față de muncă și față de colectivul din care face parte, de atitudinea și comportamentul în familie și în societate. Subliniind aceste aspecte nu putem spune că în socialism au dispărut complexe consumul de prestigiu și înstrăinarea față de bunurile materiale. Fenomene de acest gen nu fac parte însă din modul socialist de viață, ele sînt rămășițe ale orînduirilor bazate pe inechitate și inegalitate socială.

Cîteva cuvinte despre calitatea vieții. Calitatea vieții este o noțiune mai puțin elaborată. Unii specialiști localizează calitatea vieții la corespondența dintre proprietățile bunurilor materiale și a serviciilor, pe de o parte, și trebuie și dorințele populației, pe de altă parte. Alți specialiști localizează calitatea vieții la corespondența dintre proprietățile tuturor condițiilor de existență ale populației, inclusiv a relațiilor sociale, și trebuie și cerințele omului. Alți specialiști restrîng conținutul categoriei calitatea vieții cu deosebire la natura relațiilor umane și sociale, respectiv la capacitatea acestora de a satisface trebuiețele de ordin social ale populației. În unele lucrări calitatea vieții este definită prin ele-

mente care țin de conținutul categoriei mod de viață⁵⁾.

Opinii ca cele menționate sînt de natură să contribuie la definirea calității vieții. Oare în acest context se poate pune întrebarea: categoria calitatea vieții are o existență de sine stătătoare alături de celelalte categorii și dacă da, ce elemente o disting, respectiv ce elemente o caracterizează? După părerea noastră, calitatea vieții nu poate fi tratată distinct de problematica trebuiețelor omului, respectiv de trebuiețele fizice, spirituale și sociale și de condițiile și factorii care asigură satisfacerea trebuiețelor amintite. Problematicele privind calitatea vieții nu este definită de sfera sau aria de referință a trebuiețelor și a condițiilor de realizare a acestora, ci de măsura în care condițiile și factorii materiali și sociali de care dispune populația corespund sau nu trebuiețelor și aspirațiilor membrilor societății. Calitatea vieții se pune în egală măsură atît pentru problematica care definește nivelul de trai material și cultural și respectiv bunăstarea socială, cît și pentru problematica modului de viață. Calitatea vieții este un atribut al categoriilor care desemnează condiția omului în societate.

Așa cum s-a mai spus, conținutul categoriei calitatea vieții nu este pe deplin elaborat și în jurul său continuă să existe puncte de vedere diferite. Cu toate acestea, elementele la care ne-am referit ne oferă suficiente temeuri să nu împărtășim opiniile acelor specialiști potrivit cărora calitatea vieții ar fi o alternativă burgheză a conceptului marxist „mod de viață”⁶⁾.

Confruntarea realităților actuale din țările socialiste cu cele din perioada presocialistă ca și confruntarea lor cu realitățile din capitalismul contemporan sînt o mărturie a schimbării condiției omului în societate, a unității dintre dezvoltarea economică și socială. În această privință fiecare țară socialistă are o experiență proprie.

România a parcurs etape însemnate în formarea modului de viață socialist și ridicarea calității vieții. „Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții”, adoptat de Congresul al XII-lea al partidului este o nouă expresie a unității dintre dezvoltarea economică și ridicarea bunăstării populației, a legăturii indisolubile dintre dezvoltarea

Potențarea resurselor agricole

(Urmare din pag. 14)

utilă, dar mare de apă, care trebuie eliminată prin consum suplimentar de energie. Aceasta înseamnă nevalorificarea corespunzătoare a celei mai ieftine surse de energie — fotosinteza, risipă de energie pentru transport și pentru... încălzirea atmosferei.

Realizînd produse pentru colectivități mari, specialiștii din industria alimentară devin responsabili de starea de sănătate a națiunii participă la materializarea uneia din cele mai eficiente căi de ocrotire și promovare a sănătății. Utilizarea cu maximă eficiență a produselor agroalimentare este legată și de asigurarea unui echilibru optim între diferiții compo-

nenți ai rației alimentare, sarcină prioritară a industriei alimentare. Problema interesează în primul rînd pentru a obține un echilibru nutrițional normal și a evita dereglările, care sînt considerate în prezent ca fiind responsabile de ponderea cea mai mare în numărul de îmbolnăviri.

În același timp, o alimentație rațională are și implicații economice care nu sînt de neglijat. S-a stabilit că atunci cînd rația alimentară este deficitară în proteine sau aminoacizi esențiali, pentru a acoperi necesarul organismului trebuie să se consume o cantitate dublă de alimente față de cazul cînd alimentația este echilibrată.

În acest context, industria alimentară are implicații multiple din punct de

vedere social și economic. Este o sarcină de onoare a acestei industriei de a răspunde solicitărilor prezente și viitoare, de a potența la nivel superior resursele agriculturii.

N.R. — Așteptăm de la specialiștii din diferite domenii de activitate, de la colaboratorii noștri puncte de vedere menite să contribuie la optimizarea proceselor de integrare a industriei cu agricultura, la schimbarea radicală a unor optici, a unor concepte și chiar politici în aceste domenii. Considerăm că aceasta constituie un cîmp de investigație dintre cele mai importante pentru realizarea unei adevărate revoluționări a agriculturii și a valorificării superioare a produselor agricole.

Cerințe ale instaurării
noii ordini economice
internationale

AGRICULTURA, RAMURĂ VITALĂ ÎN LICHIDAREA SUBDEZVOLTĂRII

ÎN EPOCA POSTBELICĂ s-a manifestat unul din paradoxurile aparente ale economiei mondiale și anume: țări cunoscute a fi preponderent agricole resimt lipsa produselor agroalimentare, fiind dependente de hrana livrată de statele industriale. Este și aceasta una din ciudăteniile fenomenului dezvoltării contemporane, caracterizată prin puternice distorsiuni structurale. Acest paradox are însă accente dramatice pentru țările în curs de dezvoltare care, în condițiile unei creșteri demografice puternice, au înregistrat o scădere a volumului de produse agroalimentare pe locuitor. Specialiști, guverne sau organisme internaționale urmăresc cu asiduitate acest fenomen. Problema care domină, însă, preocupările unora din oamenii politici și de știință constă în a da răspuns unor întrebări firești: de ce s-a ajuns în această situație, ce factori ar putea crea un reverment în acest domeniu ce soluții pot fi adoptate și ce perspective au ele?

Azi ne dăm seama că, în mod unilateral și uneori exagerat, în creșterea rapidă a industriei se întrezăreau soluțiile lichidării inapoiării și a mizeriei moștenite. Acesta constituie și motivul pentru care factorii de decizie, în numeroase țări, au pus un accent prioritar pe impulsivarea procesului de industrializare. Ea reprezintă o manifestare a încercării de a evita o cale istoricește verificată, dar lungă și costisitoare, o variantă a efectului imitației (numit efectul Duesenberry, după cel care a utilizat primul acest termen). Efectul de imitație se reduce în esență la o teză simplificatoare, care susține că preluarea modului de creștere industrială a țărilor avansate ar porni din instinctul de imitație al țărilor subdezvoltate care își imaginează că prin preluarea modelului s-ar putea beneficia automat și de efectele sale asupra creșterii nivelului de trai și de civilizație.

De aceea, modelul de dezvoltare îl constituie țările industriale, capitaliste sau socialiste. Încercările de a stimula o dezvoltare echilibrată, „mersul pe două picioare”, adică industria și agricultura, nu au fost în general acceptate. Modelul de creștere economică pe care-l oferea Noua Zeelandă, de pildă, a fost dezavuat și condamnat ca însemnând renunțarea la industrializare drept mijloc pentru lichidarea subdezvoltării.

Cu toate acestea, căutările, uneori dureroase și costisitoare prin efectul lor, nu au încetat. Mai devreme sau mai târziu, un număr de țări în curs de dezvoltare au optat pentru dezvoltarea echilibrată a celor două sectoare, rupind cu dihotomia dogmatică industrie sau agricultură. Un exemplu de reevaluare a politicii de orientare a dezvoltării economiei în direcția punerii în valoare a agriculturii îl reprezintă India. Deși înainte de eliberare J. Nehru a spus că nici un indian care are măcar un dram de minte nu ar putea ignora sau subaprecia agricultura, cu toate acestea primele două planuri cincinale ale Indiei (1951—1956 și 1956—1960) au acordat prioritate covârșitoare industriei. Dar realitățile concrete ale țării, cerințele marii mase a populației mereu crescînde, cîteva catastrofe, secete, au împus o revenire spre un echilibru între cele două ramuri de bază. Astfel, India a obținut o serie de realizări pe calea satisfacerii în măsură din ce în ce mai mare a nevoilor sale alimentare din resurse proprii. Efectele contradictorii ale unei industrializări galopante pot fi urmărite și în Brazilia unde înapoierea agrară pe întinsele zone rurale rămase în afara procesului de creștere economică provoacă criza alimentară și, în unele părți ale țării — o stare de mizerie cruntă, umbrind succesele avîntului industrial din ultimii ani.

ÎN ANUMITE ETAPE ale dezvoltării lor și unor țări socialiste se-a fost caracteristic, într-o formă sau alta, acest fenomen al absolutizării virtuților industrializării ca factor al soluționării tuturor problemelor lichidării rămîinerii în urmă. O foarte necesară și valoroasă punere la punct în această problemă, în lumina unei concepții îndrăznețe și inovatoare, conține expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul Consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, din februarie 1981. Secretarul general al partidului

nostru a arătat că în lumina experienței construcției socialiste din țara noastră, apare acum foarte evident că teza industrializării prioritare în detrimentul dezvoltării și modernizării agriculturii a dus de fapt la neglijarea importanței creșterii producției agricole. Aplicarea acestei orientări determină disproporții în dezvoltarea economico-socială generală, influențază negativ asupra nivelului de trai al poporului. Experiența teoretică și practică a țării noastre, ca și a altor țări, în politica agrară are o importanță deosebită pentru țările în curs de dezvoltare care pășesc pe calea propășirii economico-sociale independente, a progresului și civilizației, punînd în evidență necesitatea acordării unui rol deosebit agriculturii, pentru dezvoltarea armonioasă a economiei naționale și ridicarea nivelului de trai al poporului, pentru consolidarea independenței naționale.

Este de la sine înțeles că o asemenea abordare a problemei nu poate fi interpretată ca o subapreciere sau negare a necesității industrializării țărilor în curs de dezvoltare. Acest proces se impune în mod obiectiv, legic, și importanța sa nu poate fi negată. Ceea ce trebuie corectat, teoretic și practic, este o anumită exagerare a procesului de industrializare, forțarea sa. Prin industrializare forțată, în unele cazuri și în anumite perioade s-au creat distorsiuni structurale care la un moment dat au avut influențe negative asupra dezvoltării, atît industriale cît și agricole, care sînt interconținuate.

În ultimii ani, conștiința că agricultura a fost neglijată a început să se afirme tot mai pregnant. Numeroase guverne din țările în curs de dezvoltare, inclusiv cele socialiste au elaborat programe de creștere a producției agrare, reorientînd structura investițiilor, îndreptînd sume tot mai mari în direcția dezvoltării agriculturii. Efectele nu pot fi, desigur, imediate.

Important este însă, faptul, că organisme internaționale la nivelul O.N.U., guverne și partide politice fac din tema dezvoltării agrare o temă prioritară așa cum acest lucru a fost făcut în lupta pentru industrializarea țărilor în curs de dezvoltare.

Problema nu este simplă; ea are un trecut încărcat de influența racilelor sistemului colonial, de orientare eronată a primelor programe postbelice de dezvoltare în țările eliberate de handicapul creat, nu în ultimul rînd, de absența unei structuri raționale a economiei naționale, deci de slaba dezvoltare sau totala lipsă a unui sector industrial. Fenomenul este de izvorît dintr-o dublă neputință: cea creată de istoria dezvoltării lor trunchiate și de uriașul decalaj ce apasă asupra structurilor unor economii care niciodată nu s-au putut dezvolta pe deplin și liber.

Modelul istoric al dezvoltării agrare este diferit de cel contemporan. Unii autori numesc revoluție agrară¹⁾ puternica creștere a producției agricole care s-a înregistrat în țări vest-europene, începînd cu Anglia, în sec. XVIII—XIX. În acel moment agricultura depășea stagnarea feudală multiseculară și porne pe calea unei modernizări. Acest proces a premers, întrucîtva, revoluția industrială. El a avut implicații profunde în întotdeauna favorabile maselor țărănești. Cerințele agriculturii de produse industriale, unelte, a stimulat creșterea producției întreprinderilor producătoare și a celor prelucrătoare de minereuri de fier, de metal și de utilaje diverse. În acest fel agricultura a constituit un suport și stimulent pentru creșterea rapidă a industriei. Totodată, agricultura însăși și-a împlinit destinul și a evoluat sub imperiul revoluției industriale la promovarea căreia a contribuit. Efectele acestei acțiuni dialectice au fost creșterea conjugată și reciproc potențatoare a celor două sectoare de bază ale oricărei economii naționale, industria și agricultura.

¹⁾ Paul Bairoch, *Revoluția industrială și dezvoltarea economică*, SEDES, Paris, Ed. 2, 1964, pag. 74; E. Kleer, *Analiză obiectivno-economică a structurilor străine*, trad. din 1. polonă, Editura Nauka, Moscova, 1968, pag. 28

Dacă revoluția industrială în Europa a fost precedată de o reală și însemnată creștere a producției în domeniul agrar — de pildă, Anglia în sec. XVIII a fost „grădinar al Europei” înainte de a fi „atelier al lumii” —, în țările în curs de dezvoltare avântul industrial este însoțit de o scădere aproape generală a producției agricole. Următoarele date ilustrează afirmația. În cursul anilor '30 țările în curs de dezvoltare au exportat aproximativ 14 mil. tone cereale spre metropole, între 1956—1966 au importat 10 mil. tone pe an²⁾ (după unele surse între 1965—1970 volumul importului de cereale s-a ridicat anual la 25—30 mil. tone); în 1975 importul a fost de 50 mil. tone, cu perspectiva ca necesarul de import să ajungă la 85—100 mil. tone de cereale.

Această stare potrivit firii lucrurilor este în contradicție cu procesul mondial de creștere economică, provoacă daune țărilor în curs de dezvoltare și nu mai poate continua.

NU NE PROPUNEM, aici, să întreprindem o prezentare a cauzelor înapoierii agriculturii în țările în curs de dezvoltare. Dar nu putem să nu remarcăm, de la bun început înapoierea acestui sector, rămânerea sa în urmă cu secole față de metodele de exploatare agricolă în țările avansate. La aceasta trebuie adăugată și precaritatea condițiilor naturale, factorii pedoclimatici care sînt nefavorabili în unele țări, ale Africii în special, dar și ale Asiei de sud și sud-est. Aceasta face ca decalajul agricol să fie greu de depășit. Sînt necesare investiții însemnate pentru introducerea tehnicii, pentru înlăturarea efectelor secetelor, inundațiilor, dăunătorilor și ale altor fenomene provocatoare de dezastre pentru punerea în valoare a tuturor terenurilor disponibile și adecvate producției agrare.

Exploatarea colonială a distrus agricultura tradițională în multe țări. În locul unei structuri a producției agrare adaptate nevoilor populației au fost impuse culturile care serveau interesele capitalului: plantele tehnice, fructele tropicale, s-a aplicat pe scară largă monocultura — formulă rentabilă pentru acoperirea unui export masiv spre metropole. Pentru hrana populației au fost importate cerealele ieftine oferite pe piața internațională, în mod paradoxal de țări cu industrie avansată.

Pentru a realiza acest transfer de producție, populația autohtonă nu numai că a fost nevoită să-și schimbe modul tradițional de alimentație, dar a devenit și dependentă de importul de alimente, import realizat în condițiile unor balanțe financiare deficitare și unei lipse acute de mijloace de plată. O asemenea „gospodărire” a provocat profunde transformări în viața populației, a aruncat numeroase țări în stare de dependență și mai grea decît cea dinainte, a încărcat balanța de plăți, adăugînd creditelor destinate industrializării și pe cele pentru acoperirea nevoilor de hrană.

Așa cum le-a fost lăsată moștenire, starea de înapoiere a producției agricole din țările în curs de dezvoltare este provocată și de utilizarea slabă a suprafețelor cultivabile, de lipsa aproape totală a mecanizării și chimizării în majoritatea zonelor fertile, de productivitatea extrem de scăzută a muncii în agricultură, de randamentul scăzut la hectar. Tarele sociale existente, persistența latifundiilor în Asia și America Latină, întirzierea reformei agrare sau efectuarea ei parțială, ciuntită, adaugă factori de adîncire a mizeriei maselor țărănești, prelungind epoca de înapoiere pe multiple planuri.

Creșterea demografică puternică, neadaptarea agriculturii la noile cerințe, neglijarea ei (în favoarea dezvoltării industriale rapide), precum și repetate calamități naturale au dus-o la starea de inadaptare pe care o deplîng toate forurile naționale și internaționale. La aceste influențe negative trebuie adăugat rolul negativ al raportului de schimb nefavorabil (prețurile inechitabile) al produselor agricole de bază față de produsele industriale și permanenta lui deteriorare pe piața mondială decenii de-a rîndul.

Dacă între 1875—1914, rata creșterii exportului produselor de bază era aproximativ egală cu cea a produselor manufacturate,

²⁾ Giuseppe Pettrilli, președintele Institutului pentru reconstrucția industrială (I.R.I.), discurs la colocoliul internațional asupra dezvoltării industriale a Africii, Dakar, nov. 1972. Stenogramă editată de N.E.A., pag. 89; Revista economică nr. 35/sept. 1977, pag. 31.

³⁾ Bruce F. Johnston și alții, The Role of Agriculture in Economic Development, American Economic Review, sept. 1961, pag. 571, expun o formulă a ratei anuale a creșterii cererii de produse agricole: $D = p + n + q$ în care p — rata creșterii populației, n — elasticitatea cererii pentru produse agricole și q — rata creșterii venitului pe locuitor. Date fiind elasticitatea mare a cererii de produse agricole și nivelul ridicat al creșterii populației, pentru țările în curs de dezvoltare $D = 10$, cifră care arată cît de mult a rămas în urmă cererea de produse agricole față de ofertă, dacă ținem seama, de faptul că rata medie a creșterii producției agricole pe locuitor în ultimul deceniu a fost abia în jur de 1% anual.

între 1918 și 1945 această rată se diferențiază în dauna produselor primare, iar după 1945 se prăbușește, atrăgînd după sine scăderea valorilor intrate în țările în curs de dezvoltare de pe urma produselor lor agricole tradiționale. Producția agrară și-a pierdut, din ce în ce mai mult, eficiența, deci a încetat să-i mai stimuleze pe producători. Însă, odată cu aceasta țările în curs de dezvoltare nu au mai fost în stare să asigure o participare în condiții satisfăcătoare a agriculturii la export, încercînd în același timp să fie capabile să asigure și satisfacerea nevoilor crescînde ale propriei populații³⁾.

Densitatea crescîndă a populației provoacă una din marile cauze ale rămînerii în urmă a producției agrare raportate la nevoi. În țările cu mare densitate a populației, țări preponderent agrare ca India, Indonezia și altele, suprafața cultivabilă pe locuitor este foarte scăzută în comparație cu indicatorul respectiv din țările azi industrial avansate, fie că luăm în considerație, în ce le privește, date din epoca noastră, fie date din epoca preindustrială. Un studiu asupra suprafeței cultivabile ce revine la un lucrător agricol duce la aceleași concluzii.

PENTRU a înlătura acest fenomen cu efecte negative asupra producției agricole una din măsurile cele mai urgente ar consta în asigurarea unui randament ridicat al producției la hectar, o creștere însemnată a productivității muncii în agricultură, ceea ce înseamnă tocmai introducerea aceluia proces de modernizare care lipsește în mare măsură țărilor africane, asiatice și latino-americane. După cum se știe, tocmai în acest domeniu lucrurile nu stau bine în țările în curs de dezvoltare.

Colin Clark dovedește cu date statistice penuria acută de pămînt, în condițiile unei populații dese și vertiginos crescînde, și concomitent slaba productivitate a muncii în agricultură. Dacă, de pildă, în S.U.A. pe unitatea de teren agricol lucrează 1,2 brațe de muncă, în Franța și Germania Federală lucrează 10, în India și Pakistan 31, în Egipt 73. Iar producția realizată, care să permită hrănirea unui anumit număr de persoane de către un lucrător agricol se ordonează invers proporțional.

Profesorul Bert F. Hoselitz furnizează date comparative interesante: dacă în Anglia și Țara Galilor, în 1888, precum și în numeroase țări europene, la mijlocul sec. XIX, pe un lucrător (adică în general pe o familie) reveneau 5—10 ha, actualmente în țările asiatice și în Egipt revin mai puțin de un hectar, maximum două. Corelația dintre suprafețele agricole și creșterea neîncetată în ritm rapid a populației impun atît ridicarea randamentelor la hectar, a productivității muncii cît și extinderea suprafețelor cultivate. Or, aceasta presupune maximă atenție acordată ramurii vitale pe care o reprezintă agricultura. Îndreptarea spre producția agrară a unui volum de investiții mult mai mare decît pînă în prezent.

Se poate spune că persistența tuturor acestor probleme constituie o piedică însemnată în calea creării noului ordinii economice internaționale și a luptei împotriva sărăciei în lume. Se cere o atitudine radical nouă față de problemele respective, un mod nou de a privi însăși dezvoltarea social-economică, în teorie și practică. Dacă procesul de industrializare rapidă a țărilor în curs de dezvoltare a fost un fenomen pozitiv în sine, în unele cazuri, în funcție de orientările adoptate și de rezultatele obținute, el a început să creeze dificultăți în calea unei dezvoltări armonioase.

Transformările în structura de producție a țărilor în curs de dezvoltare, în unele cazuri, nu însemnau în același timp și lichidarea subdezvoltării, ci continuarea și adîncirea lor sub alte forme, în special aceea a adîncirii și perpetuării penuriei alimentare, în special, și a celei de produse de larg consum, în general. Deci, neglijarea agriculturii, exprimată statistic în restrîngerea ponderii sale în producția totală a țării, și impulsionarea fără limite a creșterii industriei nu au dat întotdeauna rezultatele scontate. Efectele unor disproporții apărute în dezvoltarea economică, între dezvoltarea industrială și cea agricolă, între industria grea și cea ușoară se vor resimți o lungă perioadă, iar eforturile pentru reechilibrarea structurilor sînt tot mai costisitoare.

Înlăturarea racilelor subdezvoltării agrare solicită mari eforturi, financiare și social-politice, măsuri și acțiuni cu adevărat revoluționare. Ele nu au fost făcute, fiind fie neglijate, fie amînite în favoarea unor proiecte industriale, baraje sau alte construcții, adesea economicește nerentabile. În prezent criza alimentară mereu mai profundă impune o uriașă concentrare a eforturilor, atît la scară națională cît și internațională. Dezvoltarea agriculturii și asigurarea hranei necesare unei populații în

permanentă creștere este necesar să devină obiectiv prioritar în cadrul luptei pentru edificarea unei ordini economice internaționale.

ARGUMENTELE economice în vederea unei dezvoltări prioritare a agriculturii în vederea înlăturării subdezvoltării, dar în special în țările în care situația demografică o impune, sînt numeroase.

1. Primul argument îl reprezintă nevoia, tot mai mare de hrană. Arma verde, rezervele de alimente disponibile în unele din țările mari producătoare, este utilizată ca instrument de presiune politică atît timp cît ele dispun singure de stocuri de produse suplimentare. Popoarele nu pot permite să rămînă dependente într-un domeniu atît de vital. În schimb, o agricultură înfloritoare reduce dependența alimentară față de străinătate, asigură surplus pentru export și pentru importarea celor necesare industrializării treptate.

2. Agricultură și activitățile economice rurale pot crește rapid și cu investiții relativ mai reduse de capital. În același timp, în țările cu mare surplus de forță de muncă, ele asigură folosirea acestora la lucrări masive ca cele cerute de irigații, ridicarea de stăvilare, formarea de rezerve de apă, minuirea a mii de pompe manuale simple, prelucrarea unor produse agricole și alte activități cu caracter complementar.

3. Dezvoltarea agriculturii poate crea condiții necesare pentru antrenarea elementelor capabile la munca de organizare și conducere; industrializarea masivă se izbește de blocaje nu numai din lipsa de capital, dar și din lipsa unei obișnuințe în masă de a participa la disciplina producției, din lipsa experienței de conducere și management, de abilitate și caracter întreprinzător. În absența unor asemenea deprinderi, industrializarea, ca și orice altă activitate economică eficientă, este frînată și întârziată.

4. Cele mai adeseori o dezvoltare rapidă a producției agricole poate fi atinsă prin utilizarea unor tehnici simple care poate fi compensată prin voința de acțiune și o politică guvernamentală adecvată.

5. În acest context, se pune problema gradului de mecanizare necesar dezvoltării agriculturii în țările cu populație numeroasă. Întrucît mecanizarea eliberează forță de muncă și o îndreaptă spre alte sectoare, apare necesitatea alegerii tipului adecvat de mecanizare și a operațiilor ce se cer mecanizate. Toate acestea trebuiesc, așadar, corelate cu atenție cu sarcina de a se asigura locuri de muncă, în primul rînd în agricultură, pentru acel miliard de oameni care se prevede, conform prognozei demografice, că țările în curs de dezvoltare îl vor avea în jurul anului 2000.

6. Dezvoltarea sectorului agrar este avantajoasă și pentru faptul că, fiind mai puțin costisitoare, permite economii de capital și prin aceea că nu necesită cheltuieli suplimentare pentru construcții de locuințe și alte genuri de construcții necesare în cazul marilor deplasări de forțe de muncă spre industrie, deci spre orașe. Potrivit unor aprecieri, cu o sumă de circa 160 mld. de dolari, între 1985—2000, ar putea fi abordate mari proiecte de dezvoltare agricolă complexă în țările care au cele mai bune condiții pentru aceasta, obținîndu-se o însemnată ameliorare a situației alimentare în lume.

7. Agricultură este una din principalele ramuri care are resurse nepuizabile, este generatoare de bunuri prin imbinarea elementelor om-natură și valorifică cu cheltuieli energetice minime forța creatoare a speciei umane: ea este cel mai intim legată de traiul și bunăstarea speciei, fiind la îndemîna oricui care vrea să se folosească de marile daruri ale pămîntului.

8. Agricultură — practică în mod corespunzător — nu este poluantă, ci, dimpotrivă, este un factor care contribuie la reducerea poluării în lumea modernă.

Marile proiecte de valorificare a potențialului agricol al țărilor în curs de dezvoltare nu se află însă în suficientă măsură în atenția guvernelor și a organismelor specializate ale O.N.U., ale F.A.O., în orice caz nu în măsura în care cerințele arzătoare ar impune. Pentru a duce la soluții optime, ele ar trebui abordate urgent și concepute într-o indisolubilă legătură cu industrializarea zonelor subdezvoltate ale lumii. Astăzi, a gândi separat cele două mari procese, dezvoltarea agricolă și dezvoltarea industrială este nu numai nerațional, dar și vetust. Însuși Fr. List, cunoscut pentru aversiunea sa față de dezvoltarea industrială a popoarelor din continentele extraeuropene, teoretician al „destinului agricol” al popoarelor tropicale și subtropicale, a admis că „în nici o țară mașinile și uneltele agricole nu sînt atît de perfecte și în nici una agricultura nu este într-un stadiu atît de avansat ca acolo unde industria este înfloritoare. Sub influența acesteia din urmă, agricultura, agronomia a devenit ea însăși o industrie, o știință”⁴⁾.

Dar posibilitatea de a dezvolta paralel cu industria o agricultură capabilă să o influențeze, la rîndul ei, pe prima a fost cu ani în urmă considerată aproape o erezie și combătută de unii autori în literatura economică. În prezent însă, rolul celor două sectoare ca elemente complementare și reciproc condiționate și chiar necesitatea de a acorda prioritate agriculturii nu mai este privită cu stupoare dogmatică. Apare, în același timp în evidență faptul că pentru dezvoltarea agricolă este necesar un minim al gradului de industrializare a țării, care să ofere bază tehnologică obligatorie atît pentru industrie cît și pentru agricultură și alte ramuri ale economiei. Revoluționarea tehnicii în agricultură este una din bazele principale ale creșterii economice moderne.

INTERDEPENDENȚEI dintre agricultură și industrie a început să i se acorde o importanță din ce în ce mai mare. Acest lucru este cerut de însăși dialectica conexiunilor în cadrul sistemului unitar al structurilor economiei naționale.

Există o corelație strînsă între creșterea industrială și creșterea celorlalte sectoare economice. Rata creșterii fiecărui sector, între 1950—1980, nu a permis stabilirea evidentă a acestei corelații. Dar o analiză comparativă a nivelului absolut al veniturilor provenit din diferitele sectoare permite stabilirea unui coeficient de corelație suficient de exact. Reiese, astfel, că între expansiunea industriei, a sectorului primar (agricultură și industrie extractivă) și a infrastructurii există o corespondență netă. Un calcul de regresie simplă arată că fiecărei unități de creștere a producției industriale i se adaugă 4 unități de creștere suplimentară a produsului intern brut pe locuitor provenit din sectorul primar incluzînd agricultura și infrastructura.

În acțiunea dirijată a modificării raționale a structurii economice se acordă, deci, o atenție tot mai mare interdependenței dintre producția industrială și producția agricolă. Practica a convins în măsură tot mai mare că influența pozitivă pe care o exercită industria asupra creșterii producției agricole impune și necesitatea unei industrializări în condițiile unei interacțiuni dialectice între cele două sectoare importante, între acestea și știința și tehnologia avansată, între toate acestea și factorii social-politici revoluționari care acționează în societatea contemporană. Stimulentul reciproc între creșterile celor două sectoare constituie o realitate dialectică vie și indubitabilă. Relația dintre industrie și agricultură nu se limitează, așa cum se afirma în mod simplist, la industria ușoară, ci se extinde în măsură mult mai mare nu numai la ramurile tradiționale ca industria grea, construcția de mașini și chimia ci mai ales asupra unor ramuri noi, moderne, de mare viitor, cu tehnologii superioare și eficiente, așa cum este descris de Maria Popescu în articolul „Reflecții la început și sfîrșit de deceniu” (în Revista economică nr. 1, 1981).

Toate aceste corelații de creștere nu pot să nu influențeze, în viitor, tot mai profund modificările de structură între ramurile economiei naționale, antrenîndu-le reciproc să-și ocupe locul necesar într-o economie care tinde să se apropie de conceptul de economie modernă la nivelul celor avansate în actualul moment istoric.

SINGURA CONCLUZIE este necesitatea de a ridica pe toate căile ritmul de creștere a producției agrare, în conformitate cu cerințele și posibilitățile oferite de știința solului, biologia și agrotehnica contemporană. În momentul de față, agricultura și dezvoltarea ei rapidă nu poate fi o simplă problemă de dezbatere privind prioritățile, ci o problemă cheie, pe care o impune nu numai prezentul, dar mai ales viitorul, cînd asigurarea hranei celor două miliarde de oameni în plus la sfîrșitul acestui secol, va pune sarcini dintre cele mai presante pe întregul glob pămîntesc.

În acest fel, locul și ponderea agriculturii în economia națională nu vor putea fi privite, pur și simplu, ca o cantitate statistică în continuă mișcare, a cărei restrîngere permanentă devine obiectiv abstract, ci un element vital asupra căruia să acționeze toți factorii cu efect revoluționar al producției și științelor moderne, pentru a obține o eficiență maximă, la nivelul atins în sectorul agrar al țărilor avansate⁵⁾.

Andrei VELA

⁴⁾ Citat după Bert F. Hoselitz, *Theories of Economic Growth*, p. 201.

⁵⁾ În general, o structură se consideră optimă la un moment istoric dat, dacă asigură prin compoziția și ponderea tuturor ramurilor sale, inclusiv agricultura, eficiența economică maximă (vezi Klaus Steinitz, *Entwicklung der Produktionsstruktur*, în *Wirtschaftswissenschaft*, august 1968, p.1241). Situația agriculturii în centrul dezvoltării, în condiții specifice date, este evidențiată și în lucrarea dr. Ioniță Olteanu. Necesitatea unor structuri economice echilibrate, în „Către o nouă ordine economică internațională”, Ed. politică, București, 1976; Ilie Salapa, Rezolvarea problemei alimentației pe plan mondial — parte integrantă a procesului de lichidare a subdezvoltării, *ibidem*, p. 283; I. Văcărel, *Finanțele și dezvoltarea agriculturii pe plan mondial*, Ed. politică, București, 1976, p. 57.

STATISTICA INTERNAȚIONALĂ

Fenomenul inflaționist, factor de erodare a nivelului de trai în capitalismul contemporan

ÎN ULTIMELE DOUĂ DECENII dinamica prețurilor la bunuri de consum și servicii a cunoscut, în țările nesocialiste, o accelerare aproape neîntreruptă — evoluție atestată de datele statistice corespunzătoare (vezi tabelul nr. 1). Însoțitoare permanentă a dezvoltării economiei capitaliste contemporane, chiar și în fazele sale de involuție, respectiv de criză și recesiune, inflația a devenit una dintre problemele cheie ale actualelor politici economice, aplicate în diverse țări industrializate sau în curs de dezvoltare. Sint tot mai frecvente situațiile (vezi, de exemplu, cazul Angliei) în care creșterea inflaționistă a prețurilor determină o scădere absolută — de la un an la altul — a nivelului de trai al populației, iar factorii de răspundere din țările respective — din neputința de a aplica cu hotărâre măsuri deflaționiste în condiții de recesiune economică — se află în căutarea unui „modus vivendi” cu inflația.

Chiar dacă în 1980, într-o serie de țări, creșterea prețurilor a fost inferioară previziunilor, totuși — în cazul țărilor capitaliste industrializate, de pildă, ea rămâne (cu circa 13 la sută) printre cele mai ridicate din întreg deceniul al optulea. Cel mai mult reține însă atenția nivelul ridicat al inflației în țările în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol, respectiv de 2—4 ori superior celui pe ansamblul țărilor nesocialiste.

Lăsând la o parte cazurile de „inflație consimțită” din unele țări, politică practică în anumite perioade și care — corelată cu cea a devalorizării valutei naționale — este menită să stimuleze exporturile, să sporească competitivitatea produselor exportate

legitime îngrijorări în rindul maselor muncitoare din țările în cauză, care constată că cuceririle obținute în domeniul îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă sînt tot mai mult amputate sub o dublă presiune — cea a erodării crescînde a puterii de cumpărare a monedelor naționale și cea a agravării șomajului. În această privință date recente publicate de O.C.D.E. arată că, în Austria — de pildă — în timp ce în perioada 1963—1973 creșterea prețurilor anihila în medie 45 la sută din sporul nominal al salariilor, în intervalul 1973—1980 erau anihilate deja 68 la sută din sporul menționat. Pentru alte țări vest-europene, eroziunea creșterii salariilor nominale a fost și mai pronunțată: de 40 la sută (în 1963—1973) și circa 70 la sută (în 1973—1980) în cazul Belgiei, de 52 la sută și 80 la sută în cazul Olandei, de 53 la sută și 80 la sută în cel al Danemarcei, de 72 la sută și 80 la sută pentru Elveția, de 48 la sută și 90 la sută pentru Suedia etc.

În ceea ce privește dinamica șomajului, statisticile oficiale evidentiază că numai în 1980 efectivul somerilor a sporit — față de nivelul atins în 1979 — cu 1485 mii persoane în S.U.A., cu 404,7 mii în Anglia, cu 100,8 mii în Franța, cu 38 mii în Olanda, cu 30,5 mii în Belgia, cu 29 mii în Canada ș.a.m.d. în numeroase țări capitaliste crescînd astfel ponderea „brațelor de muncă inutile” în ansamblul populației apte de a lucra.

Datele din tabelul nr. 2 ilustrează că tendința dominantă în cursul deceniului trecut a fost cea de agravare a inflației. Chiar dacă în unele țări capitaliste (Austria, Belgia, Elveția, R.F.G.

nilor inflaționiste, manifestată mai pregnant în Argentina, Grecia, Islanda, Israel, Italia, Noua Zeelandă, Spania, Turcia, Venezuela și alte țări.

Tabelul nr. 2
Dinamica prețurilor pe plan național (în %)

Țara	Rata medie de creștere pe perioada	
	1971—1975	1971—1980
Țări capitaliste dezvoltate		
Anglia	18,0	14,2
Australia	10,2	10,8
Austria	7,3	6,5
Belgia	8,4	7,7
Canada	7,4	8,6
Danemarca	9,3	10,3
Elveția	7,7	5,2
Finlanda	12,0	11,9
Franța	8,9	10,2
R.F.G.	6,1	5,3
Grecia	12,3	15,2*
Irlanda	13,3	14,3*
Islanda	25,0	34,8*
Israel	24,0	47,0
Italia	11,3	14,8*
Japonia	11,5	9,2*
Norvegia	8,4	8,9
Noua Zeelandă	10,2	13,1
Olanda	8,6	7,6
Spania	12,1	16,0
Suedia	7,9	9,8
S.U.A.	6,7	8,3
Țări în curs de dezvoltare		
Argentina	64	225
Bolivia	20,6	20,0
Chile	308	233
Costa Rica	13,6	11,6
Kenya	8,0	9,5
Madagascar*	9,3	10,5
Paraguay*	11,6	13,4
Sri Lanka	7,5	9,5
Thailanda	8,7	10,0
Trinidad-Tobago	13,1	13,7
Turcia	16,9	34,4
Venezuela	5,7	9,6

*) 1971 — noiembrie 1980

Sursa: U.N., „Monthly Bulletin of Statistics”, martie 1981

În perioada ianuarie-februarie 1981 rata creșterii prețurilor cu amănuntul la bunuri de consum și servicii a fost — în medie pe țările membre ale O.C.D.E. — de peste două ori mai ridicată dect în semestrul II 1980, răsturnarea tendinței anterioare fiind determinată îndeosebi de majorările de prețuri la produsele alimentare (în ianuarie) și la energie și combustibili (în februarie). Fenomenul de accelerare a creșterii prețurilor a avut un caracter ovasigeneral: dintre țările membre doar Turcia a reușit să determine la începutul anului curent o scădere a ritmului ridicat al inflației.

Evoluția menționată devine tot mai preocupantă pentru cercurile conducătoare din țările respective, care sînt nevoite să aplice parcimonios măsurile de stimulare a activității economice, de combatere a recesiunii, astfel încît anul curent ar putea — conform unei serii de prognoze — să prelungească în ultima analiză starea de „convalescență” a economiei capitaliste, cunoscută sub plătica denumire de stagflație.

N. P.

Tabelul nr. 1
Dinamica prețurilor pe grupuri de țări (în %)

Grupul de țări	1960—1964	1965—1969	1970—1974	1975—1979	1980 (estimativ)
	Pe ansamblul țărilor nesocialiste	3,6	4,8	8,5	11,5
Din care:					
Țări industrializate	2,3	3,7	7,3	9,1	14,0
Țări în curs de dezvoltare exportatoare de petrol	2,0	2,5	8,3	13,6	13,8
Celelalte țări în curs de dezvoltare	13,4	12,5	16,8	26,4	35,5

*) Rata medie anuală

Sursa: „Bulletin Crédit suisse”, nr. 7/1980

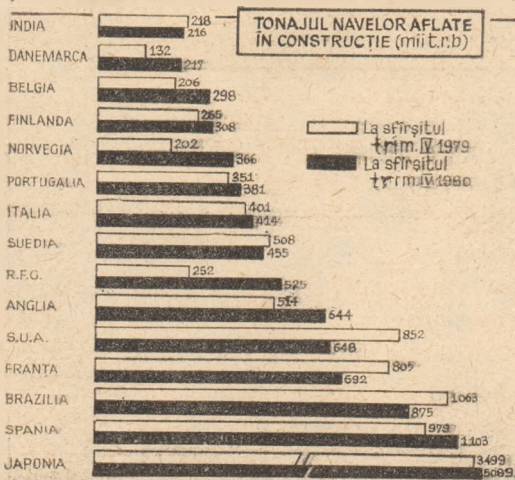
de țara respectivă pe piața mondială, creșterea inflaționistă a prețurilor cu amănuntul la bunuri de consum și servicii a devenit o componentă intrinsecă a vieții economice cotidiene din țările nesocialiste.

Recrudescența inflației trezește însă

Japonia, Olanda) sau în curs de dezvoltare (Chile, Costa Rica) asistăm — în cea de-a doua jumătate a deceniului trecut — la o anumită atenuare a curbei inflației, evoluția economiei majorității țărilor nesocialiste se caracterizează prin recrudescența presi-

Inviorearea construcțiilor navale ?

CONFORM datelor publicate de buletinul **Lloyd's Register of Shipping** industria construcțiilor de nave din țările capitaliste industrializate și din țările în curs de dezvoltare a cunoscut o anumită inviorare a activității sale în cursul anului trecut, exprimată prin creșterea tonajului navelor aflate pe șantiere de la 11.547 mii t.r.b. la sfârșitul anului 1979, la 14.092 mii t.r.b. în perioada corespunzătoare din 1980. Cifrele de ansamblu ascund, însă, evoluții

net diferențiate : în timp ce tonajul navelor aflate în construcție a înregistrat creșteri sensibile în Japonia (+45,5%), Spania (+13%), Anglia +25,3%), R.F.G. (+108,3%), Norvegia (+81,2%), Belgia (+44,7%) sau în Danemarca (+64,4%), el a scăzut în Brazilia (-17,6%), Franța (-14%), S.U.A. (-23,4%) și în alte țări. În ceea ce privește portofoliul de comenzi: al șantierei navale din cele 15 țări incluse în graficul alăturat, acesta s-a majorat de asemenea — de la 22,8 mil. t.r.b. la sfârșitul anului 1979 la 26,4 mil. t.r.b. în perioada corespunzătoare a anului trecut.

În structura tonajului navelor aflate anul trecut în construcție continuau să predomine net cele destinate transportului de petrol, gaze lichefiate, mine-reuri, chimicale și alte produse în vrac, în timp ce ponderea navelor cu alte utilizări (de pildă, pentru pescuit) rămâne în continuare scăzută.

U. R. S. S. : obiectivele cercetării economice

LA RECENȚA sesiune anuală a secției pentru economie a Academiei de Științe a U.R.S.S. au fost dezbătute și aprobate orientările fundamentale ale activității de cercetare economică din cadrul Academiei pe perioada 1981—1985, precum și într-o perspectivă mai îndelungată. Eforturile urmează a fi concentrate asupra elaborării a șase

teme complexe privind cercetarea în continuare a problemelor legate de : economia socialismului dezvoltat și transformarea sa în comunism, conducerea planificată a economiei, ridicarea eficienței producției și intensificarea sa, dezvoltarea regională a U.R.S.S. și formarea unor mari complexe economice, sistemul economic mondial socialist, relațiile economice externe. Se apreciază că realizarea obiectivelor menționate necesită dezvoltarea prioritară a cercetării fundamentale și sporirea gradului de finalitate a cercetării aplicative.

Printre sarcinile de prim ordin care stau în fața științei economice sovietice figurează asigurarea elaborării și realizării programului complex (pe două decenii) al progresului științifico-tehnic, precum și intensificarea legăturilor reciproce între știință și producție. Totodată, cercetarea științifică este chemată să-și intensifice preocupările față de aspectele dezvoltării economice și tehnice, legate de economisirea resurselor, în condițiile unei abordări complexe, integrate a problemei. În sfârșit, în planurile de cercetări pe cinci ani actual a fost inclusă o temă principală nouă — elaborarea metodologiei de măsurare a eficienței măsurilor aplicate în economia națională, în vederea edificării unei baze metodologice unice pentru aprecierea caracterului rațional al investițiilor capitale, al tehnicii noi, al diferitelor decizii organizatorice, economice, administrative ș.a.

Sporirea receptivității cadrelor

AUTORII unui raport, elaborat de Comitetul național din Franța pentru dezvoltarea marilor școli, sugerează o serie de îmbunătățiri ale activității instituțiilor de învățământ superior cu profil tehnic și economic, pentru a face pe absolvenții lor „mai apti să descifreze sensurile viitorului” în condițiile amplelor mutații care au loc în economia mondială.

Recomandările în cauză pot fi grupate pe trei orientări, și anume :

a) școlile superioare care formează ingineri să aibă o deschidere mai largă către viața internațională, astfel încât studenții să-și însușească una-două limbi de circulație internațională, să fie sporit numărul studenților străini (care — ulterior — să aibă rolul de „ghizi” în promovarea relațiilor tehnico-economice cu țara din care provin) ș.a. ;

b) să se dezvolte o activitate de cercetare calitativ ridicată în facultăți, să fie stimulată capacitatea de inovare a cadrelor didactice și a studenților, ceea ce se poate realiza prin accentuarea caracterului aplicativ al preocupărilor, prin încurajarea muncii în echipă, prin promovarea formării permanente a cadrelor de specialiști de-a lungul întregii lor vieți profesionale etc. ;

c) să se studieze evoluția necesităților economiei naționale în diverse categorii de specialiști cu pregătire înaltă, să se „cupleze” școli superioare de învățământ tehnic cu cele de învățământ economic, ceea ce permite îmbogățirea conținutului cunoștințelor căpătate de viitorii specialiști și pregătirea lor pentru cooperarea reciprocă în viața profesională.

Subcontractarea : efecte pozitive și negative

METODA segmentării procesului de producție și a efectuării unor lucrări în cadrul subcontractării — de regulă, de către firme din țări industrializate către întreprinderi din țări în curs de dezvoltare — oferă, în final, mai multe avantaje sau dezavantaje acestor din urmă țări ? Examinând chestiunea menționată, publicația **Tiers monde** arată că — deși metoda amintită constituie o formă secundară de industrializare a țărilor în curs de dezvoltare, contribuind, într-o anumită măsură, la accelerarea acestui proces și la ridicarea gradului de ocupare a forței de muncă — ea nu contribuie la stabilizarea economiei țărilor respective (deoarece acțiunile de subcontractare sînt supuse oscilațiilor conjuncturale), deseori nu determină decât prea puțin dezvoltarea unui sector propriu de cercetare-dezvoltare în întreprinderile (ramurile) beneficiare ale comenzilor de subcontractare. Pe de altă parte, însă, subcontractarea pe plan industrial creează condiții pentru mărirea exportului și, în mod frecvent, reducerea importului țărilor în curs de dezvoltare (contribuind, deci, la echilibrarea balanței lor comerciale), permite ridicarea calificării forței de muncă din aceste țări și îmbunătățirea nivelului său de trai.

Pe termen lung, extinderea subcontractării în domeniul industrial va fi frînăată — consideră revista — de o serie de factori, ca : reducerea decalajului între nivelele salarizării din țările furnizoare de comenzi și din cele beneficiare, majorarea cheltuielilor de transport, accentuarea măsurilor protecționiste în țările capitaliste dezvoltate, „robotizarea” progresivă a operațiilor de asamblare.

Reconversiunea industriei ceasurilor

STRUCTURA producției de ceasuri a suferit în cea de-a doua jumătate a deceniului trecut mutații radicale. Astfel din cele 220 milioane de ceasuri, la cît era evaluată în 1975 producția mondială, doar 20 de milioane erau ceasuri cu cuarț ; anul trecut ponderea acestora din urmă se ridica la 130 milioane dintr-un total estimat la 300 de milioane de unități. Pe o serie de piețe importante (S.U.A., Japonia, Franța, Anglia ș.a.), ceasurile cu cuarț au ajuns să reprezinte jumătate și chiar mai mult din totalul vânzărilor de ceasuri.

Concomitent cu scăderea prețurilor la ceasurile cu cuarț, acestea devenind accesibile unor pături tot mai largi ale populației, se ascute și concurența între marii producători de ceasuri din lume în frunte cu Japonia care furnizează circa o treime din producția mondială de ceasuri. Cele mai afectate sînt firmele care au continuat să mizeze pe ceasurile cu mecanism tradițional (cum este cazul unei serii de firme cu renume din Franța, Elveția și alte țări), ele întâmpinînd dificultăți de desfacere și căutînd o soluție în fuzionare, în restringerea producției sau diversificare.

Revista ECONOMICA

Ediție de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 18 din 1 mai 1981

- 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român
- Partidul comunist — principala forță politică în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru făurirea orânduirii socialiste (Gheorghe Surpat) 1
- Accentuarea laturilor intensive ale dezvoltării economiei românești (Marin Popescu) 3
- Ample mutații sociale sub impactul politicii economice a partidului (Constantin Enache) 5
- Ridicarea nivelului de trai al întregului popor — țelul suprem al politicii partidului (G. Constantin) 7

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- În cinstea zilei de 1 Mai și a aniversării partidului
 - Succese remarcabile în întrecerea socialistă. Cu planul și angajamentele îndeplinite (Petru Negru) 9
 - Reducerea costurilor de producție — factor de bază al creșterii eficienței (Ion B. Popescu) 11
- Înfăptuirea revoluției agrare — un complex proces tehnic, organizatoric, economic și social
 - Potențarea resurselor agricole de către industria alimentară (Brad Segal) 13
 - Bugetul lunar al unității agricole — instrument operativ al autogestivității (V.V. Topor, Letiția Zahiu) 15
- Ancheta „R. E.”. Opțiuni pentru mica industrie (II) (Trăilă Cernescu, Rodica Ghețău) 17

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Experiențe în actualitate. Aprovizionarea complexă garantată în unitățile economice (Mihai Gheorghe) ● O colaborare din care am avut de câștigat (Laurențiu Doinaru) 19—20

TEORII — IDEI

- Puncte de vedere. În legătură cu conceptul „mod de viață” (C. Grigorescu) 21
- Școli ● curente ● economiști. Independența și dezvoltarea țării — elemente fundamentale în gândirea muncitorească din România (II) (Dumitru Mureșan, Mircea Rozorea) 22

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

- Imperialismul. Capitalismul monopolist de stat (Eliza N. Nasta, Constantin Gogoneață) 25

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cerințe ale instaurării noului ordin economic internațional. Agricultură, ramură vitală în lichidarea subdezvoltării (Andrei Vela) 27
- Statistică internațională. Fenomenul inflaționist, factor de erodare a nivelului de trai în capitalismul contemporan 30
- Mondorama 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI : Curier economic-legislativ pentru consiliile populare

IN THIS ISSUE

- The communist party — the main political force in the struggle for liberty and social justice, for the setting up of the socialist society (Gheorghe Surpat) 1
- Accent on the intensity-related aspects of the Romanian economic development (Marin Popescu) 3
- Large scale mutations under the impact of the economic policy of the party (Constantin Enache) 5
- Growth of the standard of life of the whole people — a supreme goal of the policy of the party (G. Constantin) 7
- On the concept of „way of life” (C. Grigorescu) 21
- Requirements of the new international economic order. Agriculture — a vital sector for the eradication of the underdevelopment (Andrei Vela) 27

DANS LE NUMERO

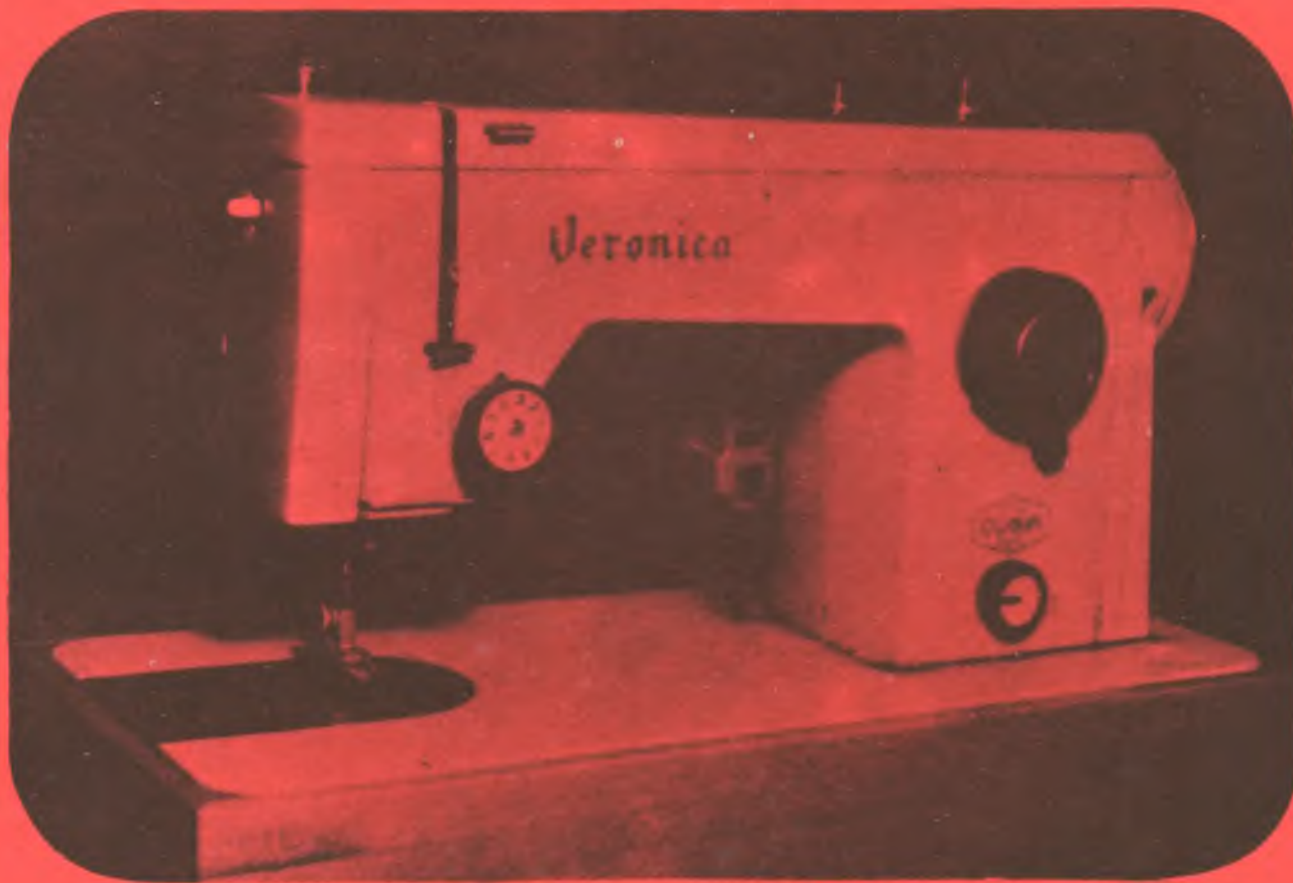
- Le Parti Communiste Roumain — la principale force politique dans la lutte pour liberté et justice sociale, pour l'édification du régime socialiste (Gheorghe Surpat) 1
- L'accentuation des côtés qualitatives du développement de l'économie roumaine (Marin Popescu) 3
- Ample mutations sociales sous l'impact de la politique économique du parti (Constantin Enache) 5
- L'élévation du niveau de vie du peuple entier, but suprême de la politique du parti (G. Constantin) 7
- A propos du concept „mode de vie” (C. Grigorescu) 21
- L'agriculture, une branche vitale dans la liquidation du sous-développement (Andrei Vela) 27

В ЭТОМ ВЫПУСКЕ

- Коммунистическая Партия — главная политическая сила в борьбе за свободу и социальную справедливость, за созидание социалистического строя (Георге Сурпат) 1
- Усиление интенсивных сторон развития румынской экономики (Марин Попеску) 3
- Крупные социальные сдвиги под действием экономической политики партии (Константин Енаке) 5
- Повышение жизненного уровня всего народа, высшая цель политики партии (Г. Константин) 7
- В связи с концептом «образ жизни» (К. Григореску) 21
- Требования установления нового международного экономического порядка. Сельское хозяйство — жизненная отрасль в деле ликвидации недоразвития (Андрей Вела) 27

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația: 70159, București Bd. Magheru nr. 28—30 etaj I, sectorul 1. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1 București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scintei”

Mașina electrică de cusut VERONICA — de nelipsit din gospodăria dv!

Recom

- este o mașină care execută cele mai uzuale operațiuni : coaserea dreaptă, tivirea, baterea (innădirea materialului), încrețirea;
- tivirea și rabaterea sint efectuate fără a necesita însăilarea;
- fiind tip „valiză”, nu ocupă spațiu mult și nu strică estetica încăperilor ;
- costă 2 155 lei, se vinde și cu plata în 18 rate lunare, avansul fiind de numai 431 lei.

În magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat găsiți la vânzare și :

- Mașina de cusut VERONICA normală — cost 2 020 lei ;
- Mașina de cusut VERONICA normală cu picior metalic — cost 2 020 lei ;
- Mașina de cusut VERONICA tip „mobilă” — cost 2 270 lei.

REȚINEȚI !

Toate aceste tipuri de mașini de cusut din gama VERONICA se pot cumpăra și cu plata în 18 rate lunare, avansul fiind de 20% din valoare.

NOUTĂȚI ÎN MODA MĂSCULINĂ: cămașa are gulerul îngust lățimea cravatei nu depășește 6-8 cm

Acceșta sînt nolle „rigori” ale modei masculine de la care nu fac excepție nici
(inuta sport, nici cea de dimineață
RETINEȚI!

În acest an, magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat sînt
aprovizionate cu un sortiment variat de cămăși și cravate executate conform noii li-
nii a modei.

Lei 5
(inclusiv suplimentul)